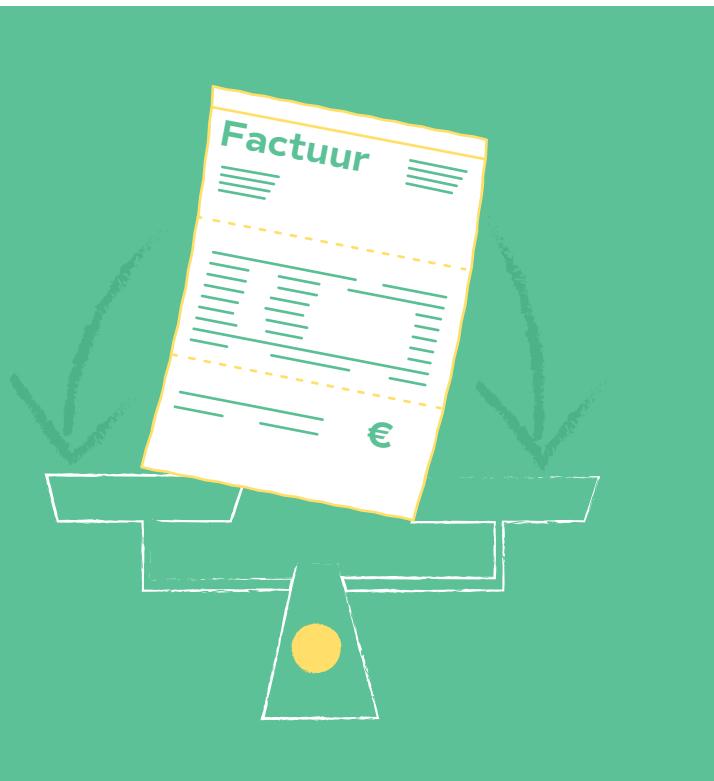

3

T
F

L

Thema 3:
Boekhoudkundig
en financieel beheer

3

THEMA

Boekhoudkundig en financieel beheer

NEXT LEVEL

STEP-UP

Studie van de jaarrekening van Studio 100

p. 229

LEVEL

10

Hoe registreer je financiële verrichtingen in de boekhouding?

p. 214

LEVEL

9

Hoe registreer je verkoopverrichtingen in de boekhouding?

p. 194

LEVEL

8

Hoe registreer je aankoopverrichtingen in de boekhouding?

p. 164

LEVEL

7

Wat zijn de boekingsregels van het dubbelboekhouden?

p. 121

LEVEL

6

Welk belang heeft de boekhoudkundige registratie van bedrijfsverrichtingen?

p. 112

LEVEL

5

Welke wettelijke verplichtingen zijn er voor de boekhouding en de jaarrekening?

p. 101

LEVEL

4

Welke verschillen zijn er tussen een eenmanszaak en een vennootschap?

p. 83

LEVEL

3

Hoe zien de balans en de resultatenrekening eruit?

p. 59

LEVEL

2

Hoe stel je verkoopfacturen en uitgaande creditnota's op?

p. 24

LEVEL

1

Hoe werkt het btw-systeem?

p. 7

STEP-IN

p. 4

STEP-IN

1

Bestudeer de documenten.

A

A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
Tel. + 32 3 480 55 11
info@asadventure.edu

Wandelsport Vlaanderen vzw
Industrielaan 11 bus 3
9990 MALDEGEM

Factuur	Klantcode 40008	Btw-nummer BE0643 481 073	Factuurnummer VF20xx-01187	Factuurdatum 20xx-10-15	Vervaldatum 20xx-11-14
---------	--------------------	------------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------------

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
10031	Kite Optics Verrekijker Ursus 10x42	2	223,14	21 %	€ 446,28
10030	Bynolyt Verrekijker Shark 8x25	5	70,25	21 %	€ 351,25
10043	Sigg Drinkfles My Bottle 1L	10	16,49	21 %	€ 164,90
10200	Avontuurlijk Wandelen in Vlaanderen 20 Tochten,	5	24,52	6 %	€ 122,60

Transactie Levering dd. 20xx-10-02

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %	122,60		122,60		122,60		122,60	7,36	129,96
21 %	962,43		962,43		962,43		962,43	202,11	1 164,54
Totaal	1 085,03		1 085,03		1 085,03		1 085,03	209,47	1 294,50

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag

Bedrag in euro 1 294,50

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u euro in mindering brengen.

B**Klant**

A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem

Atomiumsquare 1 bus 320

1020 BRUSSEL

Btw: BE450.773.747

Iban: BE26 2850 4801 5029

RPR Brussel

FACTUUR

Leveringsvoorraarde: Franco huis

Betalingsvoorraarde: 30 dagen na einde van de maand

Factuurnummer	Order	Factuurdatum		Vervaldag		Btw-nr. Klant	
Art. nr.	Artikel-omschrijving	Aantal	Eenheidsprijs	Bedrag zonder btw	Btw-tarief	Btw-bedrag	Bedrag btw incl. in EUR
B212G00006	Adidas T-Shirt Mhe Tee Gfx 2	75	8,84	663,00	21 %	139,23	802,23
B212H00001	Adidas T-Shirt E 3S Tee	75	6,65	498,75	21 %	104,74	603,49
B212H00004	Adidas T-Shirt Fl_Spr X UI Hea	75	6,65	498,75	21 %	104,74	603,49

Totaalbedrag
excl. btw
in euro
1 660,50

Totale
btw-bedrag
in euro
348,71

Totaalbedrag
incl. btw
in euro
2 009,21

Voor de algemene verkoopsvoorraarde: zie keerzijde

Tel. +32 02 475 37 00 - info@adidas.be

2**Beantwoord de vragen.**

- a Vul aan: document A is voor A.S.Adventure.edu een _____ factuur,
document B een _____ factuur.
- b Hoe zie je het verschil tussen beide documenten?

- c Welke btw-tarieven zijn er van toepassing in document A?

- d Welk artikel is onderhevig aan het laagste btw-tarief?
-

- e Vul aan:

Wandelsport Vlaanderen vzw moet _____ euro betalen aan A.S.Adventure.edu. Dat bedrag is samengesteld uit _____ euro voor de aankoop van de goederen en _____ euro btw.

- f Vul aan of markeer:

Wandelsport Vlaanderen vzw is een *klant / leverancier* van A.S.Adventure.edu. De verkoop van goederen vormt *kosten / opbrengsten* voor de onderneming. Het totale factuurbedrag (_____ euro) is een *tegoed / schuld* voor A.S. Adventure.edu.

- g Bestudeer document B. Wat heeft A.S. Adventure.edu aangekocht? Welk btw-percentage is van toepassing?
-

- h Vul aan of markeer:

Adidas is een *klant / leverancier* van A.S. Adventure.edu. De aankoop van goederen vormt *kosten / opbrengsten* voor de onderneming. Het totale factuurbedrag (_____ euro) is een *tegoed / schuld* voor A.S. Adventure.edu.

3

In dit thema doorloop je tien Levels waarin je leert ...

- 1 hoe het btw-systeem werkt;
- 2 een verkoopfactuur te analyseren en een factuurbedrag te berekenen;
- 3 welke elementen er op een balans en resultatenrekening staan;
- 4 welke verschillen er tussen een eenmanszaak en vennootschap zijn;
- 5 welke wettelijke verplichtingen er voor de boekhouding en de jaarrekening zijn;
- 6 welk belang de boekhouding voor de onderneming heeft;
- 7 wat de bookingsregels van het dubbelboekhouden zijn;
- 8 hoe je een eenvoudige aankoopfactuur in het dubbelboekhouden registreert;
- 9 hoe je een eenvoudige verkoopfactuur in het dubbelboekhouden registreert;
- 10 hoe je eenvoudige, financiële verrichtingen in het dubbelboekhouden registreert.

4

Elk Level biedt je een stukje kennis dat je nodig hebt om de opdracht van de Step-up uit te voeren. Daarin bestudeer je de jaarrekening van Studio 100.

LEVEL ①

Hoe werkt het btw-systeem?

→ INTRO

1

Bestudeer het kasticket en beantwoord de volgende vragen.

- a Hoeveel moet je betalen aan A.S.Adventure.edu?

- b Hoe is dat bedrag samengesteld?

- c Hoeveel procent btw is er van toepassing op jouw aankoop?

AANKOOP					
Product	Prijs	Aantal	Totale korting	Totaal	
dakine dagrugzak dak grom 13l 2121A12001	€ 34,95	1	€ 0,00	€ 34,95	
donkey gadget don rolognese 2H21C42010	€ 9,95	1	€ 0,00	€ 9,95	
suck uk gadget suc bottle light multicolour 2H41D60035	€ 17,95	1	€ 0,00	€ 17,95	
Totale korting				€0,00	
Totaal				€62,85	
BTW	%	Netto	BTW	Totaal	
Omzet	21 %	€ 51,94	€ 10,91	€ 62,85	
Betaalwijze			Bedrag		
Cash			€ 62,85		

Ticket: 127030002208
SN: 62550474
Naam: Emile Decock

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksraag:

Hoe werkt het btw-systeem?

Explore 1 – Hoe ziet de bedrijfskolom van jeans eruit?

- 1 Een jeans is ongetwijfeld een van de populairste kledingstukken. Iedereen heeft er wel een in zijn kast liggen. Natuurlijk heeft ook A.S.Adventure.edu dat product in het assortiment, onder andere van Levi's en Pepe Jeans. Maar hoe wordt die favoriete jeans gemaakt? Voor deze opdracht heb je de keuze. Kies, afhankelijk van je interesse, de oefening met de leestekst of met het filmpje. Vink de gekozen optie aan.

Optie 1 Filmpje

- a Ga naar iDiddit en bekijk het filmpje over het productieproces van een jeans.

Optie 2 Tekst

- a Lees de tekst over het productieproces van een jeans.

De productie van elke jeans begint bij de katoenoogst op de katoenplantage. Per jeans worden ongeveer 150 bolletjes katoen gebruikt. Die katoenbollen worden geselecteerd uit de beste oogsten. Als de juiste katoen geselecteerd is, wordt hij gewassen en gemengd. Nadat de katoen gemengd is, wordt die uitgerekt om hem tot garen te spinnen in de katoenspinnerij. Het gesponnen garen wordt tot een touw gedraaid. Het touw wordt daarna in een indigoblauw verfbad gedaan. Hoe vaker dat proces herhaald wordt, hoe donkerder het garen wordt. Na de kleuring met indigoblauw worden de touwen ontrafeld en begint het weefproces.

Voor een jeans wordt een speciale weeftechniek gebruikt. Die weeftechniek heet keperbinding. Er ontstaat een schuine lijn doordat er tijdens het weven een witte draad 'op' en drie blauwe draden 'neer' geweven zijn. Dat maakt het weefsel erg sterk en duurzaam. Nadat de stof geweven is, krimpen de fabrikanten de stof voor, zodat de broek na aankoop 20 % minder krimpt.

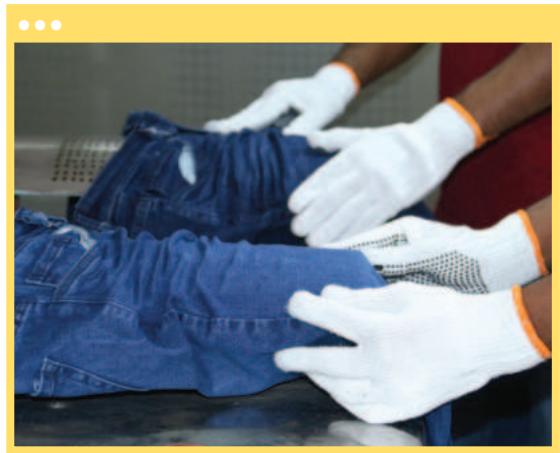
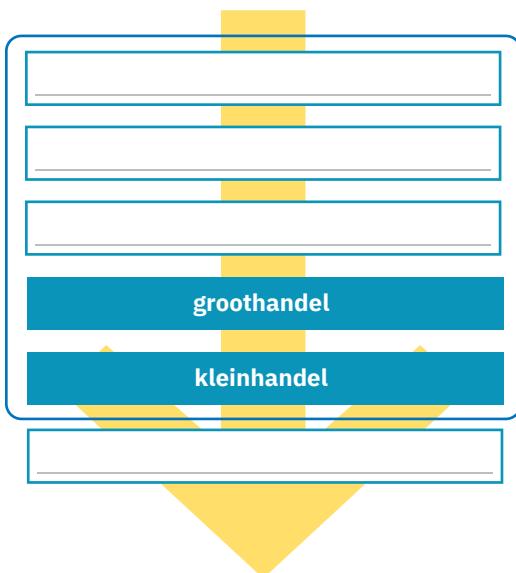
Na het verven, weven en voorkrimpen begint dan eindelijk het maken van de jeans in de jeansfabriek. Het patroon van een jeans bestaat uit ongeveer vijftien patroondelen. De stof, het denim, wordt met de hand per honderd lagen tegelijk uitgesneden.

Er zijn twaalf productiestappen nodig om de vijftien patroondelen te combineren en die stappen nemen ongeveer vijftien minuten in beslag. Met verschillende naaimachines wordt de broek in elkaar genaaid. Daarna gaat die nog een keer in de wasmachine voor zijn specifieke kleur. Een stonewashed broek krijgt zijn kleur door die met een vulkanisch gesteente te wassen.

Na het wassen vinden er nog een paar finishing touches plaats zoals het wegknippen van losse draden en het plaatsen van labels. Daarna kunnen de broeken naar de winkel!

- b Stel de bedrijfskolom van een jeans op.

- 2 Behoort de consument tot de bedrijfskolom? Waarom (niet)?
-

Explore 2 – Wat is toegevoegde waarde?

- 1 Bekijk Explore 1. Geef voor elke schakel een voorbeeld van de waarde die hij in het productieproces van jeans toevoegt.

- 2 Wat vraagt elke schakel uit het productieproces in ruil voor die toegevoegde waarde?

Toegevoegde waarde

Elke schakel van het productieproces voegt waarde aan het product toe. Dat kan de verwerking van grondstoffen tot een (half)afgewerkt product zijn, de verpakking van een product in een consumentenverpakking, de creatie van een reclamecampagne ... Elke schakel verhoogt dus de waarde van het product. Die **toegevoegde waarde** wordt uitgedrukt in een geldbedrag dat bestaat uit de gemaakte kosten om de toegevoegde waarde te creëren en een gedeelte winst. De toegevoegde waarde = verkoopprijs – aankoopprijs (beide exclusief btw).

Explore 3 – Hoeveel btw betaal je?

1 Beantwoord de vragen. Gebruik het internet.

a Waarvan is **btw** de afkorting?

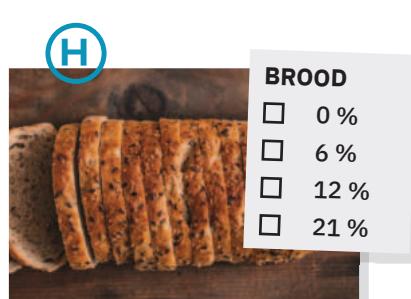
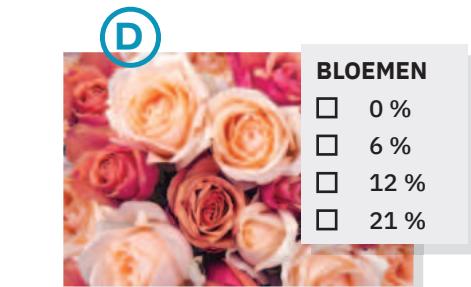
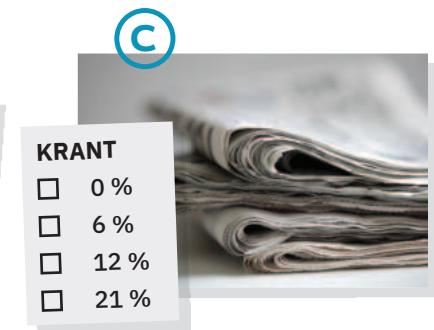
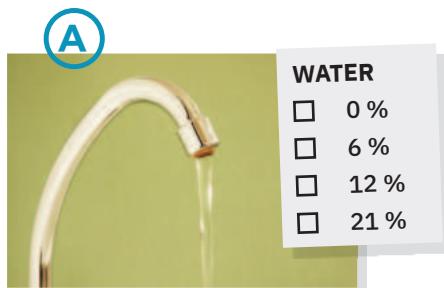
b Wanneer wordt die belasting geheven?

c Voor wie is de btw bestemd?

d Wat doet die met de inkomsten?

2 Welke **btw-tarieven** zijn er?

3 Welk btw-tarief wordt er bij de verkoop van het goed of de dienst aangerekend? Vink het juiste btw-tarief aan. Gebruik indien nodig het internet.

Explore 4 – Hoe bereken je de btw?

1 Inbegrepen of niet inbegrepen? Markeer.

- a **Exclusief btw** betekent dat het btw-bedrag *inbegrepen / niet inbegrepen* is.
- b **Inclusief btw** betekent dat het btw-bedrag *inbegrepen / niet inbegrepen* is.

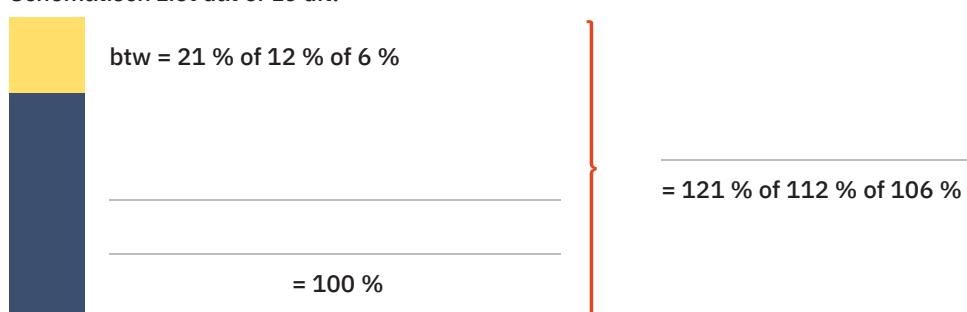
2 Vul het schema in het kenniskader aan. Kies uit:

verkoopprijs exclusief btw – verkoopprijs inclusief btw

Btw-berekening

Een consument betaalt op (bijna) elke aankoop btw. De prijs bestaat uit de verkoopprijs die de handelaar vraagt, verhoogd met de btw.

Schematisch ziet dat er zo uit:

3 Hoe bereken je de verkoopprijs inclusief btw? Voor deze opdracht heb je de keuze. Kies optie 1 als je wat ondersteuning wilt. Kies optie 2 als je liever een uitdaging wilt. Vink de gekozen optie aan.

Optie 1 Trotter Zuid-Italië

- a A.S.Adventure.edu verkoopt het reisboek *Trotter Zuid-Italië*.

Het boek kost 24,52 euro exclusief btw. Beantwoord de vragen.

- Hoeveel btw betaal je op boeken?

- Vul de verkoopprijs exclusief btw op het schema in.

- Bereken het btw-bedrag.

- Bereken de verkoopprijs inclusief btw.

btw = _____

= _____

= _____ %

verkoopprijs exclusief btw = _____ euro

= _____ %

prijs inclusief btw

= _____ euro

= _____ %

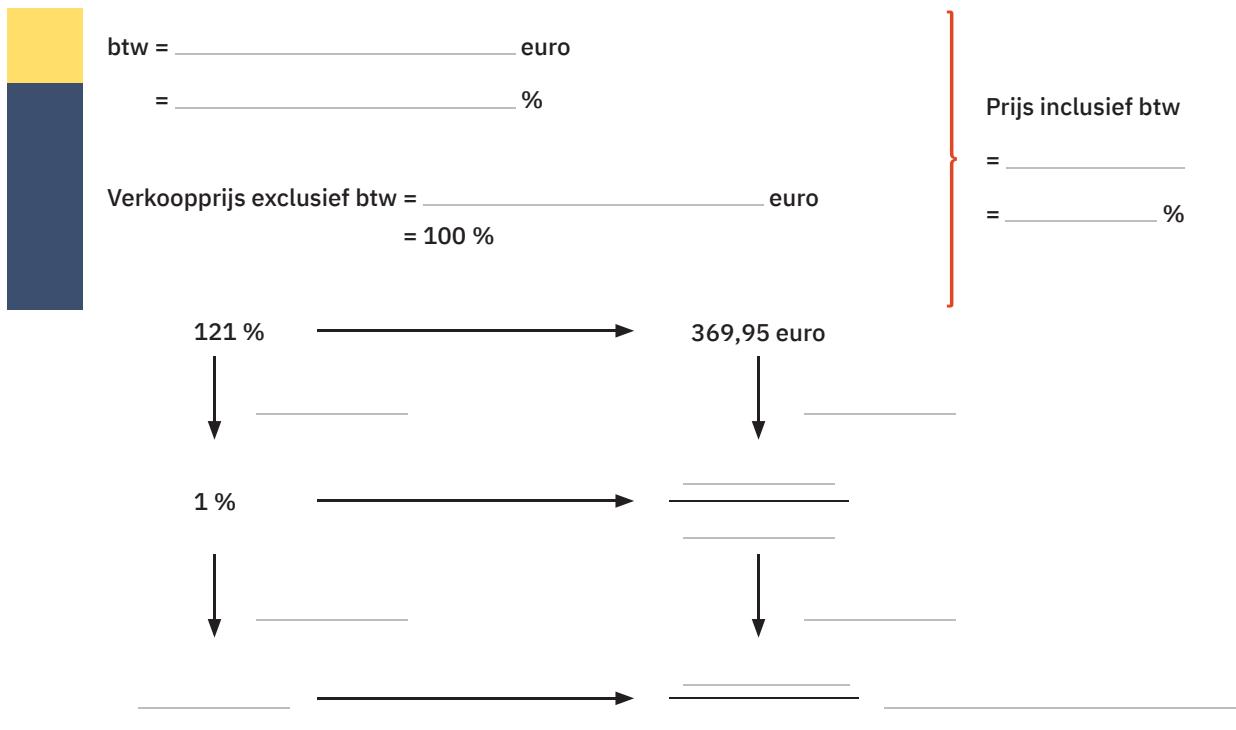
- b** Je wilt jouw fietsprestaties nauwgezet opvolgen. Daarom koop je de Garmin-gps.
Jij betaalt daar 369,95 euro voor. Beantwoord de onderstaande vragen.

- Betaal jij de verkoopprijs inclusief of exclusief btw?

- Hoeveel btw betaal je op een gps? _____
- Vul op het schema de verkoopprijs inclusief btw, 369,95 euro, op de correcte plaats in.
In totaal bedraagt die _____ %.
- Je moet de btw berekenen. Die is _____ % van _____ %.

Je berekent het btw-bedrag met de regel van drie.

- Hoeveel bedraagt de verkoopprijs exclusief btw? Reken uit met de regel van drie.

- Hoe kun je de verkoopprijs exclusief btw nog berekenen ?

Optie 2 Snowboard

- a Je koopt een Capita Snowboard Birds Of A Feather, de verkoopprijs exclusief btw bedraagt 380,12 euro. Hoeveel zul jij betalen ?

- Bereken de verkoopprijs in een bewerking.

- Bereken de verkoopprijs in twee stappen.

- b Hoe bereken je de verkoopprijs exclusief btw? Voor het boek *Hoe word ik bergwandelaar* betaalt de consument 21,99 euro.

- Bereken de verkoopprijs exclusief btw.

- Bereken het btw-bedrag op twee manieren.

Good to know

Je rekent altijd tot twee cijfers na de komma.

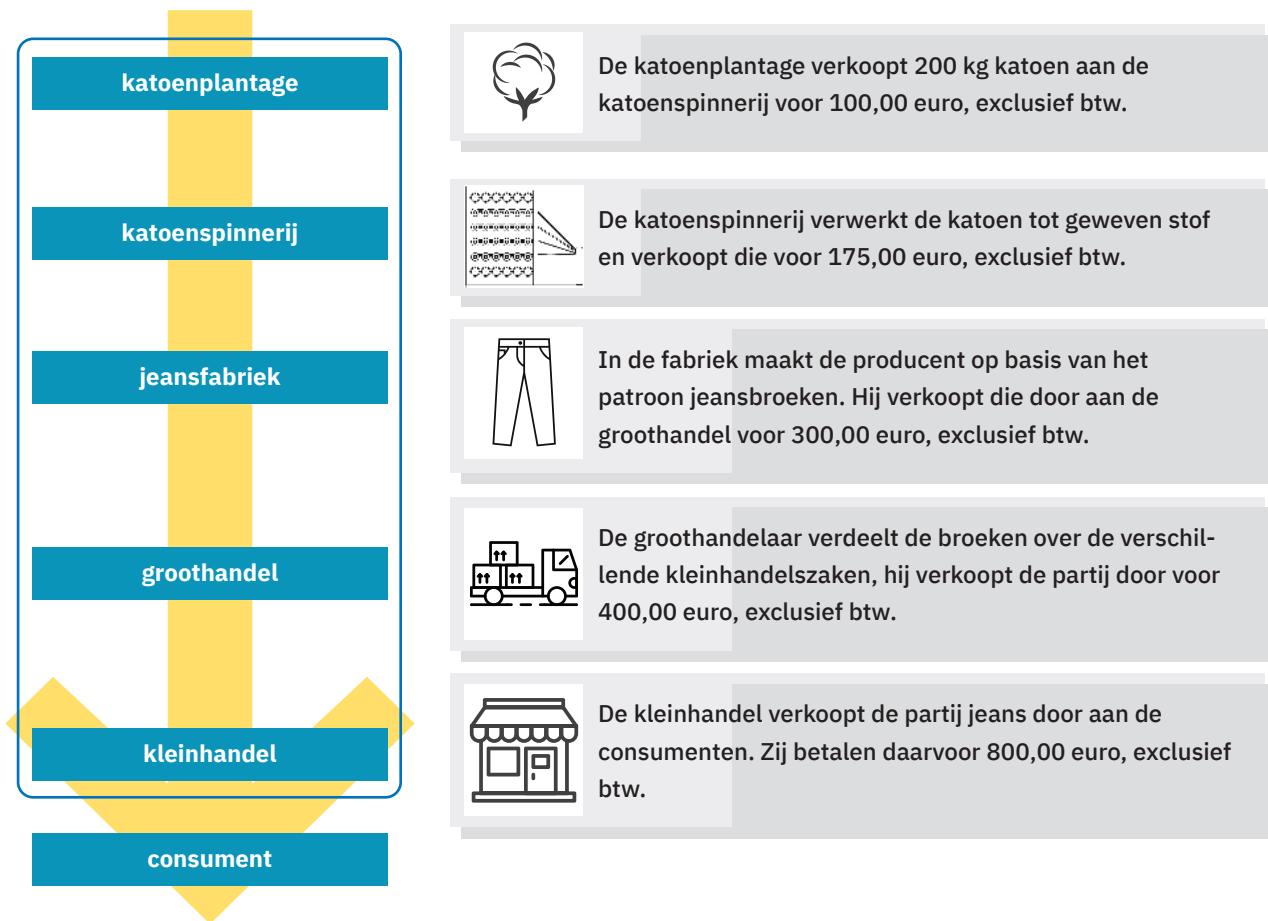
Bij het berekenen pas je deze afrondingsregels toe, derde cijfer na de komma:

< 5: afronden naar beneden bv. 78,2348 = 78,23 euro

≥ 5: afronden naar boven bv. 78,2374 = 78,24 euro

Explore 5 – Hoe werkt het btw-systeem?

- 1 Bestudeer aandachtig de bedrijfskolom van jeans en ontdek zo hoe het btw-systeem werkt. Ga er in dit voorbeeld van uit dat de katoenplantage geen kosten maakte om de katoen te planten.

- 2 Welk btw-tarief is er van toepassing op een jeansbroek?

- 3 Vul de tabel verder aan met behulp van de vragen.

a Hoe kom je aan het bedrag 21,00 euro in de kolom btw op verkoop?

b Hoe bereken je het bedrag in de kolom toegevoegde waarde?

c Hoe kom je aan het bedrag 21,00 euro in de kolom btw?

d Hoe bereken je het btw-saldo?

- e Vul de tabel nu verder aan.

	AANKOOPPRIJS EXCL. BTW (IN EURO)	VERKOOPPRIJS EXCL. BTW (IN EURO)	BTW OP AANKOOP (IN EURO)	BTW OP VERKOOP (IN EURO)	SALDO BTW (IN EURO)	TOEGEVOEGDE WAARDE (IN EURO)	BTW (IN EURO)
Katoenplantage	0,00	100,00	0,00	21,00	21,00	100,00	21,00
Katoenspinnerij	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Jeansfabriek	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Groothandel	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Kleinhandel	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Consument	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
				TOTAAL	_____		

- 4 Bestudeer de tabel en beantwoord de vragen.

- a Hoeveel btw heeft de jeansfabriek aan de katoenspinnerij betaald?

- b Hoeveel btw heeft de jeansfabriek van de groothandel ontvangen?

- c Hoeveel btw moet de jeansfabriek uiteindelijk betalen aan de overheid?

- d Vormt de btw kosten voor de jeansfabriek?

- 5 Toon aan dat de btw inderdaad een belasting is over de toegevoegde waarde.

- 6 Waarom is de btw een **verbruiksbelasting**? Toon aan de hand van het voorbeeld aan.

- 7 Gaat het voor de onderneming om **aftrekbare btw** (ofwel **terug te vorderen btw**) of **verschuldigde btw** (ofwel **te betalen btw**). Markeer.

- a De btw op de aankoop van goederen en diensten is *aftrekbare (terug te vorderen) / verschuldigde (te betalen)* btw.
- b De btw op de verkoop van goederen en diensten is *aftrekbare (terug te vorderen) / verschuldigde (te betalen)* btw.

→ TO THE POINT

Btw, de belasting over de toegevoegde waarde, is een belasting op het gebruik en verbruik van goederen of diensten. Het is een **verbruiksbelasting**.

VIDEO

De **toegevoegde waarde** bereken je door het verschil te maken tussen de verkoopprijs en de aankoopprijs (beide exclusief btw).

Het is de gebruiker of verbruiker die de btw betaalt. Maar die consument betaalt de btw niet rechtstreeks aan de overheid. Dat doet de handelaar, hij is de tussenpersoon.

De btw wordt stapsgewijs geïnd bij elke stap van het productie- of distributieproces. Het is steeds de btw op de waarde die toegevoegd wordt, die doorgestort wordt naar de overheid, of het verschil tussen de verschuldigde btw op verkopen en de aftrekbare btw op aankopen.

Bij de verkoop van goederen en diensten ontvangt de handelaar btw van zijn klant. Dat bedrag mag hij niet voor zichzelf houden maar moet hij doorstorten aan de overheid. Daarom is de btw op verkopen, **verschuldigde btw of te betalen btw**.

De handelaar koopt natuurlijk zelf ook goederen en diensten voor zijn onderneming aan. De btw die hij op die aankoop betaalt, mag hij aftrekken van de btw die hij verschuldigd is aan de overheid. Daarom is de btw op aankopen **aftrekbare btw of terug te vorderen btw**.

Btw vormt dus geen kosten of opbrengsten voor de handelaar. De btw vormt kosten voor de consument.

In België zijn er vier **btw-tarieven**:

- 0 %: op dag- en weekbladen die minstens 48 keer per jaar verschijnen, dergelijke goederen zijn vrijgesteld van btw.
- 6 %: op de basisproducten zoals levensnoodzakelijke goederen (vlees, vis, zuivel, groente ...), geneesmiddelen, personenvervoer, boeken, gas, elektriciteit, bloemen, hotel of herstellingen (van fietsen, schoeisel, kleding). Let op, kaviaar, kreeft en oesters zijn geen basisproducten.
- 12 %: op goederen die van groot sociaal-economisch belang zijn zoals margarine, sociale woningen, kolen of bereide maaltijden in de horeca.
- 21 %: voor alle goederen en diensten die niet behoren tot de voorgaande btw-tarieven, is 21 % het basistarief.

Inclusief btw betekent dat de btw is inbegrepen in de verkoopprijs. De wet verplicht de handelaar zijn verkoopprijs altijd inclusief btw te vermelden wanneer hij verkoopt aan de consument.

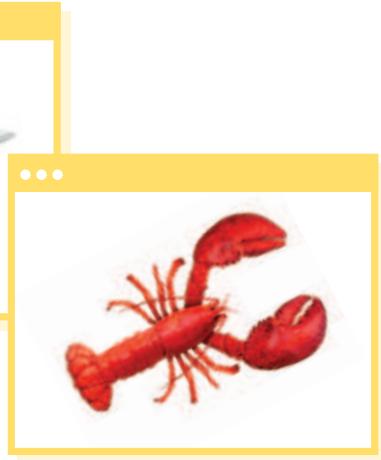
Exclusief btw betekent dat de btw niet inbegrepen is in de verkoopprijs. Aangezien de btw geen kosten vormt voor de handelaar, zal hij bij een offerte aan een andere handelaar altijd de prijzen exclusief btw vermelden.

Action 1 – Welk btw-tarief is er van toepassing?

Noteer de volgende producten of diensten bij het juiste btw-tarief. Kies uit:

kapper – gsm – medicatie – fles whisky – fles cola – overnachting op hotel – een glas cola op restaurant – frietjes op restaurant – kreeft – bureaustoel – elektriciteit – *Humo* – abonnement digitale televisie – steenkool – pak frietjes van de frituur – de gedrukte versie van *Het Laatste Nieuws* – maandblad *GAMEPLAY* – pakje suiker – herstelling schoenen – busrit met De Lijn – hondenbrokken voor de labrador – graan voor de kippen

BTW-TARIEF	PRODUCTEN OF DIENSTEN
0 %	
6 %	
12 %	
21 %	

Action 2 – Hoe bereken je de btw?

Vul de tabel aan.

	VERKOOPPRIJS EXCL. BTW	BTW-BEDRAG	VERKOOPPRIJS INCL. BTW
 © Shutterstock / Miguel Lagoa			499,00 euro
	668,60 euro		
		4,43 euro	
			1,55 euro

Action 3 – Hoe werkt het btw-systeem voor frietjes?

- 1 Lees de situatie van aardappelteler De Zoetewei.

Aardappelteler De Zoetewei verkoopt 100 kilo aardappelen aan groothandelaar Martens voor een bedrag van 35,00 euro. Martens verkoopt zijn aardappelen aan frituur De Bosrand voor 55,00 euro. De frituur verkoopt haar frietjes door aan de consument voor 225,00 euro.

- 2 Beantwoord de vragen.

a Welk btw-percentage is van toepassing op frieten van de frituur? _____

b Vul de tabel aan.

	AANKOOPPRIJS EXCL. BTW (IN EURO)	VERKOOPPRIJS EXCL. BTW (IN EURO)	BTW OP AANKOOP (IN EURO)	BTW OP VERKOOP (IN EURO)	SALDO BTW (IN EURO)	TOEGEVOEGDE WAARDE (IN EURO)	BTW (IN EURO)
Aardappelteler	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Groothandel	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Frituur	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Consument	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
			TOTAAL				

- c Leg aan de hand van de tabel uit dat de btw een verbruiksbelasting is.

- d Toon aan de hand van de tabel dat btw een belasting is over de toegevoegde waarde.

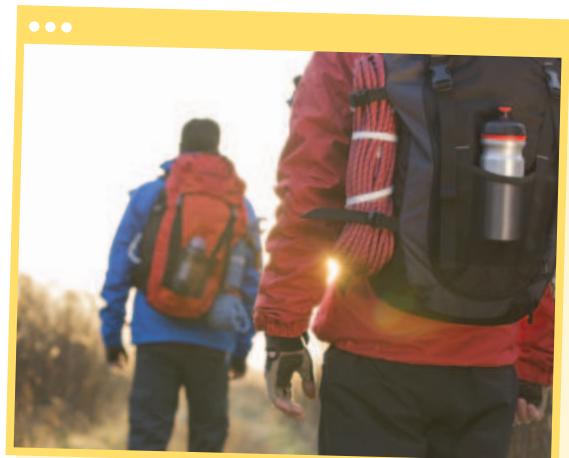
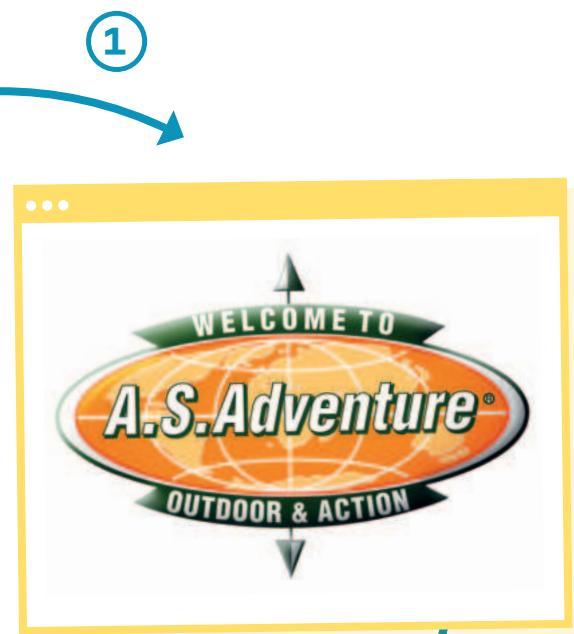
Action 4 – Hoe werkt het btw-systeem voor jassen?

Bekijk de foto's en vul aan.

- a **1** A.S.Adventure.edu koopt haar jassen aan bij Jack Wolfskin. De btw die A.S.Adventure.edu betaalt aan Jack Wolfskin, is _____.
- b **2** A.S.Adventure.edu verkoopt haar jassen in de winkel. De btw die A.S.Adventure.edu van haar klanten ontvangt, is _____.
- c Als de _____ > de _____, dan stort A.S.Adventure.edu het verschil door aan de overheid.
- d Als de _____ > de _____, dan heeft A.S.Adventure.edu een vordering op de overheid.

© Shutterstock / Cineberg

Action 5 – Hoe verreken je de btw?

- 1 Verreken de btw van de volgende onderneming.

AANKOPEN EXCL. BTW (IN EURO)	BTW-PERCENTAGE	BTW OP DE AANKOPEN (IN EURO) = TERUG TE VORDEREN BTW
8 600,00	6	_____
7 500,00	21	_____
TOTAAL		_____

VERKOPEN EXCL. BTW (IN EURO)	BTW-PERCENTAGE	BTW OP DE VERKOPEN (IN EURO) = TE BETALEN BTW
9 200,00	6	_____
6 400,00	21	_____
TOTAAL		_____

Besluit:

- 2 Verreken de btw van deze tweede onderneming.

AANKOPEN EXCL. BTW (IN EURO)	BTW-PERCENTAGE	BTW OP DE AANKOPEN (IN EURO) = TERUG TE VORDEREN BTW
745,00	6	_____
458,00	21	_____
TOTAAL		_____

VERKOPEN EXCL. BTW (IN EURO)	BTW-PERCENTAGE	BTW OP DE VERKOPEN (IN EURO) = TE BETALEN BTW
524,00	6	_____
841,00	21	_____
TOTAAL		_____

Besluit:

→ BREAKING NEWS

- 1 Ga naar iDiddit. Je vindt er een actualiteitsitem over het onderwerp.
- 2 Los de vragen op.
- 3 Bewaar het resultaat in je portfolio. Maak een map voor elk thema en een submap voor elk Level en geef die submap de naam 'Thema_X_Level_Y'. Geef het bestand een duidelijke naam zoals 'Breaking_News'.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheert.

	JA	KAN BETER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan het begrip 'btw' verklaren.	☐	☐	_____
2 Ik kan het begrip 'toegevoegde waarde' verklaren.	☐	☐	_____
3 Ik kan de btw berekenen.	☐	☐	_____
4 Ik kan de werking van het btw-systeem aan de hand van een voorbeeld uitleggen.	☐	☐	_____
5 Ik kan aan de hand van een voorbeeld verklaren waarom de btw een verbruiksbelasting is.	☐	☐	_____
6 Ik ken de verschillende btw-tarieven.	☐	☐	_____
7 Ik kan goederen en diensten indelen volgens het btw-tarief.	☐	☐	_____

LEVEL ②

Hoe stel je verkoopfacturen en uitgaande creditnota's op?

→ INTRO

1

Je wilt een weekendje kamperen met vrienden. Je hebt nog niet voldoende kampeermateriaal en daarom koop je het volgende aan bij A.S.Adventure.edu.

- a Bekijk de onderstaande afbeeldingen. Hoeveel moet je betalen?

- b Is dat bedrag inclusief of exclusief btw? Verklaar je antwoord.

- c Welk btw-tarief is er van toepassing op jouw aankoop?

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksraag:

Hoe stel je verkoopfacturen en uitgaande creditnota's op?

Explore 1 – Welke elementen zijn verplicht op een verkoopfactuur?

1 Bestudeer de **verkoopfactuur** van A.S.Adventure.edu (blz. 26).

- a Op elke factuur aan een Belgische klant moet je een aantal verplichte elementen opnemen. Vul het getal van het verplichte element op de juiste plaats in.

Verplichte vermeldingen

- 1 het woord ‘factuur’
- 2 de datum van de factuur
- 3 het volgnummer van de factuur
- 4 de gegevens van de verkoper: de naam, het adres
- 5 het **btw-nummer of ondernemingsnummer** van de verkoper
- 6 het bankrekeningnummer van de verkoper
- 7 de RPR-vermelding: als de verkoper een vennootschap is, is hij verplicht te verwijzen naar de zetel van de rechtbank waar de vennootschap gevestigd is
- 8 de gegevens van de koper: de naam, het adres
- 9 het btw-nummer of ondernemingsnummer van de koper, indien van toepassing
- 10 de datum van de levering van de goederen
- 11 de hoeveelheid geleverde goederen
- 12 een duidelijke omschrijving van de geleverde goederen
- 13 de eenheidsprijs van de geleverde goederen, exclusief btw
- 14 het btw-tarief dat van toepassing is op de goederen
- 15 het totaalbedrag, exclusief btw
- 16 het bedrag van de verschuldigde btw
- 17 het te betalen bedrag, inclusief btw
- 18 de bijzondere verkoopsvoorwaarden, indien van toepassing

- b Wat is het btw-nummer van A.S.Adventure.edu?

- c Is er een verschil tussen het ondernemingsnummer en het btw-nummer? Raadpleeg het internet.

A.S.Adventure.edu		Ski- & Snowboardcentrum Snow Valley Deusterstraat 74/E 3990 PEER							
Nijverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM Tel. + 32 3 480 55 11									
info@asadventure.edu									
Factuur	Klantcode 40006	Btw-nummer BE0464 256 648	Factuurnummer VF20xx-01187	Factuurdatum 20xx-10-11	Vervaldatum 20xx-11-10				
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>				
Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal				
10133	Smith Skihelm Mission	5	82,60	21 %	€ 413,00				
10135	Smith Skibril Riot	5	82,60	21 %	€ 413,00				
10119	Barts Handschoen Haakon	5	24,79	21 %	€ 123,95				
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>				
Transactie	Levering dd. 20xx-10-05								
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>				
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %	949,95		949,95		949,95		949,95	199,49	1 149,44
Totaal	949,95		949,95		949,95		949,95	199,49	1 149,44
<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>	<hr/>
Terugstuurbare verpakking									
Te betalen voor vervaldag									
Bedrag in euro 1 149,44									
Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.									
Bij betaling binnen de 10 dagen mag u euro in mindering brengen.									
<hr/>									
A.S.Adventure.edu - Nijverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBEBB									
Algemene voorwaarden: zie achterkant									

Good to know

Op een factuur staan ook nog enkele niet-verplichte elementen die toch nuttig zijn, namelijk:

- wat je moet vermelden bij betaling (eventueel een gestructureerde mededeling);
- algemene voorwaarden, indien die op de achterzijde staan, dan wordt ernaar verwezen op de voorkant van de factuur.

- 2 Soms gelden er bij een verkoop ook bijzondere voorwaarden.

- a Wat zijn ‘bijzondere voorwaarden’ volgens jou?

BIJZONDERE VOORWAARDEN

De bijzondere voorwaarden zijn de afspraken tussen de koper en de verkoper die specifiek van toepassing zijn op hun verkoopovereenkomst. Die voorwaarden kunnen dus verschillen van factuur tot factuur.

- b Geef voorbeelden van voorwaarden die koper en verkoper onderling kunnen overeenkomen.

- c Is er op de verkoopfactuur sprake van bijzondere voorwaarden? _____

- d Wat is het verschil tussen de leveringsvoorde **franco thuis** en **af magazijn**?

- e Welke **betalingsvoorwaarden** kun je aan een klant geven? Stel dat jij op 20xx-08-22 een factuur opstelt. Verbind de juiste vervaldatum met de gegeven **betaaltermijn**.

BETAALVOORWAARDE	VERVALDAG
1 Contante betaling binnen de 8 dagen	A 20xx-09-30
2 14 dagen na factuurdatum	B 20xx-08-30
3 30 dagen na factuurdatum	C 20xx-09-05
4 30 dagen einde maand	D 20xx-09-21

1	2	3	4
_____	_____	_____	_____

3 Beantwoord de onderstaande vragen. Gebruik het internet.

- a Je levert op 20 september goederen aan klant KSA Nationaal. Tegen uiterlijk welke datum moet je de factuur opstellen?

- b Welke administratieve boete staat er op het weglaten van een verplichte melding op de factuur?

- c Ben je als handelaar verplicht om bij elke verkoop een factuur op te stellen?

- d Hoelang moet je de opgestelde verkoopfacturen bewaren voor de fiscus?

Good to know

In een winkel hangt soms aan de kassa de mededeling: ‘Indien u een factuur vraagt voor een bedrag onder de 25,00 euro, rekenen wij 5,00 euro administratiekosten aan.’
Dat mag niet. Een factuur aan een btw-plichtige klant is verplicht door de wet. Een verkoper mag die kosten alleen aanrekenen, wanneer een particulier om een factuur vraagt terwijl die niet wettelijk verplicht is.

- 4 Als je als particulier (dus niet-btw-plichtige consument) aankoopt, is de handelaar niet verplicht om een verkoopfactuur op te stellen. Toch zijn er uitzonderingen. Zoek op het internet welke uitzonderingen er zijn.

5 Vanaf 1 januari 2026 is elektronische facturatie (e-invoicing) of digitale facturatie verplicht. Beantwoord de vragen. Gebruik het internet.

a Duid het juiste antwoord aan: elektronische facturatie is verplicht voor facturen gericht aan:

- de overheid (b2g)
- een onderneming (b2b)
- een consument (b2c)

b Waarom is de elektronische factuur verplicht? Noteer drie redenen.

 6 Ga naar iDiddit en bekijk het filmpje. Beantwoord de vragen.

a Is een factuur in pdf-formaat die via e-mail verstuurd wordt, een elektronische factuur? Waarom (niet)? Leg uit.

b Wat is elektronische facturatie?

c Welke voordelen heeft elektronische facturatie?

- d Wat is Peppol?

Explore 2 – Kun jij een verkoopfactuur analyseren?

- 1 Bestudeer de verkoopfactuur van Explore 1. Beantwoord de volgende vragen.

- a Voor wie is die factuur bestemd?

- b Welke gegevens van de klant heb jij nodig om de verkoopfactuur op te stellen?

- c Tegen welke datum moet de klant de factuur uiterlijk betalen?

- d Op welke datum werden de goederen geleverd?

- e Wat heeft A.S.Adventure.edu verkocht aan klant Snow Valley?

- 2 Ga naar iDiddit. Je vindt er het artikelbestand en het klantenbestand.

- a Welke gegevens van de artikelen heb jij nodig om de verkoopfacturen op te stellen?

- b Welk btw-percentage is van toepassing op de factuur?

- c Welke btw-tarieven zijn er nog?

- d Geef van elk btw-tarief een voorbeeld van een product dat onderhevig is aan dat tarief.

- e Op welk bedrag wordt de btw berekend?

- f Inbegrepen of niet? Markeer.

Exclusief btw betekent dat het btw-bedrag *inbegrepen / niet inbegrepen* is.

Inclusief btw betekent dat het btw-bedrag *inbegrepen / niet inbegrepen* is.

- g Hoeveel bedraagt de verkoopprijs inclusief btw? Verklaar dat bedrag.

- h Hoeveel bedraagt de verkoopprijs exclusief btw? Verklaar dat bedrag.

- i Reken de verkoopfactuur opnieuw uit.

Explore 3 – Hoe stel je een verkoopfactuur met meerdere btw-tarieven op?

- 1 Lees het verhaal over de aankopen van Wandelsport Vlaanderen vzw bij A.S.Adventure.edu.

Op 2 oktober 20xx levert A.S.Adventure.edu aan Wandelsport Vlaanderen vzw deze goederen:

- 2x Kite Optics Verrekijker Ursus 10x42
- 5x Bynolyt Verrekijker Shark 8x25
- 10x Sigg Drinkfles My Bottle 1L
- 5x Avontuurlijk Wandelen in Vlaanderen 20 Tochten, Lanno

Op 15 oktober stelt A.S.Adventure.edu de factuur op. Ze is betaalbaar binnen de 30 dagen na factuurdatum.

- 2 Beantwoord de vragen en vervolledig de factuur.

- a Welk factuurnummer vul je in?

- b Zoek de gegevens van de klant Wandelsport Vlaanderen vzw op.

- Welke gegevens heb je nodig?

- Vul die gegevens in op de factuur.

- Vul die gegevens in op de factuur.

- d Welk btw-tarief is er van toepassing is op de artikelen?

- e Werk de verkoopfactuur nu verder af.

- f Hoeveel moet klant Wandelsport Vlaanderen vzw betalen?

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
Tel. + 32 3 480 55 11

info@asadventure.edu

Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
---------	--------------	--------	----------------	-------	--------

Transactie

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag **Bedrag in euro** _____

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u euro in mindering brengen.

A.S.Adventure.edu - Nieuwverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBERB

Algemene voorwaarden: zie achterkant

Explore 4— Hoe stel je een verkoopfactuur met handelskorting op?

HANDELSKORTING

Als leverancier kun je aan de klant een handelskorting toestaan. Dat doe je om meer te kunnen verkopen. Je geeft een handelskorting bij aankoop van grote hoeveelheden of aan trouwe klanten.

Good to know

De verkoopprijs die een groothandelaar doorgeeft aan zijn klant, de kleinhandelaar, is vaak de consumentenprijs: de prijs die de consument, de klant van de kleinhandelaar, moet betalen. De groothandel zal in dat geval dus korting toestaan aan zijn klant, de kleinhandel.

groothandel → kleinhandel → consument

- 1 Je werkt verder op basis van de gegevens uit Explore 3. A.S.Adventure.edu staat 15 % handelskorting toe aan Wandelsport Vlaanderen vzw. Bereken:
 - a de handelskorting op de goederen onderhevig aan 21 % btw.

 - b de handelskorting op de goederen onderhevig aan 6 % btw.

 - c de totale handelskorting.

BRUTO- EN NETTOBEDRAG

Brutobedrag = aantal verkochte goederen * verkoopprijs excl. btw

Nettobedrag = brutobedrag – handelskorting

2 Bereken het nettobedrag:

- a voor de goederen onderhevig aan 21 % btw.
-

- b voor de goederen onderhevig aan 6 % btw.
-

3 Werk de verkoopfactuur verder af.

4 Hoeveel moet klant Wandelsport Vlaanderen vzw betalen als je een handelskorting van 15 % geeft?

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5
2160 WOMMELGEM
Tel. + 32 3 480 55 11

info@asadventure.edu

Wandelsport Vlaanderen vzw
Industrielaan 11 bus 3
9990 MALDEGEM

Factuur	Klantcode 40008	Btw-nummer BE0643 481 073	Factuurnummer VF20xx-01188	Factuurdatum 20xx-10-15	Vervaldatum 20xx-11-14
---------	--------------------	------------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------------

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
10031	Kite Optics Verrekijker Ursus 10x42	2	223,14	21 %	€ 446,28
10030	Bynolyt Verrekijker Shark 8x25	5	70,25	21 %	€ 351,25
10043	Sigg Drinkfles My Bottle 1L	10	16,49	21 %	€ 164,90
10200	Avontuurlijk Wandelen in Vlaanderen	5	24,52	6 %	€ 122,60

Transactie	Levering dd. 20xx-10-02						
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtaal	Fin. Korting	MvH
6 %	122,60						Btw
21 %	962,43						Totaal in euro
Totaal	1 085,03						
Terugstuurbare verpakking							
Te betalen voor vervaldag				Bedrag in euro			

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ euro in mindering brengen.

Explore 5 – Hoe stel je een verkoopfactuur met doorgerekende kosten op?

Doorgerekende kosten

Als leverancier kun je kosten doorrekenen aan de klanten. Voorbeelden van **doorgerekende kosten** zijn **transportkosten** en **extra verpakking** zoals een kartonnen doos of kist. Op die kosten bereken je btw aan het laagste btw-tarief dat van toepassing is op de factuur.

Je werkt verder op basis van de gegevens uit Explore 4. A.S.Adventure.edu rekent 20,00 euro transportkosten aan voor de levering.

- a Welk btw-tarief is er van toepassing op de aangerekende transportkosten? Verklaar jouw antwoord.

- b Werk de verkoopfactuur verder af.
c Hoeveel moet klant Wandelsport Vlaanderen vzw betalen als er 20,00 euro transportkosten aangerekend worden?

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
Tel. + 32 3 480 55 11

info@asadventure.edu

Wandelsport Vlaanderen vzw
Industrielaan 11 bus 3
9990 MALDEGEM

Factuur

Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum
40008	BE0643 481 073	VF20xx-01188	20xx-10-15	20xx-11-14

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
10031	Kite Optics Verrekijker Ursus 10x42	2	223,14	21 %	€ 446,28
10030	Bynolyt Verrekijker Shark 8x25	5	70,25	21 %	€ 351,25
10043	Sigg Drinkfles My Bottle 1L	10	16,49	21 %	€ 164,90
10200	Avontuurlijk Wandelen in Vlaanderen	5	24,52	6 %	€ 122,60

Transactie Levering dd. 20xx-10-02

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %	122,60	18,39	104,21						
21 %	962,43	144,36	818,07						
Totaal	1 085,03	162,75	922,28						

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag

Bedrag in euro

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ euro in mindering brengen.

A.S.Adventure.edu - Nijverheidsstraat 92/5 2160 Wommelgem - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBEBB

Algemene voorwaarden: zie achterkant

Explore 6 – Hoe stel je een verkoopfactuur met terugstuurbare verpakking op?

~~Terugstuurbare verpakking~~

Terugstuurbare verpakking is verpakking waarvoor de klant een waarborg betaalt die hij terug krijgt als hij de verpakking terugbezorgt. Denk maar aan een europallet of een gasfles. Je kunt dat vergelijken met statiegeld op glazen flessen.
Op terugstuurbare verpakking wordt er geen btw aangerekend.

Je werkt verder op basis van de gegevens uit Explore 5. A.S.Adventure.edu rekent 10,00 euro waarborg aan voor de kist waarin de goederen geleverd zijn.

- a Welk btw-tarief is van toepassing op de aangerekende waarborg? Verklaar jouw antwoord.

- b Op welke plaats moet de 10,00 euro waarborg op de factuur komen?

- c Hoeveel moet klant Wandelsport Vlaanderen betalen, als er 10,00 euro waarborg aangerekend wordt?

Explore 7— Hoe stel je een verkoopfactuur met financiële korting op?

FINANCIËLE KORTING EN CONTANTE BETALING

Financiële korting is een korting die je toestaat om een snelle betaling aan te moedigen. Je kent een korting toe wanneer de klant binnen een korte periode van bijvoorbeeld acht of tien dagen na factuurdatum betaalt. Dan is er sprake van **contante betaling**.

Je werkt verder op basis van de gegevens uit Explore 5 en 6. A.S.Adventure.edu kent 2 % financiële korting toe aan klant Wandelsport Vlaanderen vzw, mits betaling binnen de tien dagen na factuurdatum.

- a Bestudeer de factuur. Op welk bedrag wordt de 2 % financiële korting berekend?

- b Wat is de uiterste betaaldatum voor klant Wandelsport Vlaanderen vzw om de financiële korting in mindering te brengen?

- c Welke bedragen moet je optellen om de bedragen in de kolom Totaal te berekenen?

- d Hoeveel moet klant Wandelsport Vlaanderen vzw betalen, als hij de factuur op de vervaldatum betaalt?

- e Hoeveel moet klant Wandelsport Vlaanderen vzw betalen, als hij de factuur betaalt voor 20xx-10-25?

Good to know

In de praktijk wordt financiële korting enkel toegestaan bij b2b-klanten (business-to-business), niet aan particulieren.

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
Tel. + 32 3 480 55 11

info@asadventure.edu

Wandelsport Vlaanderen vzw
Industrielaan 11 bus 3
9990 MALDEGEM

Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum
	40008	BE0643 481 073	VF20xx-01188	20xx-10-15	20xx-11-14

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
10031	Kite Optics Verrekijker Ursus 10x42	2	223,14	21 %	€ 446,28
10030	Bynolyt Verrekijker Shark 8x25	5	70,25	21 %	€ 351,25
10043	Sigg Drinkfles My Bottle 1L	10	16,49	21 %	€ 164,90
10200	Avontuurlijk Wandelen in Vlaanderen	5	24,52	6 %	€ 122,60

Transactie Levering dd. 20xx-10-02

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %	122,60	18,39	104,21						
21 %	962,43	144,36	818,07						
Totaal	1 085,03	162,75	922,28						

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag

Bedrag in euro _____

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ euro in mindering brengen.

A.S.Adventure.edu - Nijverheidsstraat 92/5 2160 Wommelgem - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBEBB

Algemene voorwaarden: zie achterkant

Explore 8 – Hoe is het berekeningsschema van een verkoopfactuur opgesteld?

Voor deze opdracht heb je de keuze. Kies optie 1 als je graag een uitdaging wilt. Je stelt dan zelf het berekeningsschema van de verkoopfactuur op. Kies optie 2 als je wat ondersteuning wilt. Je vult dan het berekeningsschema van de verkoopfactuur aan. Vink de gekozen optie aan.

Tip:

Gebruik de verkoopfactuur als hulpmiddel.

Optie 1 Het berekeningsschema opstellen

aantal * eenheidsprijs = _____

brutobedrag * handelskorting-% - _____

transportkosten, extra verpakking

Bij contante betaling: _____

Optie 2 Het berekeningsschema aanvullen

aantal * eenheidsprijs =

brutobedrag * handelskorting-% -

= nettobedrag

transportkosten, extra verpakking

subtotaal

subtotaal * financiële korting-%

MvH * btw-%

+ _____

Bij contante betaling: te betalen bedrag voor vervaldag –

Explore 9 – Kun je een verkoopfactuur opstellen met een rekenblad?

- 1 Ga naar iDiddit en download er de werkmap om een factuur op te stellen waarin een aantal zaken geautomatiseerd zijn.

- a Geef in cel A19 klantnummer 40003 in. Welke gegevens verschijnen automatisch?

- b Geef in cel A22 artikelnummer 10199 in. Welke gegevens verschijnen automatisch?

- c Wat is het voordeel van die automatisering?

- 2 Pas het werkblad aan de NBN-normen aan. Raadpleeg de ICT-fiches van rekenblad.

- a Geef de datum in de cellen I19 en J19 volgens de NBN-normen weer (ICT-fiche_R_08).
- b Noteer de geldbedragen in alle cellen van de kolom ‘Totaal (EUR)’, ‘Bruto’, ‘Korting’, ‘Netto’, ‘Kosten’, ‘Subtot’, ‘Fin.Kort’, ‘MvH’, ‘Btw’, ‘Totaal’ met twee decimalen. Gebruik een spatie als scheidingsteken na de duizendtallen (ICT-fiche_R_06).
- c In cel J40 geef je het te betalen bedrag de valutanotatie waarbij ‘EUR’ achter de getallen staat (ICT-fiche_R_07).
- d De btw-percentages in de cellen G22 tot en met G31 moeten in een percentage, zonder cijfers na de komma staan (ICT-fiche_R_09).

- 3 Geef in cel A19 klantnummer 40001 in.

- 4 Je verkoopt aan klant Beleko:

- a 5 stuks art.nr. 10206 Hoe word ik bergwandelaar
- b 2 stuks art.nr. 10101 Tom Tailor Jumpsuit 1010158
- c Geef het artikelnummer in cel A22 en A23, de aantallen in cel H22 en H23 in.

- 5 Geef nu de formules in om de factuur automatisch te berekenen. Volg het stappenplan. Raadpleeg de ICT-fiches van rekenblad.

STAPPENPLAN

Stap 1: Zorg ervoor dat het Totaal (EUR) in de cellen J22 berekend wordt. Via de vulgreep voer je die formule in tot en met cel J30.

- Wat stel je vast als je de formule ingeef?
-
-

Tip:

Als je een formule wilt negeren, of in een specifieke lege cel niets wilt berekenen, dan gebruik je de ALS-functie. Controleer of de specifieke cel leeg. Is ze niet leeg, dan voer je de berekening uit met de originele formule (ICT-fiche_R_42).

- Welke formule staat er voor de berekening van het brutobedrag bij 6 % btw, cel B34?
-
-

- Verklaar die formule in je eigen woorden.
-
-

Stap 2: Bereken in cel B35 het brutobedrag van de goederen die onderhevig zijn aan 21 % btw.

Stap 3: Geef in cel C34 de formule in om de handelskorting te berekenen. Via de vulgreep kopieer die formule naar cel C35. Je moet daarvoor cel C33 absoluut maken (ICT-fiche_R_39).

Stap 4: Bereken in cel D34 het nettobedrag. Kopieer de formule via de vulgreep naar cel D35.

Stap 5: Bereken in cel F34 het subtotaal. Kopieer de formule via de vulgreep naar F35.

Stap 6: Bereken in cel G34 de financiële korting. Kopieer de formule via de vulgreep naar cel G35. Denk aan de absolute adressering.

Stap 7: Bereken de maatstaf van heffing in cel H34 en het btw-bedrag in I34. Kopieer via de vulgreep de formules naar H35 en I35.

Stap 8:

- Welke bedragen moet je optellen om het totaal te berekenen in cel J34?
-
-

- Geef de formule in cel J34 in, kopieer via de vulgreep naar J35.

Stap 9: Bereken in cel B36 het totaal. Kopieer via de vulgreep tot aan cel J36.

Stap 10: Bereken het totale factuurbedrag in cel J40.

- Welk bedrag moet in E42 komen? In welke cel vind je dat?
-
-

Stap 11: Zorg dat dat bedrag automatisch ingevuld wordt.

Stap 12: Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

Explore 10 – Wat is een uitgaande creditnota?

- 1 Wat kan er allemaal fout lopen bij een levering?

- 2 Wat kan er allemaal fout lopen bij de facturatie?

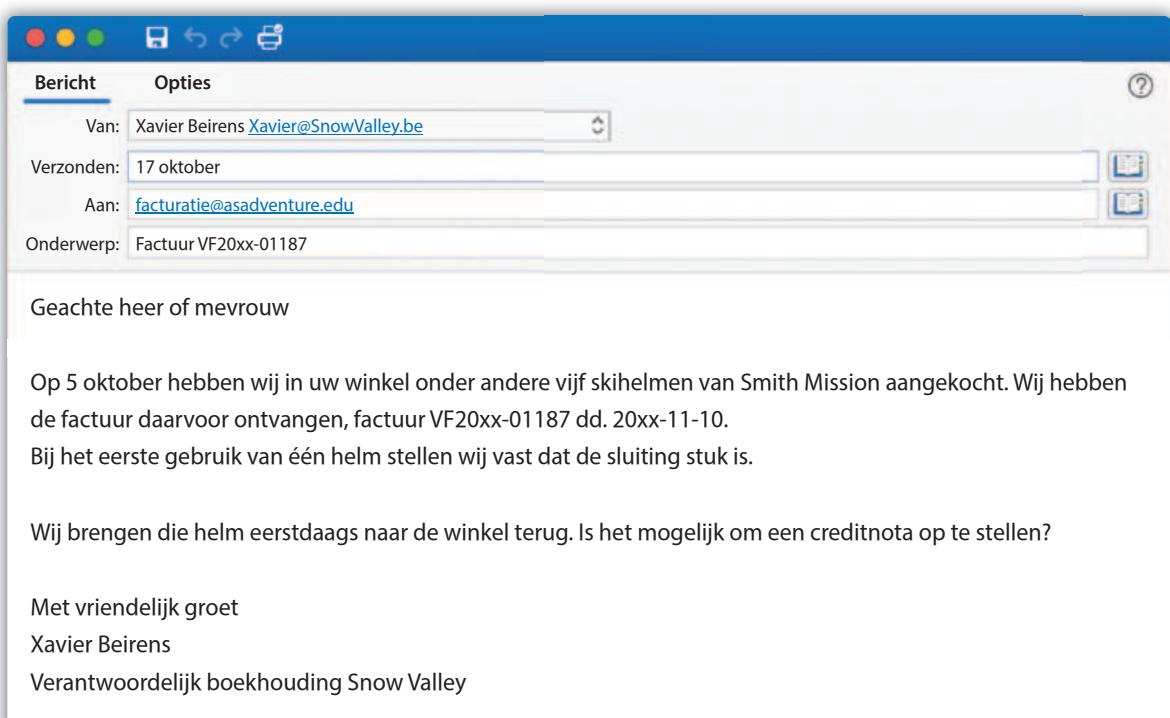
CREDITNOTA

Een uitgaande creditnota stel je op als je een verbetering moet aanbrengen op een verkoopfactuur. Het bedrag van de uitgaande creditnota vermindert de verkoopfactuur.

Explore 11 – Hoe stel je een uitgaande creditnota op?

Op 16 oktober ontvang je de volgende mail van Snow Valley.

- a Waar vind je de gegevens van deze factuur terug?
- b Op 17 oktober brengt Xavier Beirens de skihelm terug. Je stelt onmiddellijk de creditnota op. Het nummer van de vorige creditnota was 5.

The screenshot shows an email client interface with the following details:

- Bericht** tab is selected.
- Opties** tab is visible.
- Van:** Xavier Beirens Xavier@SnowValley.be
- Verzonden:** 17 oktober
- Aan:** facturatie@asadventure.edu
- Onderwerp:** Factuur VF20xx-01187

The email body contains the following text:

Geachte heer of mevrouw

Op 5 oktober hebben wij in uw winkel onder andere vijf skihelmen van Smith Mission aangekocht. Wij hebben de factuur daarvoor ontvangen, factuur VF20xx-01187 dd. 20xx-11-10.

Bij het eerste gebruik van één helm stellen wij vast dat de sluiting stuk is.

Wij brengen die helm eerstdaags naar de winkel terug. Is het mogelijk om een creditnota op te stellen?

Met vriendelijk groet
Xavier Beirens
Verantwoordelijk boekhouding Snow Valley

Good to know

Als je een creditnota opstelt, ben je verplicht naar de oorspronkelijke factuur en de oorspronkelijke factuurdatum te verwijzen. Omdat een creditnota gevolgen heeft op de btw, ben je verplicht de vermelding 'Btw terug te storten aan de Staat in de mate waarin ze oorspronkelijk in aftrek werd gebracht (art. 4 §1 3° KB nr. 4)' te vermelden op de factuur. De berekening is identiek aan die van een factuur.

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
Tel. + 32 3 480 55 11

info@asadventure.edu

Creditnota	Klantcode	Btw-nummer	Nummer	Datum	Vervaldatum
------------	-----------	------------	--------	-------	-------------

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
---------	--------------	--------	----------------	-------	--------

Transactie Retour winkel 17 oktober, sluiting stuk, Factuur VF20xx-01187 dd. 20xx-11-10

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
21 %	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____
Totaal	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag

Bedrag in euro _____

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantnummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ euro in mindering brengen.

→ TO THE POINT

De verkoopfactuur

De verkoopfactuur is een document waarop de verkoper uitrekent hoeveel de klant voor de geleverde goederen moet betalen. De verkoper stelt de factuur op en bezorgt die aan de koper. Het is een officiële uitnodiging om te betalen.

Wie goederen of diensten levert aan btw-plichtige ondernemingen is verplicht om daarvoor een factuur op te stellen. Dat moet gebeuren uiterlijk de 15e van de maand, na de maand waarin je de dienst of het product geleverd hebt.

Lever je aan consumenten, niet-btw-plichtige personen, dan ben je niet verplicht om een factuur op te stellen. Een kasticket volstaat dan. Er zijn daarop een aantal uitzonderingen.

- Een particulier koopt aan bij een groothandelaar.
- Een particulier koopt heel grote hoeveelheden aan waardoor er een vermoeden is dat het niet voor privégebruik is.
- De verkoop of herstelling van de auto van een particulier of het onderhoud van auto's, als de prijs inclusief btw hoger is dan 125,00 euro.
- De particulier laat werken uitvoeren aan de woning.
- De particulier koopt aan op afbetaling.
- De particulier maakt gebruik van verhuisdiensten.

De wet legt de handelaar op om facturen zeven jaar te bewaren.

De algemene voorwaarden

De algemene voorwaarden, de kleine lettertjes onderaan of op de achterzijde van de factuur, zijn de spelregels tussen de verkoper en de koper. Die voorwaarden gelden voor iedereen. De algemene voorwaarden zijn de rechten en plichten die gelden tussen de koper en de verkoper bij het aangaan van de verbintenis en ze worden opgesteld door de verkoper. De algemene voorwaarden kunnen dus voor elke onderneming verschillend zijn.

Het is niet verplicht om de algemene voorwaarden op de factuur te vermelden maar het is wel aangeraden. Als er een conflict ontstaat tussen de verkoper en de koper, bijvoorbeeld bij laattijdige betaling, kan de verkoper naar de algemene voorwaarden verwijzen.

De bijzondere voorwaarden

De bijzondere voorwaarden zijn de afspraken tussen de koper en de verkoper die specifiek van toepassing zijn op hun verkoopovereenkomst. Die voorwaarden kunnen dus verschillen van factuur tot factuur. De voorwaarden kunnen betrekking hebben op de levering, de betaling en de prijs.

Leveringsvoorwaarden

- **Franco thuis:** de goederen worden gratis geleverd, er worden geen transportkosten aangerekend.
- **Af magazijn:** er worden kosten aangerekend voor de levering.

Er zijn twee soorten **betalingsvoorwaarden**. Bij een **contante betaling** moet de klant de factuur betalen binnen de 8 à 10 dagen na factuurdatum, eventueel ontvangt hij daarvoor een **financiële korting**. Bij een **betaling op termijn** krijgt de klant betalingsuitstel om de factuur te betalen, dat kan 30, 60 of 90 dagen na factuurdatum zijn.

Het berekeningsschema van de verkoopfactuur

aantal * eenheidsprijs excl. btw =	brutobedrag
brutobedrag * handelskorting-%	<ul style="list-style-type: none"> - handelskorting <hr/> <ul style="list-style-type: none"> = nettobedrag
transportkosten, extra verpakking	<ul style="list-style-type: none"> + kosten <hr/> <ul style="list-style-type: none"> = subtotaal
subtotaal * financiële korting-%	<ul style="list-style-type: none"> subtotaal - financiële korting <hr/> <ul style="list-style-type: none"> = maatstaf van heffing
MvH * btw-%	<ul style="list-style-type: none"> + btw-bedrag + terugstuurbare verpakking <hr/> <ul style="list-style-type: none"> = te betalen bedrag voor vervaldag

Bij contante betaling: te betalen bedrag voor vervaldatum – financiële korting

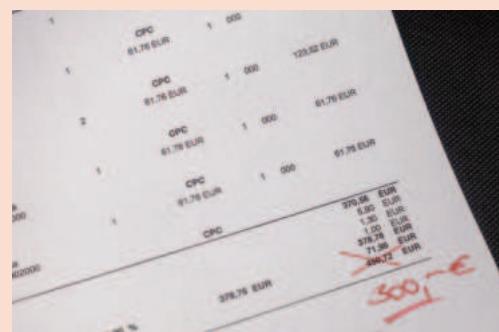
De kosten (**extra verpakking, transportkosten**) worden berekend aan het laagste btw-tarief dat van toepassing is op de factuur. De leverancier kan die doorrekenen aan de klanten, dat heet **doorgerekende kosten**. **Terugstuurbare verpakking** is verpakking waarvoor de verkoper een waarborg vraagt aan de klant, die krijgt hij terug als hij de verpakking terugbezorgt. Op terugstuurbare verpakking wordt er geen btw aangerekend. De btw wordt berekend op de **maatstaf van heffing**.

De uitgaande creditnota

Een uitgaande **creditnota** is een document dat de verkoper opstelt om de verkoopfactuur te verbeteren. Op een uitgaande creditnota staan dezelfde verplichte vermeldingen als op de factuur. Alleen wordt het woord factuur vervangen door creditnota.

Op de creditnota wordt verwezen naar de oorspronkelijke factuur en factuurdatum. Het is door de btw-wetgeving verplicht om de mededeling ‘Btw terug te storten aan de Staat in de mate waarin ze oorspronkelijk in aftrek werd gebracht’ (art. 4 §1 3° KB nr. 4)’ op de creditnota te vermelden.

De berekening is identiek aan die van een factuur.

Action 1 – Ken jij de belangrijkste begrippen om een verkoopfactuur op te stellen?

Combineer het begrip met de juiste omschrijving.

BEGRIJP	OMSCHRIJVING
1 Maatstaf van heffing	A Korting die tot doel heeft meer te verkopen. Die korting sta je bijvoorbeeld toe aan trouwe klanten of bij aankoop in grote hoeveelheden.
2 Financiële korting	B Het bedrag zonder aftrek van kortingen.
3 Terugstuurbare verpakking	C Korting die bedoeld is om een snelle betaling aan te moedigen.
4 Transportkosten	D Een vergoeding die je aanrekt om de goederen te leveren tot bij de klant. Daarop bereken je het laagste btw-tarief dat van toepassing is op de factuur.
5 Handelskorting	E Verpakking die je doorrekent aan de klant, zoals een kartonnen doos, een kist of petflessen. De klant kan de verpakking niet terugsturen. Op de verpakking bereken je de btw aan het laagste btw-tarief dat van toepassing is op de factuur.
6 Extra verpakking	F Dat is de belasting op de toegevoegde waarde. Het is een belasting die geheven wordt bij elke levering van een product of dienst.
7 Brutowedrag	G Dat is verpakking zoals een europallet of een bierkrat. De klant betaalt een waarborg die hij terug krijgt als hij de verpakking terugbezorgt. Op die verpakking wordt geen btw aangerekend.
8 Btw	H Over dat bedrag bereken je de btw. Het is het totaal van de brutoprijs – handelskorting + extra kosten, verminderd met de financiële korting.
9 Nettowedrag	I Dat is het brutowedrag verminderd met de handelskorting.

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Action 2 – Kun jij verkoopfacturen opstellen?

- Stel de facturen op basis van de volgende gegevens op. Neem er opnieuw het klantenbestand bij en zoek de bijzondere voorwaarden op: handelskorting, financiële korting en de betalingstermijn.

- a Op 15 oktober 20xx kocht klant Fiets! de volgende goederen in de winkel:

 - 20 stuks Lezyne Fietsverlichting Lite Drive 1000x

- 20 stuks Lezyne Fietsverlichting Lite Drive 1000x
 - 30 stuks Lezyne Fietsverlichting Laser Drive
 - 50 stuks Lezyne Fietsverlichting Led Ktv Drive Rear

Je stelt de factuur op 17 oktober 20xx op.

A.S.Adventure.edu									
Nijverheidsstraat 92/5									
2160 Wommelgem									
Tel. + 32 3 480 55 11									
info@asadventure.edu									
Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum				
Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal				
Transactie									
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %									
Totaal									
Terugstuurbare verpakking									
Te betalen voor vervaldag	Bedrag in euro _____								
 Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.									
Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ EUR in mindering brengen.									

- b** Op 20 oktober 20xx lever je de volgende producten aan Groendienst Gent:

- 5 stuks Jack Wolfskin Broek Activate Sky Xt
 - 3 stuks Jack Wolfskin Fleece Scandic
 - 2 stuks Jack Wolfskin Schoen Force Striker Texapore Mid

Voor de levering wordt er 10,00 euro aangerekend. Je stelt de factuur onmiddellijk op.

- c Op 20 oktober koopt klant klant Chirojeugd Vlaanderen in de winkel:

 - 3 stuks Keen Schoen Seacamp II CNX
 - 3 stuks Barts Hoed Soleil Visor
 - 10 stuks Deuter Accessoire Raincover III

Je stelt de factuur op 22 oktober 20xx op.

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5
2160 WOmmelgem
Tel. + 32 3 480 55 11

info@asadventure.edu

Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum

Transactie _____

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag

Bedrag in euro _____

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u EUR in mindering brengen.

A.S.Adventure.edu - Nijverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBEBB

Algemene voorwaarden: zie achterkant

- d Klant Fitality Club bestelt als relatiegeschenk:

 - 100 stuks Roxy Sporttas Celestial World
 - 150 stuks Dopper Drinkfles Dopper Insulated 580 ml

De goederen worden geleverd op 22 oktober 20xx. Op 24 oktober stel jij de factuur op. De goederen worden geleverd op een pallet, je vraagt daarvoor 15,00 euro waarborg.

A.S.Adventure.edu										
Nijverheidsstraat 92/5										
2160 Wommelgem										
Tel. + 32 3 480 55 11										
info@asadventure.edu										
Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum						
Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal					
Transactie										
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro	
6 %										
21 %										
Totaal										
Terugstuurbare verpakking										
Te betalen voor vervaldag	Bedrag in euro _____									
Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.										
Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ EUR in mindering brengen.										

- e Klant Wijnegem Bicycle Club bestelt:

- 20 stuks Agu Race Schoen R 600 Dial
 - 30 stuks Abus Fietshelm Pedelec 2.0 Ace
 - 10 stuks Vaude Jas Escape Bike Light
 - 3 boeken Elmar Centrale en Oostelike Pyreneëen Deel 2 Ariège en Pyrénées

De bestelling wordt geleverd op 23 oktober 20xx, de factuur wordt onmiddellijk meegegeven. Voor de levering wordt er 10,00 euro aangerekend.

A.S.Adventure.edu										
Nijverheidsstraat 92/5										
2160 Wommelgem										
Tel. + 32 3 480 55 11										
info@asadventure.edu										
Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum					
Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal					
Transactie										
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro	
6 %										
21 %										
Totaal										
Terugstuurbare verpakking										
Te betalen voor vervaldag	Bedrag in euro _____									
Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.										
Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ EUR in mindering brengen.										

- f KSA National koopt op 23 oktober 20xx in de winkel:
- 3 stuks Garmin GPS-fietscomputer Edge Explore
 - 1 boek Mythische Trektochten in de Wereld
- De factuur wordt onmiddellijk opgesteld.

A.S.Adventure.edu						
Nijverheidsstraat 92/5 2160 Wommelgem Tel. + 32 3 480 55 11 info@asadventure.edu						
Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum	
Art.nr.	Omschrijving		Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
Transactie						
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Totaal in euro
6 %						
21 %						
Totaal						
Terugstuurbare verpakking						
Te betalen voor vervaldag	Bedrag in euro _____					
Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.						
Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ EUR in mindering brengen.						
A.S.Adventure.edu - Nijverheidsstraat 92/5 2160 Wommelgem - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBEBB						
Algemene voorwaarden: zie achterkant						

Action 3 – Kun jij verkoopfacturen opstellen met een rekenblad?

Stel de verkoopfacturen uit Action 2 op met een rekenblad. Vertrek vanuit de blanco factuur van Explore 9.

- LEVEL 2 |
 - (a Zorg ervoor dat de blanco factuur behouden blijft. Kopieer daarvoor de verkoopfactuur die je moet maken naar een nieuw werkblad (ICT-fiche_R_02).
 - b Voor de naam van het werkblad gebruik je het nummer van de verkoopfactuur.
 - c Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

Action 4 – Kun jij uitgaande creditnota's opstellen?

Stel de uitgaande creditnota's op.

- a Klant Fidelity Club stuurt op 20xx-10-26 de pallet terug. Je stelt onmiddellijk de creditnota op.**

A.S.Adventure.edu									
Nijverheidsstraat 92/5									
2160 Wommelgem									
Tel. + 32 3 480 55 11									
info@asadventure.edu									
Creditnota	Klantcode	Btw-nummer	Nummer	Datum	Vervaldatum				
Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal				
Transactie									
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %									
Totaal									
Terugstuurbare verpakking									
Te betalen voor vervaldag						Bedrag in euro			
Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.									
Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ EUR in mindering brengen.									

- b Chirojeugd Vlaanderen stuurt op 20xx-10-28 de drie zonnehoeden van Barts terug wegens een productiefout. Je stelt op 29 oktober de creditnota op.

A.S.Adventure.edu									
Nijverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM Tel. + 32 3 480 55 11									
info@asadventure.edu									
Creditnota	Klantcode	Btw-nummer	Nummer	Factuurdatum					
Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%					
Transactie									
Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %									
Totaal									
Terugstuurbare verpakking									
Te betalen voor vervaldag					Bedrag in euro _____				
Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.									
Bij betaling binnen de 10 dagen mag u _____ EUR in mindering brengen.									

Action 5 – Kun jij uitgaande creditnota's opstellen met een rekenblad?

- 1 Vertrek vanuit de blanco verkoopfactuur die je in Explore 9 gebruikt hebt. Kopieer de blanco verkoopfactuur naar een nieuw werkblad.
- 2 Geef dat werkblad de naam CN blanco.
- 3 Pas de opmaak van de factuur als volgt aan. Volg het stappenplan.

STAPPENPLAN

- Stap 1:** Wijzig in cel H2 de naam FACTUUR in CREDITNOTA.
- Stap 2:** In cel H18 wijzig je Factuur in Creditnota.
- Stap 3:** Voeg de cellen A47 tot en met J47 samen.
- Stap 4:** Zet in die samengevoegde cellen de verplichte mededeling '*BTW terug te storten aan de Staat in de mate waarin ze oorspronkelijk in aftrek werd gebracht*' (art. 4 §1 3° KB nr. 4). Lettertype Calibri, lettergrootte 9 pt, cursief, tekst gecentreerd.
- 4 Stel de creditnota's uit Action 4 op met het rekenblad. Zorg ervoor dat de blanco creditnota behouden blijft. Kopieer daarvoor de creditnota die je moet maken, naar een nieuw werkblad.
- 5 Voor de naam van het werkblad gebruik je het nummer van de creditnota.
- 6 Voor de aantallen plaats je een minteken.
- 7 Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

→ BREAKING NEWS

- 1 Ga naar iDiddit. Je vindt er een actualiteitsitem over het onderwerp.
- 2 Los de vragen op.
- 3 Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheerst.

	JA	KAN BETER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan de verplichte elementen op een factuur opsommen.	☐	☐	_____
2 Ik kan de verplichte elementen op een factuur aanduiden.	☐	☐	_____
3 Ik kan het begrip 'algemene factuurvoorwaarden' omschrijven.	☐	☐	_____
4 Ik kan de algemene factuurvoorwaarden interpreteren.	☐	☐	_____
5 Ik kan het begrip 'bijzondere voorwaarden' omschrijven.	☐	☐	_____
6 Ik kan een eenvoudige verkoopfactuur opstellen.	☐	☐	_____
7 Ik kan een verkoopfactuur met meerdere btw-tarieven opstellen.	☐	☐	_____
8 Ik kan een verkoopfactuur met handelskorting opstellen.	☐	☐	_____
9 Ik kan een verkoopfactuur met doorgerekende kosten opstellen.	☐	☐	_____
10 Ik kan een verkoopfactuur met financiële korting opstellen.	☐	☐	_____
11 Ik kan een uitgaande creditnota opstellen.	☐	☐	_____

LEVEL ③

Hoe zien de balans en de resultatenrekening eruit?

→ INTRO

1

Bekijk de cartoon. Wat zie je?

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksraag:

Hoe zien de balans en resultatenrekening eruit?

Explore 1— Wat is het verschil tussen schulden en bezittingen?

- ## 1 Lees de situatie van Emiel Lathouwers.

Emiel Lathouwers, oprichter van A.S.Adventure.edu, woont met zijn gezin in een woning waarvoor hij en zijn echtgenote een lening hebben aangegaan. Op zijn bankrekening staat 125 000,00 euro. Zelf rijdt hij met een BMW X5, zijn vrouw rijdt met een Audi A3. Hij heeft 350 000,00 euro van zijn spaarcenten in zijn onderneming gestopt. In ruil daarvoor kreeg hij aandelen. Met zijn inbreng kocht Emiel het volgende: een magazijn, een vrachtwagen, een voorraad goederen en een volledig ingerichte winkel. Om dat alles te kunnen betalen heeft de onderneming nog een lening moeten aangaan.

- ## 2 Noteer alle bezittingen en schulden in de tabel.

EMIEL LATHOUWERS	
BEZITTINGEN	SCHULDEN
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

A.S.ADVENTURE.EDU	
BEZITTINGEN	SCHULDEN
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Explore 2 – Wat is een balans?

- 1 Lees de onderstaande case.

Emiel Lathouwers stopte 350 000,00 euro van zijn eigen spaarcenten in zijn zaak.

Na vijf jaar werken heeft het bedrijf de volgende zaken:

– gebouw	€ 375 000,00
– vrachtwagen	€ 175 000,00
– voorraad goederen	€ 89 000,00
– nog te betalen facturen aan leveranciers	€ 35 000,00
– meubilair winkelinrichting	€ 110 000,00
– geld op de zichtrekening	€ 156 000,00
– geld in de kassa	€ 450,00
– nog te ontvangen van klanten (vordering, tegoed)	€ 57 000,00
– schuld aan bank	€ 577 450,00

- 2 Plaats alle bezittingen en schulden van A.S.Adventure.edu in de tabel.

- 3 Bereken het totaal. Wat stel je vast?

A.S.ADVENTURE.EDU			
BEZITTINGEN EN VORDERINGEN		EIGEN VERMOGEN EN SCHULDEN	
OMSCHRIJVING	BEDRAG IN EURO	OMSCHRIJVING	BEDRAG IN EURO
TOTAAL		TOTAAL	

Balans

Een **balans** geeft voor een bepaald ogenblik een overzicht van:

- de **werkmiddelen** – bezittingen en vorderingen – van een onderneming, de **actiefzijde**;
- de **financieringsmiddelen** – het eigen vermogen en de schulden – van een onderneming, de **passiefzijde**.

Explore 3 – Welke begrippen staan er op een balans?

Voor deze opdracht heb je de keuze. Kies optie 1 als je een uitdaging wilt. Kies optie 2 als je liever wat ondersteuning wilt. Vink de gekozen optie aan.

Optie 1 Internet

Beantwoord de volgende vragen. Gebruik het internet.

a Wat is een balans?

b Wat staat er op de linkerzijde van de balans?

c Wat staat er op de rechterzijde van de balans?

- d Op de balans vind je begrippen. Vul het begrip in of verklaar het begrip.

BEGRIJP	OMSCHRIJVING
Kapitaal	
Financieringsbronnen	
	De bezittingen en de vorderingen die op de actiefzijde van de balans staan.
	Werkmiddelen die op lange termijn worden gebruikt in het bedrijf zoals gebouwen, meubilair of machines. Die heten ook de bedrijfsmiddelen of investeringsgoederen.
Rollend materieel	
	Werkmiddelen die regelmatig omgezet worden in geld. Ze blijven maar korte tijd in de onderneming.
Handelsvorderingen	
	Het saldo op de bankrekeningen en het geld in de kas.

- Optie 2 Tekst**

Ga naar iDiddit. Lees er de tekst met betrekking tot de begrippen die op een balans staan. Beantwoord daarna de vragen.

- a Wat is een balans?

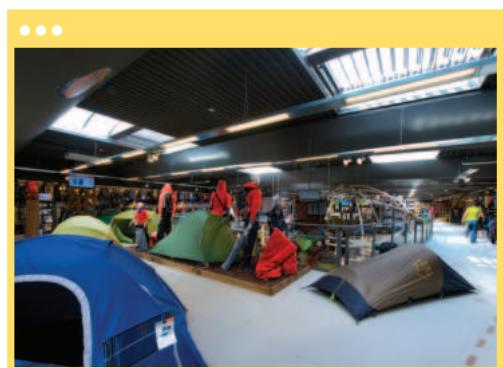
- b Wat staat er op de linkerzijde van de balans?

- c Wat staat er op de rechterzijde van de balans?

- d Combineer de begrippen uit de linkerkolom met de omschrijvingen uit de rechterkolom.

BEGRIJP		OMSCHRIJVING
1	Handelsvorderingen	A De bezittingen en de vorderingen die op de actiefzijde van de balans staan.
2	Rollend materieel	B Het saldo op de bankrekeningen en het geld in de kas.
3	Werkmiddelen	C Een schematisch overzicht van de bezittingen, de vorderingen en de schulden van een onderneming op een bepaald moment.
4	Financieringsbronnen	D Werkmiddelen die op lange termijn in het bedrijf worden gebruikt zoals gebouwen, meubilair of machines. Die heten ook de bedrijfsmiddelen of investeringsgoederen.
5	Liquide middelen	E Werkmiddelen die regelmatig omgezet worden in geld. Ze blijven maar korte tijd in de onderneming.
6	Balans	F Die staan op de passiefzijde van de balans en verklaren hoe de onderneming de werkmiddelen finanziert.
7	Vaste activa	G Dat is de waarde van de bestelwagens, heftrucks, bedrijfs-wagens ... in de boekhouding.
8	Vlottende activa	H De inbreng van de eigenaar in de zaak.
9	Kapitaal	I Een tegoed (vordering) op klanten is het geld dat het bedrijf nog moet innen van de klanten.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____	_____

Explore 4 – Hoe stel je een balans op?

Balans opstellen

Tips om een balans op te stellen

- Alle balansposten in de balans beginnen met een hoofdletter.
- Je schrijft geen EUR of euro bij de bedragen.
- Je noteert alle bedragen met twee decimalen.
- Je noteert de eenheden van de bedragen netjes onder elkaar.

- 1 Je mag niet zelf kiezen hoe je een balans opstelt. Een balans heeft een vaste indeling. Bekijk aandachtig het onderstaande voorbeeld. Verfijn de gegevens uit Explore 2.
- a Plaats de bedragen onder de juiste noemer. Je stelt de balans op 31 december op.
 - b Maak de tussentotalen van vaste activa, vlottende activa, eigen vermogen en schulden.
 - c Maak het totaal van de actief- en passiefzijde.

Balans op _____	
ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA Gebouwen Machines Meubilair Rollend materieel	EIGEN VERMOGEN Kapitaal
VLOTTENDE ACTIVA <i>Voorraden</i> Handelsgoederen <i>Vorderingen op ten hoogste één jaar</i> Handelsvorderingen <i>Liquide middelen</i> Bank Kas	VREEMD VERMOGEN <i>Schulden op > 1 jaar</i> Kredietinstellingen <i>Schulden op ≤ 1 jaar</i> Leveranciers
TOTAAL ACTIEF	TOTAAL VERMOGEN

Rangschatting actief en passiefzijde

Op de actiefzijde maak je een onderscheid tussen vaste activa en vloeiende activa.

Je rangschikt de actiefzijde volgens liquiditeit: hoe snel kun je er geld voor krijgen?

Hoe sneller iets in geld omzetbaar is, hoe lager het op de actiefzijde staat.

Op de passiefzijde is er een onderscheid tussen eigen vermogen en **vreemd vermogen**. Daar gebruik je een andere manier van rangschikken gebaseerd op de vraag: hoe snel moet iets terugbetaald worden? Hoe vlugger de schuld terugbetaald moet worden, hoe lager de schuld op de passiefzijde moet staan.

- 2 Wat staat links op de balans?

- 3 Wat staat rechts op de balans?

- 4 Is de balans in evenwicht?

- 5 Waarom moet een balans in evenwicht zijn?

Explore 5— Is er winst of verlies?

- ## **1 Lees de case van Eline.**

Eline Truyen, marketingverantwoordelijke van A.S.Adventure.edu, steunt De Warmste Week. Daarvoor organiseert ze een familiedag voor het personeel. Door allerlei activiteiten te organiseren in het thema ‘circus’ hoopt ze een mooi bedrag te kunnen schenken aan het project.

Dit zijn de gegevens waarover Eline beschikt.

- factuur voor de huur van de circustent, circusmateriaal	€ 720,00
- inkomsten verkoop wafels	€ 540,00
- opbrengst fotobooth	€ 400,00
- inkomsten verkoop drank	€ 1 240,00
- kasticket voor de aankoop van grimeermateriaal	€ 75,00
- inkomsten uit allerlei activiteiten	€ 680,00
- kasticket voor de aankoop ingrediënten wafels	€ 70,00
- factuur voor de aankoop van frisdrank en bieren	€ 620,00
- huur stoelen	€ 250,00

- ## 2 Vul de tabel in zodat je het resultaat kunt berekenen.

- 3 Hoeveel kan Eline schenken aan het project?

© BELGA

Explore 6 – Wat zijn kosten en opbrengsten?

Een onderneming heeft niet alleen bezittingen, vorderingen en schulden. Ze heeft ook heel wat **kosten** en **opbrengsten**. Plaats de begrippen in de juiste kolom. Kies uit:

machines – verkopen van handelsgoederen – saldo op ING-rekening –
aankopen handelsgoederen – lening op tien jaar bij KBC – schuld tegenover leverancier Adidas –
brandstof vrachtwagen – bedrijfswagen directeur – telefoonrekening –
ontvangen interest op ING-rekening – verzekeringspolis bedrijfswagen

ACTIEF	PASSIEF
KOSTEN	OPBRENGSTEN

Explore 7 – Hoe deel je kosten en opbrengsten in?

KOSTEN

Bedrijfskosten zijn de kosten die een onderneming dagelijks maakt om te kunnen werken, bijvoorbeeld de aankoop van handelsgoederen, elektriciteit, de huur van een magazijn, het loon van personeel, onderhoud en herstellingen aan machines, verzekeringen ...

Financiële kosten zijn kosten die ontstaan wanneer er geld verhandeld wordt, bijvoorbeeld de betaling van interest op leningen, een korting die een klant krijgt als hij contant betaalt, bankkosten ...

Niet-recurrente kosten zijn kosten die niet gewoonlijk voorkomen en dus eerder uitzonderlijk zijn. Het gaat om alle kosten die niet tot de normale bedrijfsactiviteit behoren. Bijvoorbeeld schade aan een voertuig die niet door de verzekering terugbetaald wordt, de verkoop van een gebruikte machine met verlies, een kastekort ... Die niet-recurrente kosten kunnen van bedrijfsaard of financiële aard zijn.

Dezelfde indeling vind je ook terug bij de opbrengsten.

Deel de volgende kosten van A.S.Adventure.edu in. Kies uit:

loonkosten winkelbediende – aankoop kampeermateriaal – huurkosten winkel – betaalde interest op lening voor inrichting winkels – verzekering bedrijfswagen – aankoop kopieerpapier – aankoop Explore More-klantenkaarten – bankkosten ING – winkeldiefstal – kosten beheer website

Bedrijfskosten:

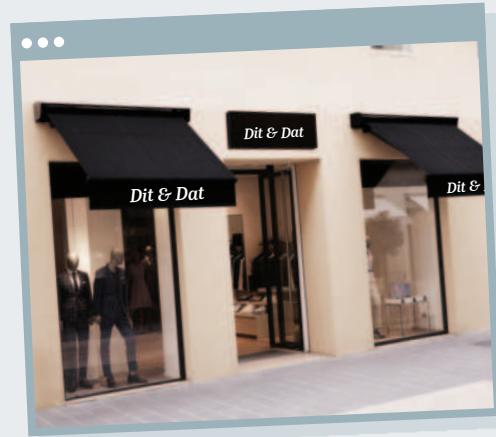
Financiële kosten:

Niet-recurrente kosten:

Explore 8 – Hoe stel je een resultatenrekening op?

Je stelt een **resultatenrekening** steeds op dezelfde manier op. Noteer de kosten en opbrengsten van kledingzaak **Dit & Dat** op de resultatenrekening.

– huurkosten winkel	€ 14 400,00
– personeelskosten verkoper	€ 30 000,00
– aankoop kleding	€ 75 000,00
– interest op lening	€ 1 800,00
– diefstal ter waarde van	€ 200,00
– elektriciteit en verwarming	€ 3 000,00
– aankoop klantenkaarten	€ 50,00
– bankkosten	€ 35,00
– gsm-abonnement	€ 540,00
– verkoop kleding	€ 157 000,00

DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN

Diensten en diverse goederen zijn alle aankopen die noodzakelijk zijn om de onderneming te doen functioneren. Denk daarbij aan elektriciteit, brandstof voor voertuigen, verzekeringen, reclame ...

KOSTEN		OPBRENGSTEN	
Bedrijfskosten		Bedrijfsopbrengsten	
A Handelsgoederen		Omzet	
B Diensten en diverse goederen			
C Bezoldigingen			
D Afschrijvingen			
E Andere bedrijfskosten		Andere bedrijfsopbrengsten	
F Niet-recurrente bedrijfskosten		Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	
Financiële kosten		Financiële opbrengsten	
Totaal van de kosten		Totaal van de opbrengsten	
WINST		VERLIES	

→ TO THE POINT

DE BALANS

Een **balans** geeft de toestand weer op een bepaald ogenblik. Het is een momentopname en geeft een overzicht van:

- de bezittingen en vorderingen of werkmiddelen van een onderneming, de **actiefzijde**,
- het eigen vermogen en de **schulden** of de **financieringsmiddelen** van een onderneming, de **passiefzijde**.

VIDEO

Het **actief** en het **passief** staan niet los van elkaar maar zijn met elkaar verbonden. Elk element op de actiefzijde (bijvoorbeeld gebouw, machine) werd betaald met een element op de passiefzijde (bijvoorbeeld kapitaal, lening). De balans moet in evenwicht zijn. Het totaal van de actiefzijde moet gelijk zijn aan het totaal van de passiefzijde.

De datum waarop je de balans opstelt, schrijf je bovenaan in het midden van de balans. Elke onderneming moet minstens een keer per jaar een balans opstellen.

BALANS DATUM

LINKS	RECHTS
maak je een opsomming van alle bezittingen en tegoeden van een onderneming.	maak je een opsomming van alle schulden van de onderneming aan de eigenaar (eigen vermogen) of aan derden (vreemd vermogen).
= de werkmiddelen van de onderneming (wat heeft de onderneming met haar vermogen gedaan)	= de financieringsmiddelen van de onderneming (waar heeft de onderneming haar vermogen gehaald)
= het actief van de onderneming	= het passief van de onderneming
TOTAAL ACTIEF	TOTAAL PASSIEF
	=

Er is in de wet een verplichte indeling vastgelegd voor de balans.

De actiefzijde van een balans

Op de actiefzijde maak je een onderscheid tussen **vaste activa** en **vlottende activa**. Je rangschikt de actiefzijde volgens liquiditeit: hoe snel is iets omzetbaar in geld? Eenvoudiger gezegd: hoe snel kun je er geld voor krijgen? Hoe sneller iets in geld omzetbaar is, hoe lager het op de actiefzijde staat. Een voorbeeld: het geld dat in je kas zit, heb je onmiddellijk. Een handelspand omzetten in geld neemt veel meer tijd in beslag.

Onder de vaste activa worden de investeringsgoederen of **bedrijfsmiddelen** geplaatst: de werkmiddelen die voor lange tijd (meer dan een jaar) aanwezig zijn in de onderneming. De meest voorkomende rubriek is daar: materiële vaste activa, zoals gebouwen, meubilair en **rollend materieel**. Materieel betekent dat je de dingen kunt zien en vastnemen, ze zijn tastbaar. Het zijn duurzame dingen waar je als onderneming in moet investeren.

Bij de v lottende activa staan de werkmiddelen die voortdurend veranderen (vlotten). Bij de v lottende activa staan onder andere de volgende rubrieken:

- **voorraden:** de voorraden van onder andere grondstoffen en handelsgoederen,
- **vorderingen op ten hoogste één jaar:** de **vorderingen** (tegoeden) die binnen een jaar geïnd worden, zoals de vordering op handelsdebitoreuren (klanten),
- **liquide middelen:** financiële middelen die onmiddellijk beschikbaar zijn, zoals tegoeden op bankrekeningen en in kas.

De passiefzijde van een balans

Op de passiefzijde is er een onderscheid tussen **eigen vermogen** en **vreemd vermogen**.

Daar gebruik je een andere manier van rangschikken gebaseerd op de vraag: hoe snel moet iets terugbetaald worden? Hoe vlugger de schuld terugbetaald moet worden, hoe lager de schuld op de passiefzijde moet staan. Het loon van je personeel, bijvoorbeeld, moet snel betaald worden. Een lening die je aangaat om een gebouw te financieren, wordt meestal op lange termijn terugbetaald (tien jaar of meer). Het kapitaal dat de eigenaar in de zaak stopt, wordt pas terugbetaald als de onderneming stopt. Daarom staat het bovenaan op de passiefzijde.

Het eigen vermogen is het privévermogen van de ondernemer dat hij in de onderneming heeft ingebracht. Het is het **kapitaal** van de onderneming.

Bij vreemd vermogen vind je de schulden van de onderneming aan derden. Het bevat de twee rubrieken: schulden op meer dan een jaar (de schulden die niet binnen het jaar volledig terugbetaald moeten worden, zoals leningen) en schulden op minder dan een jaar (de schulden die binnen het jaar vervallen, zoals de schuld aan leveranciers, personeel en de overheid).

Balans op	
ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
Gebouwen Machines Meubilair Rollend materieel	Kapitaal
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
Voorraden	Schulden op >1 jaar
Handelsgoederen	Kredietinstellingen
Vorderingen op ten hoogste één jaar	Schulden op ≤ 1 jaar
Handelsvorderingen	Leveranciers Schulden overheid Schulden personeel
Liquide middelen	
Bank Kas	
TOTAAL ACTIEF	TOTAAL PASSIEF

DE RESULTATENREKENING

Indeling van de kosten

Kosten en opbrengsten kunnen heel verschillend zijn. Er is daarom in de wet een vaste indeling bepaald. Het verschil tussen kosten en opbrengsten is het **resultaat**.

Bedrijfskosten zijn kosten die een onderneming dagelijks maakt om te kunnen werken, bijvoorbeeld de aankoop van handelsgoederen, de huur van een handelspand of de loonkosten van het personeel.

Financiële kosten zijn kosten die ontstaan wanneer geld wordt verhandeld zoals de betaling van interest op een lening, korting voor een klant als hij contant betaalt of bankkosten.

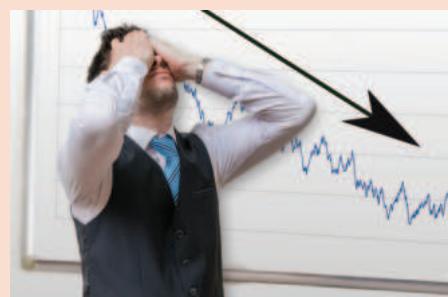
Niet-recurrente kosten zijn kosten die uitzonderlijk voorkomen. Het gaat om alle kosten die niet tot de normale bedrijfsactiviteit behoren. Bijvoorbeeld schade aan een voertuig die niet terugbetaald wordt door de verzekering, een kastekort, kosten die voortkomen naar aanleiding van diefstal. Die niet-recurrente kosten kunnen van bedrijfsaard of financiële aard zijn.

Dezelfde indeling vind je ook terug bij de opbrengsten.

De resultatenrekening

Het hoofddoel van elke onderneming is winst maken. Om te weten of er winst is, kijk je naar het verschil tussen kosten en opbrengsten. Is de opbrengst groter dan de kosten, dan maakt de onderneming **winst**. Is de opbrengst kleiner dan de kosten, dan maakt de onderneming **verlies**.

Kosten en opbrengsten worden samengebracht in een **resultatenrekening**. De resultatenrekening geeft je een overzicht van kosten, opbrengsten en winst of verlies.

Een resultatenrekening is geen momentopname, maar een weergave van een hele periode, meestal één jaar. Je ziet welke kosten en opbrengsten het bedrijf heeft gehad om tot zijn winst of verlies te komen.

KOSTEN		OPBRENGSTEN	
Bedrijfskosten		Bedrijfsopbrengsten	
A Handelsgoederen		Omzet	
B Diensten en diverse goederen			
C Bezoldigingen			
D Afschrijvingen			
E Andere bedrijfskosten		Andere bedrijfsopbrengsten	
F Niet-recurrente bedrijfskosten		Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	
Financiële kosten		Financiële opbrengsten	
Totaal van de kosten		Totaal van de opbrengsten	
WINST		VERLIES	

Action 1 – Actief of passief bepalen

Staan de volgende gegevens op de actiefzijde (A) of passiefzijde (P) van de balans? Noteer telkens ook onder welke rubriek.

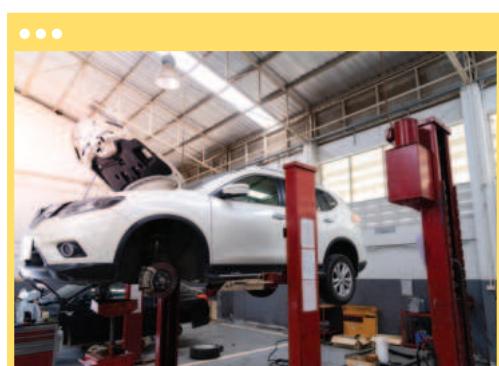
OMSCHRIJVING	A OF P	RUBRIEK
De voorraad handelsgoederen	_____	_____
Het nettoloon dat de onderneming nog aan haar personeel moet betalen	_____	_____
Het tegoed op de KBC-rekening van de onderneming	_____	_____
Het ingebrachte kapitaal	_____	_____
Het bedrag dat klant Fiets! nog moet betalen	_____	_____
Het kantoormeubilair	_____	_____
Het bedrag dat de onderneming nog aan KBC moet betalen in verband met een lening	_____	_____
Het bedrag dat de onderneming nog aan de leveranciers moet betalen	_____	_____
Het wisselgeld in de kassa	_____	_____
De te betalen btw	_____	_____

Action 2 – De juiste rubriek bepalen

1 Geef een synoniem voor vreemd vermogen.

2 Kruis aan tot welke rubriek van de balans de gegevens behoren.

OMSCHRIJVING	VASTE ACTIVA	VLOTTENDE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN	VREEMD VERMOGEN
Het geld op de zichtrekening van de onderneming				
De auto's in de showroom van een garage				
Het kapitaal dat de ondernemer ter beschikking heeft gesteld voor zijn onderneming				
De lening die de garagehouder is aangegaan om een nieuwe garage te financieren				
De bestelwagen waarmee de goederen naar de klant worden gebracht				
De vordering op klanten				
Het bedrag dat de onderneming nog moet betalen aan de belastingen				
De schulden tegenover leveranciers				
De verschuldigde lonen tegenover het personeel				
De showroom van een garage				
De brug in de werkplaats van een garage				

Action 3 – Een balans opstellen

Bakkerij Painture stelt op 30 juni de volgende gegevens ter beschikking. Verwerk alle gegevens in de balans.

– winkelinrichting	€ 75 000,00
– geld in kas	€ 1 750,00
– de bestelwagen waarmee bestellingen naar klanten (restaurants) worden gebracht	€ 22 500,00
– te betalen aan leveranciers	€ 4 500,00
– saldo op de KBC-rekening	€ 50 750,00
– het gebouw waarin de bakkerij is gevestigd	€ 225 000,00
– vorderingen op bedrijven die dagelijks broodjes bestellen	€ 1 250,00
– voorraad grondstoffen	€ 12 500,00
– de te betalen btw	€ 3 450,00
– lening voor de aankoop van het gebouw en winkelinrichting	€ 300 000,00
– machines en ovens	€ 58 000,00
– loon waar de winkelbediende en bakker nog recht op hebben	€ 3 800,00
– geld dat de eigenaars in de zaak hebben geïnvesteerd	€ 135 000,00

Balans op _____	
ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
Gebouwen	Kapitaal
Machines	
Meubilair	
Rollend materieel	
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
<i>Voorraden</i>	<i>Schulden op > 1 jaar</i>
Grondstoffen	Kredietinstellingen
<i>Vorderingen op ten hoogste één jaar</i>	<i>Schulden op ≤ 1 jaar</i>
Handelsvorderingen	Leveranciers
<i>Liquide middelen</i>	Schulden overheid
Bank	Schulden personeel
Kas	
TOTAAL ACTIEF	TOTAAL VERMOGEN

Action 4— Een balans opstellen met een rekenblad

- In Action 3 heb je de balans opgesteld op papier. Je kunt dat ook doen met een rekenblad. Raadpleeg indien nodig de ICT-fiches van rekenblad.

STAPPENPLAN

- Stap 1:** Open een nieuwe werkmap.
- Stap 2:** Plaats het werkblad in landscape (liggend). (ICT-fiche_R_23)
- Stap 3:** Je hebt vier kolommen nodig: Kolom A, B, C en D. Geef in cel A1 'ACTIEF' in, in cel D1 'PASSIEF'.
- Stap 4:** Pas de kolombreedte van kolom A en kolom C aan naar 6 cm. (ICT-fiche_R_16)
- Stap 5:** Voeg de cellen B1 en C1 samen. (ICT-fiche_R_14)
- Stap 6:** Geef de tekst 'Balans 30 juni' in. Lijn die tekst links uit. (ICT-fiche_R_12)
- Stap 7:** Breng de actiefzijde in orde. Geef de volgende tekst in:
- Cel A2: VASTE ACTIVA
 - Cel A3: Gebouwen
 - Cel A4: Machines
 - Cel A5: Meubilair
 - Cel A6: Rollend materieel
 - Cel A8: VLOTTENDE ACTIVA
 - Cel A9: Voorraden
 - Cel A10: Grondstoffen
 - Cel A12: Vorderingen op ten hoogste één jaar
 - Cel A13: Handelsvorderingen
 - Cel A15: Liquide middelen
 - Cel A16: Bank
 - Cel A17: Kas
 - Cel A19: TOTAAL
- Stap 8:** Vul de elementen van de passiefzijde in:
- Cel C2: EIGEN VERMOGEN
 - Cel C3: Kapitaal
 - Cel C8: VREEMD VERMOGEN
 - Cel C9: Schulden op meer dan één jaar
 - Cel C10: Kredietinstellingen
 - Cel C12: Schulden op ten hoogste één jaar
 - Cel C13: Leveranciers
 - Cel C14: Schulden overheid
 - Cel C15: Schulden personeel
 - Cel C19: TOTAAL
- Stap 9:** Zet cel A1, A2, A8, A19, C2, C8, C19 en D1 in het vet. Doe dat in één keer. (ICT-fiche_R_04)
- Stap 10:** Breng nu de lijnen van de balans aan. (ICT-fiche_R_13)
- Stap 11:** Kolom B en D lijn je in één keer rechts uit. (ICT-fiche_R_04 en fiche_R_12)
- Stap 12:** In kolom B en D moeten de getallen volgens de NBN-normen worden weergegeven. Let erop dat de getallen twee cijfers na de komma hebben. Doe dat in één keer. (ICT-fiche_R_06)
- Stap 13:** Zet de cellen B19 en D19 in één keer in het vet.
- Stap 14:** Zet de cellen B2, B8, D2 en D8 in één keer in het vet en cursief.

Stap 15: Voeg de cellen A9 en B9 samen, lijn links uit en zet cursief. Kopieer de opmaak voor de cellen A12 en B12; A15 en B15. (ICT-fiche_R_17)

Stap 16: Voeg de cellen C9 en D9 samen, lijn links uit en zet cursief. Dezelfde opmaak geldt voor de cellen C12 en D12. Doe dat in één keer.

Heb je alles goed uitgevoerd? Dan krijg je het volgende resultaat:

	A	B	C	D
1	ACTIEF	Balans 30 juni		PASSIEF
2	VASTE ACTIVA		EIGEN VERMOGEN	
3	Gebouwen		Kapitaal	
4	Machines			
5	Meubilair			
6	Rollend materieel			
7				
8	VLOTTENDE ACTIVA		VREEMD VERMOGEN	
9	Voorraden		Schulden op meer dan één jaar	
10	Grondstoffen		Schuld KI	
11				
12	Vorderingen op ten hoogste één jaar		Schulden op ten hoogste één jaar	
13	Handelsvorderingen		Leveranciers	
14			Schulden overheid	
15	Liquide middelen		Schulden personeel	
16	Bank			
17	Kas			
18				
19	TOTAAL		TOTAAL	
20				

Stap 17: Geef in cel B2 de formule in om het totaal van de vaste activa te berekenen. (ICT-fiche_R_25)

Stap 18: Geef in cel B8 de formule in om het totaal van de vloottende activa te berekenen. (ICT-fiche_R_25)

Stap 19: Geef in cel B19 de formule in om het actief te berekenen. (ICT-fiche_R24)

Stap 20: Doe hetzelfde voor de passiefzijde. Geef de formule in om het totaal eigen vermogen (cel D2), het totaal vreemd vermogen (cel D8) en het totaal passief (cel D19) te berekenen.

Stap 21: Om te voorkomen dat je per ongeluk getallen invoert in de cellen met formules, moeten je die cellen beveiligen. Je mag enkel gegevens invoeren in de cellen B3 tot B6, B10, B13, B16, B17 op de actiefzijde. Op de passiefzijde is dat in de cellen D3, D10 en D13 tot D15. (ICT-fiche_R_38)

Stap 22: Geef nu de bedragen van de elementen van de balans van Action 3 in.

Stap 23: Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

© Shutterstock / PixieMe

Action 5 – Kosten en opbrengsten

- 1 Wat zijn kosten en opbrengsten voor A.S.Adventure.edu? Welke elementen staan op de actief- en welke op de passiefzijde? Zet de volgende elementen in de juiste kolom:

het geld in de kassa – de lening bij Argenta voor een bestelwagen – de aankoop van reisboeken –
de gasrekening – laptops voor de bedienden – de verkoop van fietshelmen –
klein bureaumateriaal – te betalen RSZ – kartonnen dozen om onlinebestellingen te versturen –
het brutoloon van directeur Femke Kelchtermans – voorraad fietshelmen

ACTIEF	PASSIEF
KOSTEN	OPBRENGSTEN

- 2 Wat hoort niet thuis in het rijtje?

- a Markeer.
b Leg uit waarom die niet past.

- aankopen handelsgoederen – verkopen handelsgoederen – voorraad handelsgoederen

- aankopen handelsgoederen – huur – gsm-rekening – verkopen handelsgoederen

- aankopen handelsgoederen – meubilair – kapitaal – lening
-
-

- rollend materieel – voorraad handelsgoederen – handelsdebiteuren – leveranciers
-
-

3 Deel de kosten en opbrengsten van A.S.Adventure.edu juist in.

	BEDRIJFSKOSTEN	FINANCIËLE KOSTEN	NIET-RECURRENTE KOSTEN	BEDRIJFSOPBRENGSTEN	FINANCIËLE OPBRENGSTEN	NIET-RECURRENTE OPBRENGSTEN
De aankoop van schrijfgerei voor kantoor en winkels						
De waterrekening						
De verkoop van tenten						
Betalingskorting van leverancier Jack Wolfskin						
Extra opbrengst van de verkoop van een machine						
Tekort in de kassa						
De jaarlijkse kosten van de zichtrekening bij ING						
Brutoloon van bediende Jinte Schrooten						

Action 6 – Een resultatenrekening opstellen

Plaats de kosten en opbrengsten van computerwinkel ‘Cookies & Cloud’ op de resultatenrekening.

– lonen	€ 40 000,00
– aankoop computers, laptops en toebehoren	€ 220 000,00
– huur winkel	€ 14 000,00
– betaalde interesten op een lening	€ 1 100,00
– verzekering bedrijfswagen	€ 990,00
– brandstof bedrijfswagen	€ 2 400,00
– onderhoud winkel	€ 840,00
– gas en elektriciteit	€ 1 600,00
– water	€ 240,00
– verkoop computers, laptops en toebehoren	€ 400 000,00
– publiciteit	€ 3 000,00
– betalingskorting ontvangen van leveranciers	€ 290,00
– de zaakvoerder had een auto-ongeval, niet alle schade werd vergoed door de verzekeringsmaatschappij	€ 8 500,00

KOSTEN		OPBRENGSTEN	
Bedrijfskosten		Bedrijfsopbrengsten	
A Handelsgoederen		Omzet	
B Diensten en diverse goederen			
C Bezoldigingen			
D Afschrijvingen			
E Andere bedrijfskosten		Andere bedrijfsopbrengsten	
F Niet-recurrente bedrijfskosten		Niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	
Financiële kosten		Financiële opbrengsten	
Totaal van de kosten		Totaal van de opbrengsten	
WINST		VERLIES	

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheerst.

	JA	KAN BETER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan het begrip 'balans' omschrijven.	☐	☐	_____
2 Ik kan de begrippen op de balans toelichten.	☐	☐	_____
3 Ik kan het begrip 'actief' omschrijven.	☐	☐	_____
4 Ik kan het begrip 'passief' omschrijven.	☐	☐	_____
5 Ik kan een eenvoudige balans opstellen.	☐	☐	_____
6 Ik kan bepalen wat actief of passief is.	☐	☐	_____
7 Ik kan kosten en opbrengsten in de juiste rubriek indelen.	☐	☐	_____
8 Ik kan bepalen wat actief, passief, kosten of opbrengsten zijn.	☐	☐	_____
9 Ik kan een eenvoudige resultatenrekening opstellen.	☐	☐	_____

LEVEL ④

Welke verschillen zijn er tussen een eenmanszaak en een vennootschap?

→ INTRO

1

Mikaeli en Thijs waren in hun jeugd buurjongens. Ze hebben allebei een technische richting gevolgd en beiden hebben later een eigen onderneming opgericht. Wanneer ze elkaar jaren later weerzien, praten ze over hun ondernemingen. Lees een stukje uit het gesprek.

- Mikaeli: Hoi Thijs. Hoe gaat het?
- Thijs: Goed. En met jou?
- Mikaeli: Prima. Hoe gaat het met je zaak?
- Thijs: Ik moest helaas met mijn bakkerij stoppen. Daardoor heb ik wat problemen gehad. Maar ik blijf niet bij de pakken zitten en ik ben een nieuwe onderneming aan het oprichten.
- Mikaeli: Wat is er gebeurd?
- Thijs: Ik had net geïnvesteerd in nieuw materiaal toen mijn twee grootste klanten hun openstaande schulden niet meer konden betalen. Daardoor kon ik op mijn beurt mijn leveranciers niet betalen. En aangezien ik een eenmanszaak had, was ik onbeperkt aansprakelijk. Ze hebben dus mijn televisie, mijn privéwagen en het geld van mijn privéspaarrekening in beslag genomen.
- Mikaeli: Dat is minder leuk. En hoe zul je het met je nieuwe onderneming aanpakken?
- Thijs: Mijn nieuwe onderneming is een vennootschap. Zo is mijn privébezit ten minste beschermd.
- Mikaeli: Dat is een goed idee. Dat biedt je meer bescherming en je hebt een voordeliger belastingtarief.

2

Wat was het probleem bij Thijs?

3

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksraag:

Welke ondernemingsvormen zijn er?

Explore 1 – Wat is het verschil tussen een natuurlijk persoon en een rechtspersoon?

Good to know

Zoals je weet, heb je als burger binnen onze maatschappij een hele hoop rechten en plichten. Zo mag de politie jou niet willekeurig opluiten, heb je recht op onderwijs en moet je de wegcode respecteren. Wie rechten en plichten heeft, krijgt in de wetgeving de titel ‘persoon’.

- 1 Is de klasgenoot die naast je zit, een persoon? Leg uit.

- 2 Je mag een boom niet zomaar beschadigen of kappen. Is een boom dan ook een persoon volgens het recht? Waarom (niet)?

- 3 Bestudeer de volgende twee facturen.
 - a Aan wie of wat is de factuur gericht?
 - b Is de ontvanger een natuurlijk persoon of een rechtspersoon?

- a _____
- b _____

Business > Invoice

Customer number: 9596532

Billing ID: 96013501

Invoice date: 20xx-10-01

Invoice number: 19912514548

Your VAT number: BE0465.672.452

Your reference: PM192000A00110

Your online reference: 1358064489

Your Doccle-token: 18396

Uitgeverij Van In nv

Frieda Wellens

Nijverheidsstraat 92 Box 5

2160 Wommelgem

Belgium

Description	Amount excl. VAT	VAT rate	VAT amount	Amount incl. VAT
Telenet Incentive Plan	2.040,1188	21 %	428,4249	2.468,5437
Other	-106,3800	21 %	-22,3398	-128,7198

a _____

b _____

Natuurlijke personen en rechtspersonen

Niet alleen mensen van vlees en bloed hebben rechten en plichten, ook de school heeft rechten en plichten. Als de school een internetaansluiting en gsm-abonnement koopt, dan is de school verplicht daarvoor te betalen. Als jij een bank beschadigt, dan heeft de school het recht een schadevergoeding te eisen. Dat geldt ook voor bedrijven. Stel dat je gsm het na twee weken begeeft, dan is het bedrijf verplicht je een nieuwe te bezorgen. Het zijn niet de eigenaars van het bedrijf die daartoe verplicht zijn. Het bedrijf zelf heeft die verplichting. Met andere woorden, de school of het bedrijf zullen zo nodig voor de rechbank moeten verschijnen.

Naast **natuurlijke personen** (dragers van rechten en plichten die van vlees en bloed zijn) zijn er dus ook fictieve dragers van rechten en plichten die door natuurlijke personen opgericht worden, **rechtspersonen**.

- 4 Stel dat een klant Base niet betaalt. Hoe kan een fictieve persoon als Base dan toch een zaak laten bepleiten voor de rechbank?

Organen van de rechtspersoon

Rechtspersonen lijken bijzonder hard op natuurlijke personen: ze worden geboren (opgericht), trouwen (fuseren), krijgen kinderen (dochterondernemingen) en sterven (ontbinden). Omdat ze zelf echter geen mond of oren hebben, moeten natuurlijke personen hen altijd vertegenwoordigen. Die mensen vormen de **organen** van het bedrijf zoals de zaakvoerder of de raad van bestuur. Als de school voor de rechtbank komt, zal de directeur het woord nemen en zeggen: ‘Mijn naam is meneer X, en ik spreek hier in naam van en voor rekening van school Y.’

Explore 2 – Wat is het verschil tussen een eenmanszaak en een vennootschap?

Ondernemingsvormen

Bij de oprichting van een zaak moet je een **ondernemingsvorm** kiezen. Je kunt kiezen om als natuurlijk persoon een zaak te starten waarbij je in eigen naam en voor eigen rekening contracten met je leveranciers en klanten sluit. Dat is een **eenmanszaak**. Je kunt ook een **vennootschap** oprichten. Dan is het de rechtspersoon die contracten afsluit met klanten en leveranciers waarbij jij als zaakvoerder de vennootschap vertegenwoordigt. De bekendste vormen van vennootschappen zijn een bv en een nv.

Wat zijn de verschillen tussen een eenmanszaak en een vennootschap? Gebruik het internet. Voor deze opdracht heb je de keuze. Kies optie 1 als je een uitdaging wilt. Kies optie 2 als je liever wat ondersteuning wilt. Vink de gekozen optie aan.

- Optie 1** Tabel invullen

Vul de voor- en nadelen van een eenmanszaak en vennootschap in.

EENMANSZAAK	
VOORDELEN	NADELEN
<hr/>	<hr/>

VENNOOTSCHAP	
VOORDELEN	NADELEN
<hr/>	<hr/>

Optie 2 Kenmerken combineren

Combineer de voor- en nadelen met de juist ondernemingsvorm.

	VOORDELEN 	NADELEN
Eenmanszaak		
Venootschap		

	VOORDELEN
A	Je hebt geen businesspartner nodig. Je kunt zelf snel beslissen.
B	Je bent zelf meestal slechts beperkt aansprakelijk.
C	Je boekhouding is relatief eenvoudig. Je voert een enkelvoudige boekhouding.
D	Je financiële risico's zijn beperkter.
E	Er is geen verplicht minimumkapitaal .
F	Je kunt rekenen op je businesspartner voor financiële middelen en voor advies.
G	Je fiscale statuut is voordeliger. Je betaalt het voordelige tarief van de vennootschapsbelasting (20-25 %).
H	Je kunt vrij eenvoudig en goedkoop starten.

	NADELEN
I	Er is meestal een voldoende aanvangsvermogen (bv, cv) of minimumkapitaal (nv) nodig bij de start.
J	Je bent zelf voor alles aansprakelijk, m.a.w. je bent onbeperkt aansprakelijk.
K	Je hebt meer boekhoudkundige verplichtingen en papierwerk; je moet o.a. een dubbele boekhouding voeren.
L	Je draagt zelf alle financiële risico's.
M	Voor heel wat beslissingen zijn er vaste procedures. Je werkt dus minder flexibel.
N	De opstartprocedure is complexer en duurder. Je moet voor de oprichting van de meeste vennootschapsvormen naar de notaris.
O	Alle inkomsten van je onderneming worden belast in jouw personenbelasting. Dat tarief is hoger dan de vennootschapsbelasting en kan tot 50 % gaan.
P	Wil je later je zaak overlaten, dan is dat niet zo eenvoudig als bij een vennootschap.

Explore 3 – Welke soorten vennootschappen bestaan er?

Oprichtingsakte

Om de meeste vennootschappen op te richten moet je langs bij de notaris. Die zal de oprichtingsakte opstellen. Het belangrijkste onderdeel van de oprichtingsakte zijn de statuten. In de statuten leg je de basisregels voor je vennootschap vast zoals het doel van de vennootschap, het aantal aandelen of wie de vennootschap mag vertegenwoordigen. Daarin bepaal je ook je vennootschapsvorm, waaronder de bv en nv de bekendste zijn.

- 1 Onderzoek het onderscheid tussen een **bv** en een **nv**. Je kunt kiezen uit twee opties. Kies optie 1 als je een uitdaging wilt. Kies optie 2 als je liever wat ondersteuning wilt. Vink de gekozen optie aan.

Optie 1 Internet

Gebruik het internet om de verschillen op te zoeken.

Optie 2 Presentatie

 Ga naar iDiddit. Je vindt er een presentatie die je helpt om de verschillen op te zoeken.

Good to know

Als je binnen de drie jaar failliet gaat, moet je via jouw financieel plan aantonen dat het aanvangsvermogen volstond. Als dat niet zo was, kun je aansprakelijk gesteld worden (oprichtersaansprakelijkheid).

- 2 Vul de tabel aan en kruis aan wat van toepassing is.

	BV	NV
Afkorting voluit	_____	_____
Minimumaantal oprichters	☐ 1 ☐ Meer dan 1	☐ 1 ☐ Meer dan 1
Minimum in te brengen startkapitaal	☐ 18 550,00 euro ☐ 61 500,00 euro ☐ Voldoende aanvangsvermogen in functie van wat je nodig hebt.	☐ 18 550,00 euro ☐ 61 500,00 euro ☐ Voldoende aanvangsvermogen in functie van wat je nodig hebt

	BV	NV
Toegestane vormen van inbreng	☐ Inbreng in kapitaal ☐ Inbreng in natura ☐ Inbreng van nijverheid leveren arbeid (als andere aandeelhouders dat toelaten) ☐ Inbreng van knowhow	☐ Inbreng in kapitaal ☐ Inbreng in natura ☐ Inbreng van nijverheid / te leveren arbeid (als andere aandeelhouders dat toelaten) ☐ Inbreng van knowhow
Aansprakelijkheid	☐ Onbeperkt ☐ Beperkt	☐ Onbeperkt ☐ Beperkt
Oprichting	☐ Onderhandse akte ☐ Authentieke akte	☐ Onderhandse akte ☐ Authentieke akte
Overdraagbaarheid aandelen	☐ Aandelen kunnen altijd vrij overgedragen worden. ☐ Aandelen kunnen vrij overgedragen worden als dat in de statuten staat. ☐ Aandelen kunnen enkel overgedragen worden mits toestemming van voldoende andere aandeelhouders.	☐ Aandelen kunnen altijd vrij overgedragen worden. ☐ Aandelen kunnen vrij overgedragen worden als dat in de statuten staat. ☐ Aandelen kunnen enkel overgedragen worden mits toestemming van voldoende andere aandeelhouders.
Bestuur	☐ Standaard eenhoofdig bestuur ☐ Uitzonderlijk enige bestuurder ☐ Individueel handelende bestuurders (beperkt overleg tussen de bestuurders) ☐ Collegiaal bestuursorgaan	☐ Standaard eenhoofdig bestuur ☐ Uitzonderlijk enige bestuurder ☐ Individueel handelende bestuurders (beperkt overleg tussen de bestuurders) ☐ Collegiaal bestuursorgaan

Good to know

Velen onder jullie zijn lid van een sportclub of een jeugdbeweging. De meeste verenigingen zijn vzw's. Zo een vereniging zonder winstoogmerk (vzw) bestaat uit een groep natuurlijke personen of rechtspersonen die een maatschappelijk of sociaal doel nastreven. Om een vzw op te richten heb je ten minste twee personen nodig. De vzw is ook een rechtspersoon. Dat betekent dat de vzw zelf rechten en plichten heeft. De leden van de vzw beschikken over een beperkte aansprakelijkheid. In tegenstelling tot bijvoorbeeld de nv vereist de oprichting van een vzw geen inbreng van startkapitaal. Er zijn wel een aantal boekhoudkundige verplichtingen. Een vzw mag zeker winst maken, maar mag die winst niet uitkeren aan de leden. Ze moeten de winst in de vzw investeren.

Explore 4— Wat is het verschil tussen rechtsbekwaam en rechtsonbekwaam?

MORE

RECHTSBEKWAAM

Als je een onderneming wilt starten, moet je **rechtsbekwaam** zijn. Dat betekent dat je houder bent van rechten. In België heeft in principe iedereen – ook een minderjarige – bepaalde rechten, zoals het recht op een naam, mening, eigendom of op privacy.

In deze gevallen ben je niet (meer) rechtsbekwaam.

- Je staat onder een bewindvoerder. Die wordt door de vrederechter aangesteld wanneer meerderjarige personen door hun gezondheidstoestand niet in staat zijn om zelf hun belangen (bv. eigendom verkopen, lening afsluiten) te beheren.
- Je bent wettelijk of gerechtelijk onbekwaam verklaard. Dat gebeurt door een uitspraak van de rechtbank bij zware criminelen. Zo kunnen ondernemers hun rechten om te handelen afgenaomen worden na bijvoorbeeld meerdere frauduleuze faillissementen.

Zijn minderjarigen – jongeren die nog geen 18 jaar oud zijn – rechtsbekwaam? Gebruik het internet.

Explore 5— Wat is het verschil tussen beperkte en onbeperkte aansprakelijkheid?

1 In de Intro maakte je kennis met Thijs. Beantwoord de vragen.

- a Welke ondernemingsvorm had Thijs gekozen voor zijn eerste zaak?
-

- b Welk nadeel ondervond hij toen zijn zaak failliet ging?
-
-

2 Bekijk de cartoons.

a Welke cartoon hoort bij de situatie van Thijs?

b Gaat het om **beperkte aansprakelijkheid** of **onbeperkte aansprakelijkheid**? Waarom?

c Welke situatie wordt in cartoon 1 uitgebeeld?

d Wat is het grote voordeel daarvan?

e Welke ondernemingsvormen genieten van beperkte aansprakelijkheid?

Good to know

Ook bij beperkte aansprakelijkheid moet je voorzichtig zijn om je privévermogen niet over de figuurlijke muur – die je tegen de schuldeisers van je onderneming beschermt – te werpen.

Stel dat de zaak van Thijs opnieuw in de problemen komt en de bank geen nieuwe lening meer wil geven, dan zou hij het geld van zijn privébankrekening in de onderneming kunnen stoppen om een faillissement te voorkomen. Of hij zou de privewoning als waarborg aan de bank kunnen geven voor de terugbetaling van de lening. De muur is dus maar zo sterk als je hem als ondernemer zelf maakt.

- 3 Veronderstel dat jij samen met een goede vriend een verkoopcontract met een handelaar afsluit voor een bedrag van 20 000,00 euro. In dat contract kan de verkoper vermelden dat er hoofdelijke aansprakelijkheid is. Wat betekent dat? Markeer het juiste antwoord. Gebruik indien nodig het internet.

Wanneer die 20 000,00 euro niet betaald wordt, kan de verkoper enkel van jou / van zowel jou als van je vriend de volledige 20 000,00 euro opeisen. Wanneer de verkoper die 20 000,00 euro aan jou vraagt, laat de wet niet / wel toe, dat jij nadien de helft van jouw vriend terugeist.

Wordt hoofdelijke aansprakelijkheid niet / wel overeengekomen in het contract, dan is de prestatie deelbaar / niet-deelbaar en moet de verkoper bij beide vrienden het geld opvragen. Dat laatste heet dan deelbaarheid.

→ TO THE POINT

Als startende ondernemer kies je als ondernemingsvorm wellicht tussen de eenmanszaak en de vennootschap. In het eerste geval start de natuurlijke persoon zelf een commerciële activiteit op. In het tweede geval wordt eerst een rechtspersoon opgericht die vervolgens de commerciële activiteiten in eigen naam voor z'n rekening neemt.

De voordelen van een eenmanszaak

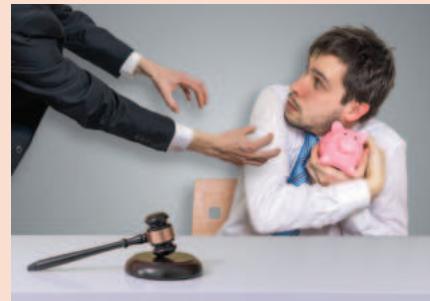
- Je kunt op een snelle en weinig formele manier beslissingen nemen.
- Je beslist zelf of en hoeveel je van de winst na belasting in de zaak investeert.
- Er zijn beperkte administratieve en boekhoudkundige verplichtingen.

Rechtsbekwaam

Dit betekent dat je houder bent van rechten. In België heeft in principe iedereen bepaalde rechten, ook minderjarigen. Voorbeelden hiervan zijn het recht op een naam, recht op een mening, recht op eigendom, recht op privacy ... Een minderjarige heeft geen handelingsbekwaamheid, waardoor hij geen onderneming kan oprichten.

De nadelen van een eenmanszaak

- Je bent **onbeperkt aansprakelijk** en staat met je volledige persoonlijke vermogen in voor de verbintenissen van de onderneming.
- Het voortbestaan van de onderneming hangt van jou af.
- Alle inkomsten van de onderneming worden belast via jouw personenbelasting. Er is geen aparte fiscale aangifte of aanslag voor de eenmanszaak.
- Het **fiscale statuut** is nadeliger, aangezien je via de personenbelasting wordt belast. Het hoogste percentage is 50 %.

De voordelen van een vennootschap

- Voor bepaalde vennootschapsvormen geldt een **beperkte aansprakelijkheid**.
- Het belastbaar resultaat wordt belast in het stelsel van de vennootschapsbelasting.
- Alle afspraken tussen partners die samenwerken in de zaak, staan duidelijk op papier.
- De vennootschap biedt een aantal interessante mogelijkheden om vóór het overlijden een goede opvolgingsregeling uit te dokteren.

De nadelen van een vennootschap

- Voor heel wat beslissingen gelden vaste procedures. Dat werkt dus minder flexibel.
- Er zijn meer juridische en administratieve verplichtingen, wat meer kosten met zich meebrengt. De oprichting is voor de meeste vennootschapsvormen door diverse wettelijke verplichtingen duurder dan het starten met een eenmanszaak. Voor de oprichting van een vennootschap moet een notaris een **authentieke akte** opstellen.
- Er zijn strengere boekhoudkundige verplichtingen.
- Bij een vennootschap is er een **minimumkapitaal** of voldoende **aanvangsvermogen** nodig.

De meest populaire vennootschappen zijn de **naamloze vennootschap (nv)** en de **besloten vennootschap (bv)**. Bij een nv bedraagt het minimumkapitaal 61 500,00 euro. Bij een bv volstaat het om in te brengen wat je nodig denkt te hebben. Dat heet dan 'voldoende aanvangsvermogen'. Naast de **inbreng van kapitaal**, of geld, kun je bij een vennootschap ook een **inbreng in natura** doen, wat betekent dat je goederen zoals een laptop of auto kunt inbrengen. Daarnaast is er bij de bv ook de mogelijkheid om je kennis of je arbeid in te brengen in plaats van kapitaal, dat is **inbreng van rijverheid** of knowhow.

Wanneer je **hoofdelijk aansprakelijk** bent, kunnen de schuldeisers de gehele schuld bij een persoon opeisen, ook al bestaat de onderneming uit meerdere personen (schuldenaars). Indien je in het contract laat opnemen dat de prestatie (schuld) **deelbaar** is, dan moet de schuldeiser bij alle partijen het geld opvragen.

Action 1 – Ken jij de verschillende ondernemingsvormen?

Zijn de stellingen juist of fout? Kruis aan en verbeter de foute stellingen.

	JUIST	FOUT
Een eenmanszaak heeft een voordeliger belastingtarief dan een bv. <hr/> <hr/> <hr/>		
De formaliteiten voor de boekhouding en de administratie zijn strenger bij een eenmanszaak dan bij een vennootschap. <hr/> <hr/> <hr/>		
In een eenmanszaak kan meer dan een persoon werken. <hr/> <hr/> <hr/>		
Het faillissement bij een eenmanszaak kan ook zware financiële gevolgen voor de eigenaar hebben. <hr/> <hr/> <hr/>		
Wanneer twee mensen samen een bv willen oprichten, moeten ze beiden geld inbrengen. <hr/> <hr/> <hr/>		
Enkel bij de nv is er een minimumkapitaal vereist, bij de bv is dat niet het geval. <hr/> <hr/> <hr/>		
Enkel de nv kan haar aandelen op de beurs verkopen. <hr/> <hr/> <hr/>		

Action 2 – Wat is de Kruispuntbank van Ondernemingen?

MORE

- 1 Bestudeer de onderstaande infographic.

a Bij wie moet je je als onderneming inschrijven?

b Waar zal je onderneming dan ingeschreven worden?

Infographic 1: Welke stappen moet u ondernemen bij oprichting van uw eigen zaak?

Bron: economie.fgov.be

- 2 Surf via iDiddit naar de website van de FOD Economie. Beantwoord de volgende vragen.

- a Wat zijn de belangrijkste taken van het ondernemingsloket? Noteer er vier.

- b Wat is de Kruispuntbank van Ondernemingen?

Action 3 – Welke ondernemingsvorm kies je?

Kun jij de beste vennootschapsvorm kiezen? Voor deze opdracht heb je de keuze. Kies optie 1 als je graag wat ondersteuning wilt. Kies optie 2 als je liever een uitdaging wilt. Vink de gekozen optie aan.

Optie 1

- a Lees de volgende situaties.
b Kies telkens de juiste vennootschapsvorm.

eenmanszaak – naamloze vennootschap –
besloten vennootschap

- c Waarom kies je die vorm?

Situatie 1

Sergio H. en Jeroen M. willen samen een nieuw restaurant opstarten. Sergio heeft geld en wil 100 000,00 euro inbrengen. Jeroens hotdogverkoop was mislukt en hij heeft dus niet zoveel geld. Hij kan wel alledaagse dingen koken en wil dus zijn knowhow inbrengen.

Vorm: _____

Reden: _____

Optie 2

- a Lees de volgende situaties.
b Kies telkens de juiste vennootschapsvorm.
Zoek eerst op wat de ‘maatschap’ en de ‘coöperatieve vennootschap’ inhouden.

eenmanszaak – naamloze vennootschap –
besloten vennootschap – maatschap –
coöperatieve vennootschap

- c Waarom kies je die vorm?

Vorm: _____

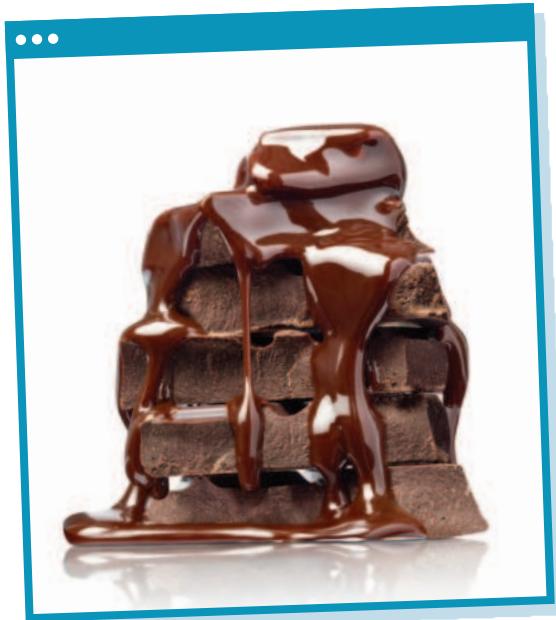
Reden: _____

Situatie 2

Marie heeft een chocolaterie in Mol. Ze heeft twee kinderen, 22 en 23 jaar oud. Ze wil nu acht van de tien aandelen op hun naam zetten, maar het nog steeds alleen voor het zeggen hebben. Ze wil de aandelen binnen de familie houden.

Vorm: _____

Reden: _____

Vorm: _____

Reden: _____

Situatie 3

Een tiental eigenaars van maïsvelden willen een vereniging opstarten met een eerder gemeenschappelijk doel, namelijk de maïsoogst ophalen in Vlaanderen zodat de vennootschap die aan de fabrikanten kan verkopen.

Vorm: _____

Reden: _____

Action 4— Wat doet een vzw?

MORE

▶ Ga naar iDiddit. Je vindt er een filmpje over het Natuurhulpcentrum. Beantwoord de vragen.

- 🕒 a Waarom koos het Natuurhulpcentrum er in 1981 voor om zijn feitelijke vereniging in een vzw te veranderen? Op iDiddit vind je nog extra info over het verschil.

- b Wat is het grootste nadeel van de omschakeling naar een vzw?

- c Waarom werd voor het logo van het Natuurhulpcentrum een uil gebruikt?

- d Hoeveel mensen zijn in het Natuurhulpcentrum tewerkgesteld?

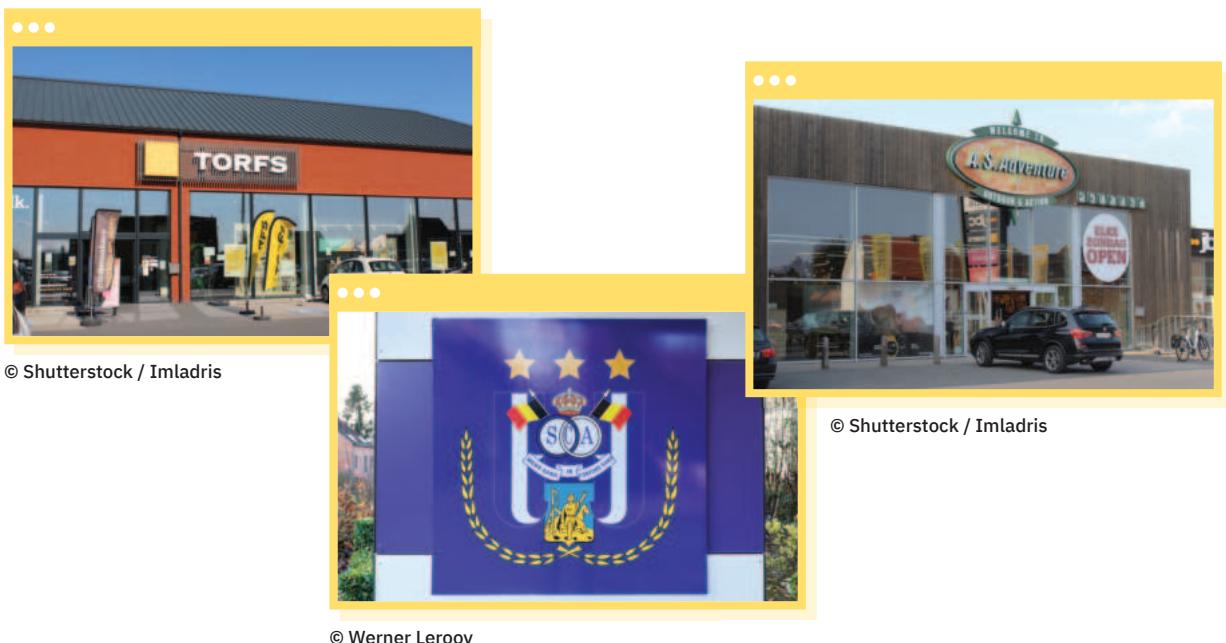
- e Waar haalt het centrum zijn werkmiddelen?

Action 5— Kun je de ondernemingsvorm opzoeken?

🕒 Surf via iDiddit naar de website van de Kruispuntbank van Ondernemingen.

- a Zoek de ondernemingsvorm van de volgende ondernemingen op.
b Noteer twee ondernemingen uit jouw omgeving, hun ondernemingsnummer en hun ondernemingsvorm.

NAAM	ONDERNEMINGSNUMMER	RECHTSVORM
Torfs, L.	0404.054.092	
A.S.Adventure.edu Service Center	0832.679.276	
Neopaul Signs bv	0424.747.360	
Colruyt Group	0400.378.485	
RSCA Events	0434.805.171	
Broederlijk Delen	0418.088.113	

→ BREAKING NEWS

- 🌐 1 Ga naar iDiddit. Je vindt er een actualiteitsitem over het onderwerp.
- 💡 2 Los de vragen op.
- 📁 3 Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheerst.

	JA	KAN BETER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan de begrippen 'natuurlijk persoon' en 'rechtspersoon' toelichten.	☐	☐	_____
2 Ik kan het verschil tussen een eenmanszaak en een vennootschap toelichten.	☐	☐	_____
3 Ik kan het verschil tussen rechtsbekwaamheid en rechtsonbekwaamheid toelichten.	☐	☐	_____
4 Ik kan het verschil tussen beperkte en onbeperkte aansprakelijkheid toelichten.	☐	☐	_____
5 Ik kan kenmerken van een bv en nv toelichten.	☐	☐	_____
6 Ik kan het verschil tussen hoofdelijke aansprakelijkheid en deelbaarheid toelichten.	☐	☐	_____

LEVEL ⑤

Welke wettelijke verplichtingen zijn er voor de boekhouding en de jaarrekening?

→ INTRO

1

Luca heeft haar kinderdroom waargemaakt en heeft vorig jaar een kinderboetiek geopend. Ze geniet ervan, maar ziet er enorm tegen op om 's avonds de administratie en de boekhouding te doen. Noteer het nummer bij de juiste documenten.

_____ aankoopfacturen	_____ leveranciersfiches
_____ verkoopfacturen	_____ artikelkaarten
_____ bankafschriften	_____ vrachtbrieven
_____ kastickets	_____ prijsaanvragen
_____ klantenkaarten	_____ offertes

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksvraag:

Welke wettelijke verplichtingen zijn er voor de boekhouding?

Explore 1 – Uit welke onderdelen bestaat een jaarrekening?

Jaarrekening

Een jaarrekening bestaat uit:

- een balans,
- een resultatenrekening,
- een **toelichting** en
- een **sociale balans**.

- 1 In Level 3 maakte je kennis met de balans en de resultatenrekening. Wat staat er in elk onderdeel?

JAARREKENING	
ONDERDEEL	INHOUD
de balans	<hr/> <hr/> <hr/>
de resultatenrekening	<hr/> <hr/> <hr/>

Toelichting en sociale balans

In de toelichting staat er bijkomende informatie over de rubrieken van de balans en resultatenrekening.

In de sociale balans staat specifieke informatie over het personeelsbestand en -verloop en de opleidingsactiviteiten van de werknemers.

2 Ga naar iDiddit. Je vindt er een jaarrekening.

- a Bestudeer de toelichting en de sociale balans van die onderneming.
- b Markeer de informatie:
 - die in de toelichting staat, in het groen;
 - die in de sociale balans staat, in het rood.

Ex

**rekening moet
eggen volgens de**

Vennootschappen

Het is voor de meeste ondernemingen niet alleen verplicht, maar ook gewoon verstandig om een boekhouding waaronder een jaarrekening bij te houden. De jaarrekening moet jaarlijks worden neergelegd ten laatste zeven maanden na het einde van het boekjaar. De groottecriteria van de onderneming bepalen welk model van de jaarrekening ze moet neerleggen.

Drempelwaarden voor kleine en grote vennootschappen zijn:

- personeelsbestand: 50 VTE (voltijdse equivalenten),
- omzet excl. btw: 9 000 000,00 euro,
- balanstotaal: 4 500 000,00 euro.

Grote vennootschap

Een vennootschap wordt als groot beschouwd indien zij ofwel twee of drie drempelwaarden overschrijdt, ofwel beursgenoteerd is. De grote vennootschappen moeten het volledige model gebruiken.

Kleine vennootschap

Een vennootschap is klein indien zij maximaal een van de bovenvermelde drempelwaarden overschrijdt. De kleine (niet-beursgenoteerde) vennootschappen mogen het verkorte model gebruiken.

Microvennotschap

De microvennotschap is een kleine vennootschap die maximaal een van de onderstaande drempelwaarden overschrijdt. De microvennotschappen mogen het micromodel gebruiken.

Drempelwaarden voor een microvennotschap zijn:

- personeelsbestand: 10 VTE,
- omzet excl. btw: 700 000,00 euro,
- balanstotaal: 350 000,00 euro.

Pas de criteria toe op de volgende voorbeelden.

- a Om welk soort vennootschap gaat het als je weet dat de bedrijven niet-beursgenoteerd zijn?
- b Welke versie van de jaarrekening moet de onderneming neerleggen?

	 BV STANS	 NV SULMON	 bv meeus	 Nv Jacobs
AANTAL VTE	20	55	8	103
OMZET EXCL. BTW IN EURO	6 200 000,00	11 000 000,00	750 000,00	12 000 000,00
BALANSTOTAAL IN EURO	5 000 000,00	4 250 000,00	310 000,00	3 850 000,00
SOORT VENNOOTSCHAP	_____	_____	_____	_____
MODEL JAARREKENING	_____	_____	_____	_____

Explore 3 – Welke boekhouding moet een onderneming voeren?

Boekhouding

De boekhouding is hét instrument waarmee een ondernemer een goed overzicht heeft en behoudt van de financiële situatie van zijn zaak, zodat hij in staat is om de juiste beslissingen te nemen. Maar een boekhouding voeren is ook een wettelijke verplichting voor zelfstandigen.

Welke boekhouding je moet voeren, hangt af van de aard en de omvang van de onderneming.

- 1 Ga naar iDiddit. Je vindt er een brochure met de boekhoudkundige verplichtingen. Bestudeer deel 1.
- 2 Noteer in de tabel of de ondernemingen een **vereenvoudigde (enkelvoudige) boekhouding** of **dubbele boekhouding** moeten voeren.

ONDERNEMING	VEREENVOUDIGDE OF DUBBELE BOEKHOUING
De eenmanszaak van Luca uit de Intro met een omzet van 125 000,00 euro	_____
Bv Huyghe met een omzet van 480 000,00 euro	_____
Nv Vermeiren met een omzet van 1 250 000,00 euro	_____
Vof Mores met een omzet van 465 000,00 euro	_____

Explore 4 – Welke verrichtingen vinden er plaats in een onderneming?

Verrichtingen

De verrichtingen die in een onderneming plaatsvinden, kun je in vier categorieën indelen:

- commerciële verrichtingen,
- financiële verrichtingen,
- investeringen,
- diverse verrichtingen.

Welke verrichtingen doen de werknemers van A.S.Adventure.edu? Combineer.

1

In mijn functie van aankoopdirectrice bij A.S.Adventure.edu heb ik net een nieuwe computer besteld om de bedrijfsadministratie uit te voeren.

2

Als aankoopassistent heb ik net rugzakken voor lange trektochten aangekocht. Die verkopen we dan deze lente in onze winkels van A.S.Adventure.edu.

3

Ik heb van de directeur van de boekhoudafdeling de opdracht gekregen om een **inventaris** op te maken van de voorraad.

4

Als directeur van de boekhouding betaal ik de schulden aan de leveranciers van de rugzakken.

A

Commerciële verrichtingen zijn het belangrijkst voor een onderneming. De aan- en verkoop van goederen of diensten staat centraal. Natuurlijk horen daarbij ook de contacten met de klanten en de leveranciers.

B

De financiële verrichtingen richten zich oornamelijk op de geldzaken: betalingen en inningen. Dat gebeurt meestal met geld uit de kas of via tussenkomst van een financiële instelling.

C

Iedere ondernemer moet ook de nodige investeringen doen. Dat zijn meestal dure goederen die lang in de onderneming blijven.

D

De diverse verrichtingen omvatten allerhande bijkomende verplichtingen in het bedrijf, zoals afschrijvingstabellen opstellen, loondocumenten aanmaken ...

1	2	3	4
_____	_____	_____	_____

Explore 5— Op welke basis worden verrichtingen geregistreerd in de boekhouding?

Verantwoordingsstuk

Alle ondernemingen moeten verrichtingen waar er een geldwaarde tegenover staat, registreren in een boekhouding. Elke boeking moet gebeuren op basis van een gedagtekend **verantwoordingsstuk** (document), waarnaar er verwezen wordt.

Noteer in de onderstaande tabel welk verantwoordingsstuk tegenover een bepaalde verrichting kan staan.

VERRICHTING	VERANTWOORDINGSSTUK
De aankoop van badpakken door A.S.Adventure.edu	
De verkoop van een skihelm in de winkel van A.S.Adventure.edu	
De betaling van de elektriciteitsfactuur via een bankoverschrijving	
De boeking van de loonkosten	

Explore 6— Wat zijn vormvereisten aan en de bewaringstermijnen van de boekhouding?

Neem er opnieuw de brochure met de boekhoudkundige verplichtingen bij en bestudeer deel 2. Beantwoord de vragen.

- a De boekhouding moet alle gegevens bevatten die nodig zijn voor de fiscale verplichtingen en de controle ervan. Over welke verplichtingen gaat het?

- b Hoelang moeten de verantwoordingsstukken en de boeken bewaard blijven?

- c Een onderneming moet ook jaarlijks een **inventaris** maken. Wat houdt dat precies in?

- d Op welke manier kan een correctie gebeuren in:

- een geschreven boekhouding?

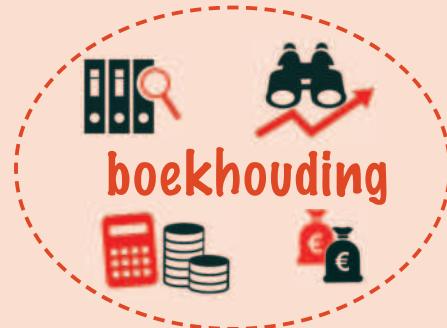
- een digitale boekhouding?

→ TO THE POINT

Het is voor de meeste bedrijven niet alleen verplicht, maar ook gewoon verstandig om een boekhouding waaronder een jaarrekening bij te houden.

Een jaarrekening bestaat uit vier delen:

- een balans,
- een resultatenrekening,
- een **toelichting**,
- een **sociale balans**.

De groottecriteria bepalen welk model van de jaarrekening het bedrijf moet neergeleggen. Zo moet een grote vennootschap het volledige model gebruiken. Voor een kleine vennootschap volstaat het verkorte model. De microvennootschappen mogen het micromodel gebruiken.

Voor eenmanszaken, maatschappen, vennootschappen onder firma en gewone commanditaire vennootschappen met een jaaromzet kleiner dan 500 000,00 euro exclusief btw volstaat een zogeheten '**enkelvoudige of vereenvoudigde boekhouding**'. Alle andere ondernemingen moeten een **dubbele boekhouding** voeren.

In elke onderneming vindt er een waaier aan verrichtingen plaats.

- Commerciële verrichtingen, zoals de productie en / of aankoop en verkoop van handelsgoederen
- Financiële verrichtingen, zoals de betaling van de leveranciers en de inning bij klanten
- Investeringen, zoals de aankoop van nieuwe machines of een bestelwagen
- Diverse verrichtingen, zoals een **inventaris** en loondocumenten opstellen

Alle verrichtingen waar er een geldwaarde tegenover staat, moeten opgenomen worden in de boekhouding. Dat moet gebeuren op basis van **verantwoordingsstukken** zoals facturen, rekeninguittreksels, loonfiches ... Die verantwoordingsstukken en de boekhouding zelf moet een onderneming zeven jaar bewaren.

Action 1 – Waar vind je welke informatie in de jaarrekening?

In een vorig Level maakte je reeds kennis met onderdelen van de jaarrekening, namelijk de balans en de resultatenrekening. In dit Level leerde je de toelichting en de sociale balans kennen. In welk onderdeel van de jaarrekening kun je deze informatie vinden? Vul de tabel aan. Raadpleeg indien nodig een voorbeeld van een jaarrekening op iDiddit.

INFORMATIE	ONDERDEEL JAARREKENING
De omzet exclusief btw	
De vorderingen ten opzichte van klanten	
Aankopen van rollend materieel tijdens het boekjaar	
Het aantal voltijdse werknemers	
De schulden aan leveranciers	
Het aantal aandelen	
Het geplaatst kapitaal	
De totale personeelskosten	

Action 2 – Welk model van jaarrekening moet de onderneming neerleggen?

Ga naar iDiddit. Bekijk de jaarrekeningen van de onderstaande ondernemingen.

- Vul de drempelwaarden aan.
- Over welke soort vennootschap gaat het?
- Welk model van jaarrekening moet de onderneming neerleggen?

ONDERNEMING	AANTAL VTE	OMZET EXCL. BTW IN EURO	BALANSTOTAAL IN EURO	SOORT VENNOOT-SCHAP	MODEL JAARREKENING
JBC Houthalen-Helchteren	—	—	—	—	—
Bouwonderneming Dumalin Francis Bredene	—	—	—	—	—
Meubelen Heylen Peer	—	—	—	—	—
Hotel Metropole Brussel	—	—	—	—	—

Action 3— Weet jij hoe het hoort?

Zijn de stellingen juist of fout? Kruis aan en verbeter de foute stellingen.

	JUIST	FOUT
Een bv met een omzet van 375 000,00 euro mag een vereenvoudigde boekhouding voeren.		
Een maatschap met een omzet van 480 000,00 euro mag een vereenvoudigde boekhouding voeren.		
De boeking van een aankoop kan gebeuren op basis van een aankoopfactuur of kasticket.		
Een inventaris is een beschrijving en een waardering van de voorraad.		

Action 4— Wat houdt een vereenvoudigde boekhouding in?

MORE

Good to know

Voor eenmanszaken, maatschappen, vennootschappen onder firma en gewone commanditaire vennootschappen met een jaaromzet kleiner dan 500 000,00 euro exclusief btw volstaat een enkelvoudige boekhouding. In een enkelvoudige of vereenvoudigde boekhouding houd je een volledig overzicht bij van al je uitgaven en inkomsten.

Ga naar iDiddit en bestudeer de ontdekplaat in verband met een vereenvoudigde boekhouding.

- a Welke boeken moeten er bijgehouden worden bij een vereenvoudigde boekhouding?

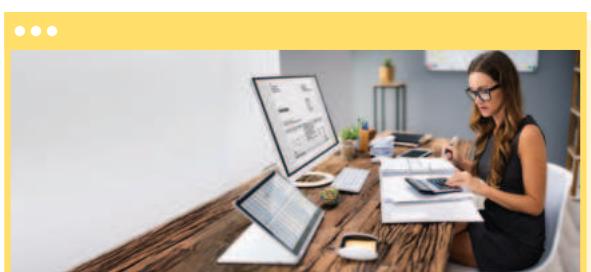
- b Indien je met boekhoudsoftware werkt, maakt het boekhoudprogramma automatisch een passend dagboek voor je aan. In het andere geval kun je dat ook zelf doen, bijvoorbeeld met een rekenblad. Het is dan wel belangrijk dat je bijvoorbeeld per verkoopfactuur een aantal gegevens noteert. Die gegevens heb je immers nodig voor de belasting- en btw-aangifte. Welke gegevens staan er in het verkoopdagboek?

c Neem er opnieuw de ontdekplaat bij en bestudeer het onderdeel over het verkoopdagboek.

- Ontwerp zelf een verkoopdagboek met een rekenblad.
 - Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheert.

	JA	KAN BETTER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan omschrijven uit welke onderdelen een jaarrekening bestaat.	☐	☐	_____
2 Ik kan aangeven welke informatie in welk onderdeel van de jaarrekening te vinden is.	☐	☐	_____
3 Ik kan opzoeken welk model van de jaarrekening een onderneming moet neerleggen.	☐	☐	_____
4 Ik kan opzoeken welke boekhouding een onderneming moet voeren.	☐	☐	_____
5 Ik kan omschrijven op basis van welke verantwoordingsstukken een boeking moet gebeuren.	☐	☐	_____
6 Ik kan aangeven hoelang de verantwoordingsstukken moeten bewaard worden.	☐	☐	_____
7 Ik kan omschrijven wie er naast de ondernemer belang heeft bij de boekhouding van een onderneming.	☐	☐	_____

LEVEL ⑥

Welk belang heeft de boekhoudkundige registratie van bedrijfsverrichtingen?

→ INTRO

1

Luca, de eigenares van de kinderboetiek van het vorige Level, wil graag een tweede vestiging openen. Daarom zoekt ze een mede-eigenaar. Stel dat jij geïnteresseerd zou zijn om in de tweede vestiging te investeren, wat zou je dan willen weten en waar zou je die informatie kunnen vinden?

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksvraag:

Wie heeft er belang bij een correcte boekhoudkundige registratie van verrichtingen?

Explore 1 – Wie heeft er belang bij de gang van zaken in een onderneming?

- 1 Wat zijn **stakeholders**? Zoek de betekenis op het internet op. Noteer de definitie in je eigen woorden.

- 2 Lees de onderstaande krantenknipsels. Markeer de stakeholders.

1

Walt Disney versus Netflix

De nummer één in tv-streaming rondde in 2020 de kaap van 200 miljoen abonnees en gaf beleggers al uitzicht op winst in 2021. Walt Disney blijft een sterke concurrent die zowel genoot als leed onder corona.

Bron: standaard.be, 2021-01-23

2

Autofabrieken vallen stil, maar wie draagt schuld?

Door het nippende tekort aan computerchips moeten steeds meer autofabrieken de band stilleggen. De toeleveranciers van de chipsfabrikanten gaan liever met bijvoorbeeld Apple in zee. Dan zijn ze verzekerd van een enorme afzetmarkt. De kans bestaat dan ook dat de autobouwers dit jaar tot 4,5 miljoen minder wagens kunnen leveren en miljoenen omzet verliezen.

Klanten zullen dan ook veel langer op hun wagen moeten wachten en de werknemers zullen wellicht tijdelijk werkloos worden.

Bron: standaard.be, 2021-01-21

3

Directeur chemiebedrijf Ashland ontgoocheld dat staking blijft duren

Bij het chemiebedrijf Ashland in de Antwerpse haven wordt al meer dan zes weken gestaakt. Directeur Erik Van Hove is teleurgesteld. ‘Als de vakbonden zo voortdoen, kan de Amerikaanse directie beslissen om alle jobs te schrappen’, zegt hij.

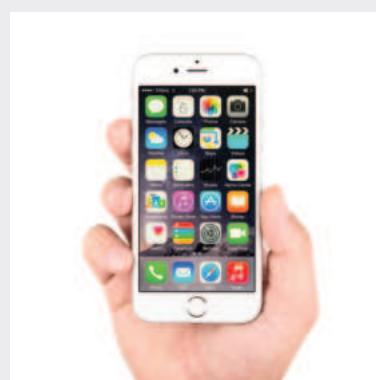
Bron: gva.be, 2020-01-24

4

'iPhone werd opzettelijk vertraagd'

Apple riskeert ook in België een schadevergoeding te moeten betalen. Het zou oudere iPhone 6-modellen bewust hebben doen vertragen, om u een nieuw toestel te doen kopen. Dat was het resultaat van een onderzoek van Testaankoop.

Bron: standaard.be, 2020-12-02

© Shutterstock / Yeamake

5

Buurtbewoners protesteren tegen overslaghal afval

Bewoners uit twee buurten in Muizen verenigen zich en schakelen een versnelling hoger in hun protest tegen een overslaghal voor afval op de terreinen van Ivarem.

Bron: nieuwsblad.be, 2020-02-01

6

7

'Roze Doos' krijgt boete van 50 000,00 euro

Het bedrijf achter de 'Roze Doos' voor kersverse ouders krijgt van de overheid een boete opgelegd, omdat het zonder toestemming gegevens met zakenpartners deelde.

Bron: standaard.be, 2021-01-30

Als het betalingsuitstel afloopt, maar er nog geen inkomsten zijn

De noodlijdende horeca- en eventbedrijven hebben er een probleem bij. Het automatische betalingsuitstel bij de banken loopt af en nu moeten ze individueel onderhandelen over bijkomend uitstel. Dat loopt niet van een leien dakje.

Bron: standaard.be, 2021-01-27

Interne en externe stakeholders

Interne stakeholders bevinden zich binnen de organisatie. **Externe stakeholders** zijn alle stakeholders van buiten de onderneming

- 3 Plaats de stakeholders van de vorige vraag in de juiste kolom.

INTERNE STAKEHOLDERS	EXTERNE STAKEHOLDERS

- 4 Waarom behoren de aandeelhouders tot de interne stakeholders?

Explore 2 – Wie heeft er belang bij het voeren van een correcte boekhouding?

Good to know

Voor een ondernemer is een boekhouding een onmisbaar instrument. Op die manier is er altijd een controle mogelijk en kan de ondernemer bijsturen wanneer nodig. Het is immers belangrijk dat de ondernemer die cijfers bekijkt, en dat hij die gegevens ook interpreteert om er conclusies uit te trekken voor de concrete werking van de onderneming naar de toekomst toe. De boekhouding is bovendien ook een belangrijke bron van informatie voor de andere stakeholders.

- 1 Lees de krantenknipsels.
- 2 Wie heeft er interesse in de boekhouding van de onderneming? Waarom?

A

Moederbedrijf Hans Anders staat in de etalage

Hans Anders staat te koop. De investeringsgroep 3i (ook eigenaar van Action) zoekt een overnemer, maar de interesse lijkt beperkt te zijn. Een van de bidders is naar verluidt de Amerikaanse investeerder Ares Management.

Naar: retaildetail.be, 2024-03-06

© Shutterstock / PixelBiss

B

Shoeby vermeidt faillissement

De modeketen Shoeby heeft dankzij een akkoord met de schuldeisers een faillissement weten te vermijden. De keten raakte in financiële problemen als gevolg van de coronacrisis, de inflatie en de verminderde koopkracht bij consumenten. Rekeningen aan leveranciers geraakten niet betaald. Zij zullen een eenmalige betaling ontvangen, gebaseerd op een percentage van hun uitstaande vordering.

Naar: retaildetail.be, 2024-02-08

© Shutterstock / PixelBiss

C

Ontslaggolf bij Van Hool: hoe kon het zoover komen?

Busbouwer Van Hool zal de productie van bussen in België bijna volledig stoppen. Het bedrijf stapt ook uit de stadsbussen. Hierdoor gaan honderden banen verloren. Hoe kon het zoover komen met een bedrijf dat als een van de kroonjuwelen van de Vlaamse industrie werd bestempeld?

Bron: standaard.be, 2024-03-08

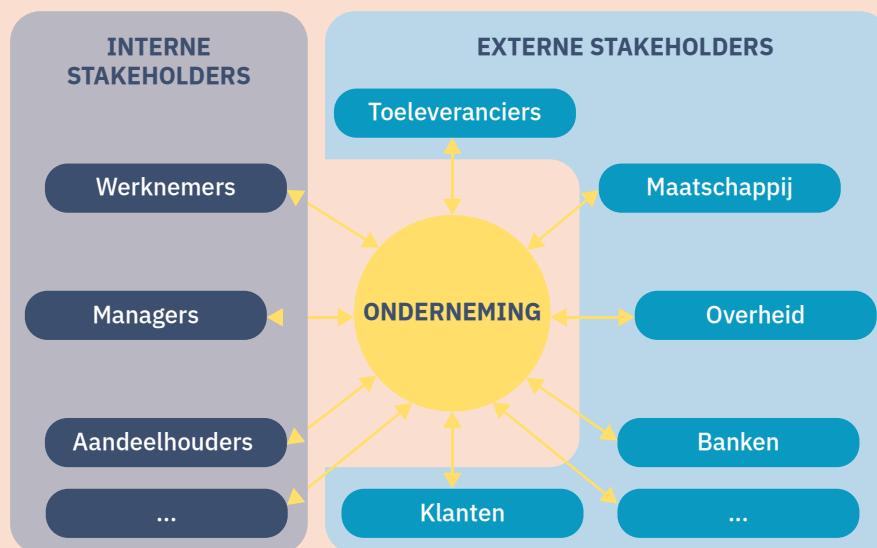

© Shutterstock / meowKa

→ TO THE POINT

Ondernemingen maken deel uit van de samenleving. Ze vormen geen eilanden, maar beïnvloeden tal van groepen en individuen en worden beïnvloed door tal van groepen en individuen. Dat zijn de **stakeholders** of belanghebbenden van de onderneming. Het gaat in eerste instantie om aandeelhouders, personeel, klanten en leveranciers en verder om de lokale buurt, de regio, overheden, vakbonden, de media ...

Er zijn **interne stakeholders** en **externe stakeholders**.

Voor een ondernemer is een boekhouding een onmisbaar instrument. Op die manier is er altijd een controle mogelijk en kan de ondernemer bijsturen indien nodig. Het is niet alleen belangrijk dat de ondernemer die cijfers bekijkt, hij moet die gegevens ook interpreteren en er conclusies uit trekken voor de concrete werking van zijn onderneming naar de toekomst toe. De boekhouding is bovendien ook een belangrijke bron van informatie voor de andere stakeholders. Zo willen banken en leveranciers weten of de onderneming haar schulden kan terugbetalen, (potentiële) aandeelhouders willen weten of de onderneming rendabel is en ze later een mooie vergoeding voor hun investering mogen verwachten.

Action 1 – Om welke stakeholder gaat het?

Vul de tabel aan.

- Wie is de stakeholder? Bekijk elke situatie vanuit de invalshoek die gemarkerd is.
- Vink aan of dat een interne of een externe stakeholder is.

STAKEHOLDER	
Het personeel van drukkerij Govaert heeft zich akkoord verklaard met het sociaal plan waarbij veertien arbeiders en vijf bedienden het bedrijf moeten verlaten.	☐ interne stakeholder ☐ externe stakeholder
De gemeenteraad keurde een nieuw verkeersplan goed dat zwaar verkeer in de centrumstraten en in de ruime omgeving van de markt verbiedt. Dat heeft gevolgen voor de ondernemingen in de buurt van de markt.	☐ interne stakeholder ☐ externe stakeholder
Wekenlange staking kost General Motors 2,9 miljard dollar. De staking begon half september, pas vorig weekend werd een akkoord bereikt tussen vakbonden en directie.	☐ interne stakeholder ☐ externe stakeholder
Er komt dan toch geen Sparwinkel in het voormalige tuincenter langs de Ruisbroeksesteenweg in Ruisbroek. Na protest van de buurtbewoners weigerde de provincie Vlaams-Brabant de bouwvergunning. Colruyt zou verder niet meer aandringen.	☐ interne stakeholder ☐ externe stakeholder
Jumbo opende in november 2019 een eerste vestiging in België. In Nederland eist de keten de trofee voor de laagste prijzen op. In ons land zal Jumbo die eer voorlopig aan Colruyt laten.	☐ interne stakeholder ☐ externe stakeholder
Aan de AD Delhaizewinkels gaan volop plastic attacks door. Klanten strippen hun boodschappen van al het overbodige verpakkingsplastic en dumpen het overschot in een kartonnen doos aan de ingang.	☐ interne stakeholder ☐ externe stakeholder

Action 2 – Waar vinden stakeholders de nodige informatie in de jaarrekening?

Lees de onderstaande situaties.

- a Markeer de stakeholder.
- b Noteer in de tweede kolom welke informatie die stakeholder wil weten.
- c Noteer in de derde kolom waar de stakeholder die informatie kan vinden.

Tip:

Neem de To the point van Level 5 nog eens door.

Een onderneming is op zoek naar een nieuwe toeleverancier van grondstoffen.

Welke informatie?

Waar?

Een grote supermarktketen is op zoek naar een overnemer.

Welke informatie?

Waar?

Een onderneming zou een lening willen aangaan bij de bank om de aankoop van een nieuwe machine te financieren.

Welke informatie?

Waar?

Cynthia is op zoek naar een deeltijdse job omdat haar huidige werkgever niet openstaat voor deeltijds werk.

Welke informatie?

Waar?

Een fietsenfabrikant zoekt een investeerder voor de uitbreiding van het machinepark voor de productie van elektrische fietsen. De potentiële investeerder vraagt zich af of de onderneming wel mee is met de huidige trends en daar in het verleden voldoende op ingezet heeft.

Welke informatie?

Waar?

→ BREAKING NEWS

1 Ga naar iDiddit. Je vindt er een actualiteitsitem over het onderwerp.

2 Los de vragen op.

3 Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheert.

	JA	KAN BETER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan het begrip 'stakeholder' omschrijven.	☐	☐	
2 Ik kan voorbeelden geven van interne stakeholders.	☐	☐	
3 Ik kan voorbeelden geven van externe stakeholders.	☐	☐	
4 Ik kan voorbeelden geven van het belang van een correcte boekhouding voor de stakeholders.	☐	☐	

LEVEL 7

Wat zijn de boekingsregels van het dubbelboekhouden?

→ INTRO

1

Bekijk de cartoon. Wat stelt de cartoon voor?

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeks vraag:

Wat zijn de boekingsregels van de rekeningen op de balans en resultatenrekening?

Explore 1 – Hoe wijzigt een balans?

1 Stel de balans op van de volgende verrichtingen.

- a Bij de oprichting bedraagt de inbreng van Emile 350 000,00 euro. Dat bedrag werd gestort op de bankrekening. Stel de balans op, datum 1 januari.

ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
TOTAAL	TOTAAL

- b A.S.Adventure.edu sluit op 15 januari bij de bank een lening van 200 000,00 euro af op een termijn van 10 jaar. Dat jaar wordt er niets afgelost. Het bedrag wordt op de bankrekening gestort. Stel de nieuwe balans op.

ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
TOTAAL	TOTAAL

- c Op 31 januari koopt A.S.Adventure.edu een gebouw aan ter waarde van 400 000,00 euro. Dat bedrag wordt betaald via de bank. Stel de nieuwe balans op.

ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
TOTAAL	TOTAAL

- d Op 15 februari koopt A.S.Adventure.edu een bestelwagen aan voor een bedrag van 30 000,00 euro. (Er wordt geen rekening gehouden met btw.) Ze ontvangt de factuur van leverancier V&D Motors. Stel de nieuwe balans op.

ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
TOTAAL	TOTAAL

- e 27 oktober betaalt Anissa de factuur van V&D Motors via de bankrekening. Stel de nieuwe balans op.

ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
TOTAAL	TOTAAL

- 2 Wat vind je van die manier van werken?

In een balans zie je hoeveel bezittingen, vorderingen en schulden een onderneming op een bepaald moment heeft. Het is een momentopname.

De gegevens die je in de balans ziet, veranderen voortdurend: de onderneming betaalt schulden of investeert, klanten betalen via bankoverschrijving enzovoort. Na elke verrichting zou je de balans moeten wijzigen. Je stelt niet na elke wijziging een nieuwe balans op. Dat is te veel werk. In een onderneming gebeuren elke dag tientallen verrichtingen. Een boekhouder kan niet voor elke verrichting een nieuwe balans opstellen.

Good to know

Explore 2 – Wat zijn de boekingsregels voor actief- en passiefrekeningen?

- 1 Herneem de opdracht van Explore 1. Deze keer werk je niet met een balans, maar wel met grootboekrekeningen.

Grootboekrekening

Je kunt verrichtingen snel en eenvoudig registreren. Je past alleen de elementen aan die veranderd zijn. Je moet dus niet na elke verrichting een volledig nieuwe balans opstellen. Voor elk element van de balans maak je een apart ‘balansje’ of een aparte **grootboekrekening**. Een grootboekrekening heeft, net als een balans, de vorm van een T. De linkerzijde is de **debitzijde (D)**. De rechterzijde is de **creditzijde (C)**. Bovenaan staat op welk element de gegevens betrekking hebben. Dat is de naam van de rekening, die schrijf je in het midden van de T-rekening.

D	Bank	C
linkerzijde = debitzijde		rechterzijde = creditzijde

Boekingsregels actief

Schrijf de naam van de rekening in het midden van de T-rekening. Het nummer van de verrichting schrijf je tussen haakjes. Op de debit zijde schrijf je dat voor het bedrag, op de credit zijde achter het bedrag.

Boekingsregels actiefrekening

Voor een actiefrekening plaats je de bedragen:

- bij een vermeerdering op de debit zijde van de T-rekening = de rekening **debiteren**,
- bij een vermindering op de credit zijde van de T-rekening = de rekening **crediteren**.

D	Actiefrekening	C
(BS) beginsaldo		
vermeerderen		verminderen
+		-

~~Boekingsregels passief~~

Schrijf de naam van de rekening in het midden van de T-rekening. Het nummer van de verrichting schrijf je tussen haakjes. Op de debet zijde schrijf je dat voor het bedrag, op de credit zijde achter het bedrag.

Boekingsregels passiefrekening

Voor een passiefrekening plaats je de bedragen:

- bij een vermeerdering op de credit zijde van de T-rekening = de rekening crediteren,
- bij een vermindering op de debet zijde van de T-rekening = de rekening debiteren.

D	Passiefrekening	C
	beginsaldo (BS)	
verminderen		vermeerderen
-		+

~~Good to know~~

In de ondernemingsbalans is het totaal op de actiefzijde steeds gelijk aan het totaal op de passiefzijde. Om dat evenwicht te bewaren moet je er absoluut op letten dat bij elke boeking die je maakt, debet gelijk is aan credit! Als in een boeking debet niet gelijk is aan credit, dan is je boeking sowieso fout. Is debet wel gelijk aan credit, dan is er een goede kans dat je boeking correct is.

- 2 Bij de oprichting bedraagt de inbreng van Emile 350 000,00 euro. Dat bedrag werd gestort op de bankrekening.

- a Plaats de bedragen op de grootboekrekeningen.

D	Bank	C

D	Kapitaal	C

- b Vul aan en markeer het juiste antwoord.

Het saldo op de bankrekening stijgt / daalt met _____ euro. De bank is een actiefrekening / passiefrekening die stijgt / daalt. Je debiteert / crediteert die rekening dus voor dat bedrag.

Het eigen vermogen van de onderneming stijgt / daalt met _____ euro. Kapitaal is een actiefrekening / passiefrekening die stijgt / daalt.

- c Vul nu het redeneringsschema in. Maak het totaal van de kolom debetbedrag en creditbedrag. Die totalen moeten gelijk zijn.

- 3 A.S.Adventure.edu sluit op 15 januari bij de bank een lening van 200 000,00 euro af op een termijn van 10 jaar. Dat jaar wordt er niets afgelost. Het bedrag wordt op de bankrekening gestort.

- a** Plaats de bedragen op de T-rekening.

A horizontal line segment with endpoints labeled D and C. The segment is divided into two equal halves by a vertical line at its midpoint.

A diagram consisting of a horizontal line segment with points D on the left and C on the right. A vertical line segment connects the midpoint of the horizontal line to the bottom, dividing the area into two regions.

- b** Vul het redeneringsschema in.

- 4 Op 31 januari koopt A.S.Adventure.edu een gebouw aan ter waarde van 400 000,00 euro. Dat bedrag wordt betaald via de bank.

a Plaats de bedragen op de T-rekening.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment starts at a point labeled 'D' on the left and ends at a point labeled 'C' on the right. The bottom segment is positioned below the first one, starting from a point on the horizontal line between 'D' and 'C' and ending at a point on the same horizontal line to the right of 'C'. A vertical line segment connects the midpoint of the top horizontal line to the bottom horizontal line.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment has endpoints labeled 'D' on the left and 'C' on the right. The bottom segment is shorter than the top one. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom segment to the midpoint of the top segment.

b Vul het redeneringsschema in.

- 5 Op 15 februari koopt A.S.Adventure.edu een bestelwagen aan voor een bedrag van 30 000,00 euro. (Er wordt geen rekening gehouden met btw.) Ze ontvangt de factuur van leverancier V&D Motors.

a Plaats de bedragen op de T-rekening.

A horizontal line segment with endpoints labeled D and C. The segment is divided into two equal halves by a vertical line segment.

A diagram consisting of a horizontal line segment with endpoints labeled 'D' on the left and 'C' on the right. A vertical line segment extends downwards from the midpoint of the horizontal line, creating a T-shape. The area below the horizontal line is divided into two equal rectangular regions by this vertical line.

b Vul het redeneringsschema in.

- 6 27 oktober betaalt Anissa de factuur van V&D Motors via de bankrekening.

- a Plaats de bedragen op de T-rekening.

D	C

D	C

- b Vul het redeneringsschema in.

REDENERING	REKENINGNAAM	A/P	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG IN EURO	CREDIT-BEDRAG IN EURO
Totaal						

Explore 3— Hoe open je een rekening en hoe sluit je die af?

- 1 Op 1 oktober stelt Anissa de volgende balans op.

BALANS 01/10	
ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	430 000,00
Gebouwen	400 000,00
Rollend materieel	30 000,00
VLOTTENDE ACTIVA	139 280,00
<i>Voorraden</i>	<i>5 000,00</i>
Voorraad handelsgoederen	5 000,00
<i>Vorderingen op ten hoogste één jaar</i>	<i>7 430,00</i>
Handelsdebitorenen	7 430,00
<i>Liquide middelen</i>	<i>126 850,00</i>
Bank	126 000,00
Kas	850,00
TOTAAL ACTIEF	569 280,00
EIGEN VERMOGEN	350 000,00
Kapitaal	350 000,00
VREEMD VERMOGEN	219 280,00
<i>Schuld > 1 jaar</i>	<i>200 000,00</i>
Kredietinstellingen	200 000,00
<i>Schuld ≤ 1 jaar</i>	<i>19 280,00</i>
Leveranciers	15 830,00
Verschuldigde lonen	3 450,00
TOTAAL PASSIEF	569 280,00

- 2 Open de T-rekening voor elk element op de balans.

Beginsaldo

Voor een **actiefrekening** komt het **beginsaldo** (BS) op de debet zijde (= de linkerzijde) van de T-rekening. Voor een **passiefrekening** komt het beginsaldo op de credit zijde (= de rechterzijde) van de T-rekening.

Bij de beginbedragen schrijf je altijd BS (beginsaldo). Aan de linkerkant van de rekening (de debet zijde) zet je dat voor het bedrag, aan de rechterkant van de rekening (de credit zijde) erachter.

D	C

D	C

D	C

D	C

D	C

D	C

D		C

D		C

D		C

D		C

D		C

- 3 Registreer de volgende verrichtingen. Vul de T-rekeningen verder aan. Vul het redeneringsschema onder de verrichting aan.

- a Klant KSA Nationaal schrijft 2 350,00 euro op de bankrekening van A.S.Adventure.edu.

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG IN EURO	CREDIT-BEDRAG IN EURO
Totaal							

- b Er wordt een machine aangekocht ter waarde van 10 000,00 euro (Er wordt geen rekening gehouden met de btw.), je ontvangt de factuur van leverancier De Tollenaere.

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG IN EURO	CREDIT-BEDRAG IN EURO
Totaal							

- c Anissa betaalt de verschuldigde lonen, 3 450,00 euro, via de bankrekening.

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG IN EURO	CREDIT-BEDRAG IN EURO
Totaal							

- d Leverancier De Tollenaere wordt betaald via de bankrekening, 10 000,00 euro.

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG IN EURO	CREDIT-BEDRAG IN EURO
Totaal							

- 4 Hoe bepaal je het saldo van een rekening? Als je alles correct hebt geboekt op de rekening Bank dan ziet de T-rekening er als volgt uit:

D	Bank	C
(BS) 126 000,00	3 450,00	(c)
(a) 2 350,00	10 000,00	(d)

- a Maak het totaal van beide zijden. Noteer dat totaal onder de lijn.
 b Hoeveel bedraagt het verschil tussen beide?

SALDO

Als je wilt weten welk bedrag er op een bepaald moment op een rekening staat, dan moet je het saldo van die rekening maken. Het saldo is het verschil tussen het totaal van de debet zijde en het totaal van de credit zijde.

- c Noteer het saldo op de rekening zodat de rekening in evenwicht is. Op welke zijde zul je het saldo noteren?
-

Debet- en creditsaldo

Is de debet zijde groter dan de credit zijde, dan spreek je van een **debetsaldo** (DS).
Is de credit zijde groter, dan spreek je van een **creditsaldo** (CS).

- d Plaats het saldo op de T-rekening Bank.
 - e Bereken opnieuw het totaal van de debet- en credit zijde. Pas aan.
- 5 Bepaal het saldo van alle T-rekeningen.
- 6 Sluit de rekeningen af door de totalen te onderlijnen met twee lijnen indien alles juist is.

Rekening afsluiten

Als je het saldo van de rekening bepaald hebt, kun je de **rekening afsluiten**. Dan pas kun je een nieuwe balans opstellen om te bekijken hoe het op een bepaald moment met de onderneming gaat. Je berekent daarvoor het totaal van debet zijde en de credit zijde. Als alles juist is, zijn de totalen hetzelfde: debet = credit.

Explore 4 – Hoe stel je de eindbalans op?

MORE

Eindbalans opstellen

Als de rekeningen afgesloten zijn, kun je de eindbalans opstellen. Om de eindbalans op te stellen vanuit die rekeningen gelden de volgende regels:

- rekeningen met een debetsaldo: je brengt het bedrag van het creditsaldo over naar de balans aan de actiefzijde van de balans;
- rekeningen met een creditsaldo: je brengt het bedrag van het debetsaldo over naar de balans aan de passiefzijde van de balans.

Werk met de rekeningen van A.S.Adventure.edu uit Explore 3. Stel de gerubriceerde eindbalans op. Gebruik de grootboekrekeningen van Explore 3, vraag 2 om de rekeningen te salderen.

20xx-...-..	
ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
TOTAAL ACTIEF	TOTAAL PASSIEF

Explore 5 – Wat zijn de boekingsregels voor kosten- en opbrengstenrekeningen?

1 Wat boek je op de rekening Kapitaal?

2 Markeer het juiste antwoord.

- a De rekening Kapitaal kan *stijgen / dalen* wanneer de onderneming winst maakt en die winst geheel of gedeeltelijk naar de onderneming gaat.
- b De rekening *stijgt / daalt* wanneer de onderneming verlies maakt.

3 Wat voor rekening is de rekening Kapitaal?

4 Op welke zijde van de rekening Kapitaal schrijf je een vermeerdering?

5 Op welke zijde van de rekening Kapitaal schrijf je een vermindering?

6 Noteer de termen ‘vermeerdering’ en ‘vermindering’ op de rekening Kapitaal hieronder.

ACTIEF	Balans op .../...	PASSIEF
	D Passiefrekening — —	C

7 Markeer het juiste antwoord.

- a Kosten doen de rekening Kapitaal *toenemen / afnemen*.
- b Opbrengsten doen de rekening Kapitaal *toenemen / afnemen*.

8 Vul het schema hieronder aan. Kies uit:

toename kosten – toename opbrengsten – afname kosten – afname opbrengsten

D	Kapitaal	C
D Kosten — —		D Opbrengsten — —

Explore 6 – Kun je de boekingsregels van kosten- en opbrengstenrekeningen toepassen?

Kosten- en opbrengstenrekeningen

Net zoals voor de actief- en passiefrekeningen zijn er ook boekingsregels voor de kosten- en opbrengstenrekeningen.

Kosten worden geboekt op **kostenrekeningen**.

Opbrengsten worden geboekt op **opbrengstenrekeningen**.

D	Kostenrekening	C	D	Opbrengstenrekening	C
	vermeerderen +	verminderen -		verminderen -	vermeerderen +

Zet een kruisje in de juiste kolom.

- a Boek je de volgende verrichtingen op een kostenrekening (K) of op een opbrengstenrekening (O)?
- b Moet de boeking op de debetlijde (D) of creditlijde (C) van de rekening staan?

VERRICHTING	K	O	D	C
A.S.Adventure.edu koopt handelsgoederen zoals kampeermateriaal of kleding aan.				
A.S.Adventure.edu ontvangt een gsm-rekening van Proximus.				
A.S.Adventure.edu verkoopt handelsgoederen.				
A.S.Adventure.edu boekt de brutolonen van haar personeelsleden.				
A.S.Adventure.edu ontvangt van Luminus de gas- en elektriciteitsrekening.				
A.S.Adventure.edu schenkt 1 000,00 euro aan het project De Warmste Week.				
Bij de betaling aan leverancier Jack Wolfskin wordt er 8,00 euro financiële korting in mindering gebracht.				

Explore 7 – Wat is het Minimum Algemeen Rekeningstelsel (MAR)?

- Bestudeer de volgende situatie. Wat is het probleem?

D	Klanten	C	D	Handelsdebitoren	C	D	Vordering klant	C

Minimum Algemeen Rekeningstelsel (MAR)

Als elke onderneming kan kiezen welke naam ze aan een rekening geeft, dan wordt het moeilijk om een boekhouding te lezen, te interpreteren en onderling met elkaar te vergelijken. Daarom zijn alle ondernemingen die een dubbele boekhouding moeten voeren, door de wet verplicht het **Minimum Algemeen Rekeningstelsel (MAR)** te gebruiken. Zo ziet elke boekhouding er in grote lijnen hetzelfde uit. Een onderneming mag zelf nog wel kleine dingen aanpassen als dat handig is. Bijvoorbeeld de rekening Aankopen handelsgoederen opsplitsen in categorieën, zoals Aankopen kampeermateriaal, Aankopen relatiegeschenken enzovoort.

- Bekijk het MAR op iDiddit of achteraan dit thema. Dat bestaat uit zeven **klassen**.

- Noteer de omschrijving van de klassen in de tabel hieronder.

KLASSE	OMSCHRIJVING
Klasse 1	
Klasse 2	
Klasse 3	
Klasse 4	
Klasse 5	
Klasse 6	
Klasse 7	

- b Welke klassen horen bij de actiefrekeningen?
-

- c Welke klassen horen bij de passiefrekeningen?
-

- d Welke klassen horen bij de kostenrekeningen?
-

- e Welke klassen horen bij de opbrengstenrekeningen?
-

3 Welke groepen vind je in het MAR?

Groepen

Elke klasse is onderverdeeld in **groepen**. Dat zijn de eerste twee cijfers van het rekeningnummer.

- a Neem er opnieuw het MAR bij. Noteer de omschrijving van de groep.

GROEP	OMSCHRIJVING
22	
24	
40	
41	
44	
45	
55	
60	
61	
62	
65	
70	

- b In klasse 4 vind je zowel actief- als passiefrekeningen. Welke groepen behoren tot de actiefrekeningen? Welke groepen behoren tot de passiefrekeningen?
-
-

- 4 Welke rekeningnummers zijn bepaald in het MAR?

Rekeningnummer MAR

In het MAR staan niet alleen de verplichte namen van de rekeningen. Elke rekening krijgt ook een specifiek nummer. Zo krijgt de rekening Gebouwen het nummer 221000.

Elk rekeningnummer is volgens een bepaalde structuur opgebouwd
221000 Gebouwen

Klasse 2

Groep 22

Rekeningnummer 221000

Good to know

Je zult merken dat sommige rekeningen in het MAR en andere benaming hebben dan je tot nu toe gebruikt hebt, bv. Kapitaal. In de balans blijf je gewoon die benaming gebruiken. In het grootboek gebruik je de benaming uit het MAR.

- a Zoek in het MAR het rekeningnummer van de rekeningen op.
b Kruis aan of het om een actief- (A), passief- (P), kosten- (K) of opbrengstenrekening (O) gaat.

REKENING	REKENINGNUMMER	A	P	K	O
Aankopen handelsgoederen					
Aftrekbare btw					
Leveranciers					
Voorraad handelsgoederen					
Verkopen handelsgoederen					
Handelsdebituren					
Verschuldigde btw					
Betalingskortingen aan klanten					
Kantoorbenodigheden en drukwerk					

REKENING	REKENINGNUMMER	A	P	K	O
ING	_____				
Betalingskortingen van leveranciers	_____				

- 5 Ga terug naar Explore 3. Vul het rekeningnummer aan op de T-rekening en in de tabel.

Explore 8 – Wat is een journaal?

MORE

Journaal

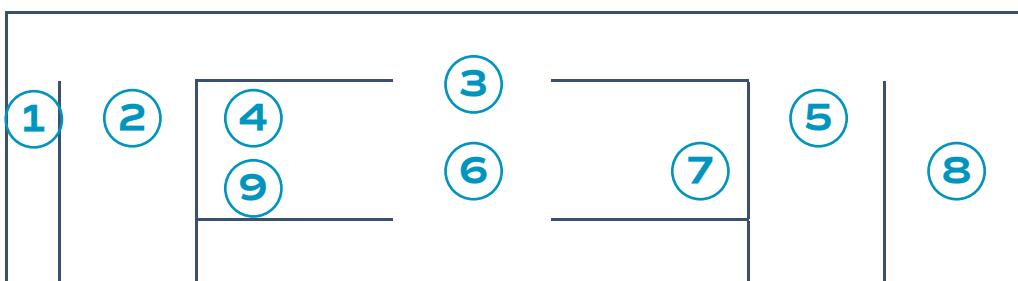
Alle verrichtingen in het grootboek moet je noteren aan de hand van grootboekrekeningen. De boekhoudwetgeving (Wetboek van Economisch Recht, art. III. 84) schrijft voor dat alle verrichtingen chronologisch, m.a.w. op datum, moeten worden bijgehouden in een dagboek of **journaal**.

Artikel III.84

Elke boekhouding wordt door middel van een stelsel van boeken en rekeningen gevoerd met inachtneming van de gebruikelijke regels van het dubbelboekhouden.

Alle verrichtingen worden zonder uitstel, getrouw, volledig en naar tijdorde ingeschreven in een ongesplitst dagboek of in een hulpdagboek, al dan niet gesplitst in bijzondere hulpdagboeken. Ze worden methodisch ingeschreven in of overgebracht naar de rekeningen waarop ze betrekking hebben.

Elke verrichting wordt ingeschreven in het journaal en vormt een **journaalpost**. Die wordt als volgt voorgesteld.

- 1 Volgnummer van het journaal (= het volgnummer van de verrichting in het grootboek)
- 2 Rekeningnummer van de MAR
- 3 Datum van de verrichting (m.a.w. wanneer ze wordt ingeschreven in de boekhouding)
- 4 De naam van de te debiteren rekening
- 5 Het te debiteren bedrag
- 6 Het teken @ ofwel de tekst 'aan'
- 7 De naam van de te crediteren rekening
- 8 Het te crediteren bedrag
- 9 Het verantwoordingsstuk van de verrichting (bv. AF, RU ...)

Journaal (vervolg)

Aan het einde van een bladzijde worden de kolommen van de debet- en creditbedragen opgeteld. Beide bedragen moeten gelijk zijn. Om dat duidelijk aan te geven, onderstreep je beide totalen dubbel. Voor de totalen schrijf je de tekst ‘Te transporteren’ of ‘Over te dragen’. Op de volgende bladzijde worden beide bedragen opnieuw geschreven, voorafgegaan door de tekst ‘Getransporteerd’ of ‘Overgedragen’.

			Overgedragen	23 454,76	23 454,76
34	550000 400000	KBC RU213	08-27 @	Handelsdebitoren	546,87

- 1** Maak eerst het redeneringsschema van de volgende verrichtingen.

 - 2** Journaliseer daarna de verrichtingen.
.....
 - a** 7 januari (AF32): A.S.Adventure.edu koopt vier computers bij MediaHouse voor 2 800,00 euro. (Er wordt geen rekening gehouden met de btw).

- b 12 januari (ING12): A.S.Adventure.edu betaalt een voorschot van 2 800,00 euro voor de aankoop van vier computers bij MediaHouse.

DOCUMENT:			DATUM:				
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

Explore 9— Hoe breng je de beginbalans over in het journaal?

MORE

Van beginbalans naar journaal

De gegevens uit de beginbalans moeten in het journaal komen. De eerste journaalpost bij de start van een nieuwe periode krijgt volgnummer 0. Alle posten van de actiefzijde van de balans komen links (te debiteren rekeningen) en alle posten van de passiefzijde van de balans komen rechts (te crediteren rekeningen).

- 1** Bekijk aandachtig de beginbalans van A.S.Adventure.edu.

- ## **2 Breng de balansposten over naar het journaal.**

ACTIEF		20xx-01-01	PASSIEF
VASTE ACTIVA		89 000,00	68 250,00
Gebouwen	80 000,00	Geplaatst kapitaal	68 250,00
Meubilair	9 000,00	SCHULDEN	43 000,00
VLOTTENDE ACTIVA		22 250,00	Schulden op >1 jaar
<i>Voorraden</i>	10 000,00	Schulden aan kredietinstellingen	35 000,00
Voorraad handelsgoederen	10 000,00	Schulden op ≤ 1 jaar	8 000,00
<i>Vorderingen op ten hoogste één jaar</i>	1 250,00	Leveranciers	8 000,00
Handelsdebituren	1 250,00		
<i>Liquide middelen</i>	11 000,00		
Bank (KBC)	11 000,00		
TOTAAL ACTIEF		111 250,00	TOTAAL PASSIEF
			111 250,00

→ TO THE POINT

Debet en credit

Voor elk element van de balans maak je een apart balansje of een aparte **grootboekrekening**.

Een rekening heeft, net als een balans, de vorm van een T.

De linkerzijde heet de **debitzijde (D)**, de rechterzijde de **creditzijde (C)**.

Bovenaan staat op welk element de gegevens betrekking hebben. Dat is de naam van de rekening, die schrijf je in het midden van de T-rekening.

Voor elk element op de balans open je dus een rekening. Die rekening wordt gebruikt bij de boeking van elke verrichting, op basis van een verantwoordingsstuk.

ACTIEF	Datum balans		PASSIEF		
D	Actiefrekening	C	D	Passiefrekening	C

De belangrijkste verschillen tussen de balans en de actief–passiefrekeningen zijn:

BALANS	ACTIEF- EN PASSIEFREKENING
<ul style="list-style-type: none">– is het beeld van de toestand van de onderneming op een bepaald moment.– heeft betrekking op alle activa en passiva.– linkerzijde = actief rechterzijde = passief actief = passief	<ul style="list-style-type: none">– wordt gebruikt bij de boeking van elke verrichting, op basis van een verantwoordingsstuk.– heeft betrekking op slechts één element van het actief- of passiefonderdeel.– linkerzijde = debet rechterzijde = credit debitbedrag = creditbedrag bij elke boeking

De boekingsregels van actief- en passiefrekeningen.

Om rekeningen te vermeerderen of te verminderen mag je niet optellen en aftrekken. Je moet de bedragen **debiteren** (een bedrag inschrijven langs de debetkant van de rekening) of **crediteren** (een bedrag inschrijven langs de creditkant van de rekening).

Je opent een **actiefrekening** door het balansbedrag in te schrijven op de debet zijde. Je spreekt van beginwaarde of **beginsaldo** (BS). Vermeerderingen boek je op dezelfde zijde als het beginsaldo, dus op de debet zijde. Verminderingen zet je op de credit zijde, de tegenovergestelde zijde van het beginsaldo, dus op de credit zijde.

Je opent een **passiefrekening** door het balansbedrag in te schrijven op de credit zijde. Bij vermeerderingen wordt het bedrag genoteerd op de credit zijde, bij verminderingen op de debet zijde.

D	Actiefrekening	C	D	Passiefrekening	C
(BS) Beginsaldo				Beginsaldo (BS)	
vermeerderen	verminderen		verminderen	vermeerderen	
+	-		-		+

Het saldo van een rekening bepalen

Als je wilt weten welk bedrag er op een rekening staat op een bepaald moment, dan moet je het **saldo** van die rekening maken. Het saldo is het verschil tussen het totaal van de debet zijde en het totaal van de credit zijde.

- Is de debet zijde groter dan de credit zijde, dan spreek je van een **debetsaldo** (DS).
- Is de credit zijde groter dan de debet zijde, dan spreek je van een **creditsaldo** (CS).

Een rekening afsluiten

Nadat je het saldo van de rekening hebt bepaald, kun je de **rekening afsluiten**. Je berekent daartoe het totaal van de debet zijde en de credit zijde. Je schrijft beide totalen op dezelfde hoogte. Als alles juist is, zijn de totalen hetzelfde: debet = credit. Je onderstreept de totalen dubbel.

Pas nadat je de rekeningen afgesloten hebt, kun je een nieuwe balans opstellen om te bekijken hoe het op een bepaald moment met de onderneming gaat.

De boekingsregels van kosten- en opbrengstenrekeningen

Kosten worden geboekt op **kostenrekeningen**. Opbrengsten worden geboekt op **opbrengstenrekeningen**.

D	Kostenrekening	C	D	Opbrengstenrekening	C
vermeerderen	verminderen		verminderen	vermeerderen	
+	-		-		+

Het Minimum Algemeen Rekeningstelsel (MAR)

Elke onderneming met een dubbele boekhouding moet van de wet het **Minimum Algemeen Rekeningstelsel (MAR)** gebruiken. Het MAR is de lijst van alle rekeningen die in een boekhouding gebruikt moeten worden. Een onderneming mag zelf nog wel kleine dingen aanpassen als dat handig is zoals de rekening Aankopen handelsgoederen opsplitsen in categorieën Aankopen kampeermateriaal, Aankopen relatiegeschenken ...

Alle rekeningstelsels moeten er dus in grote lijnen hetzelfde uitzien. Zo is het makkelijker om boekhoudingen te interpreteren en met elkaar te vergelijken.

Indeling van het MAR

Het MAR is ingedeeld in **7 klassen**.

- Klasse 1: eigen vermogen en schulden op meer dan een jaar
- Klasse 2: vaste activa
- Klasse 3: voorraden
- Klasse 4: schulden en vorderingen op meer dan een jaar
- Klasse 5: liquide middelen
- Klasse 6: kosten
- Klasse 7: opbrengsten

Elke klasse is ingedeeld in **groepen**. Een groep bestaat uit twee cijfers. Aan elke klasse zijn rekeningen toegewezen die elk een specifieke benaming kregen. Het is verplicht om die rekeningnamen te gebruiken. Aan elke naam is een specifiek nummer toegekend, dat volgens een bepaalde structuur is opgebouwd:

Bijvoorbeeld: 704000 ‘Verkopen handelsgoederen’

7	70	704000
KLASSE	GROEP	SPECIFIEK NUMMER
omzet	omzet	verkopen handelsgoederen

In klasse 1 tot en met 5 staan de rekeningen die op de balans voorkomen. In klasse 6 en 7 staan de rekeningen die je nodig hebt om het resultaat, de winst of het verlies, van de onderneming te bepalen. Klasse 6 en 7 zijn dus rekeningen die op de resultatenrekening voorkomen.

Overzicht boekingsregels

ACTIEF	Datum balans		PASSIEF
	D	C	
(BS) Beginsaldo			Beginsaldo (BS)
+ vermeerdering	- vermindering		+ vermeerdering
klasse 1, 2, 3, 4 (groep 40, 41) en 5			klasse 1 en 4 (groep 42 t.e.m. 48)

KOSTEN		Resultatenrekening		OPBRENGSTEN	
D	Kostenrekening	C	D	Opbrengstenrekening	C
+		-		-	+
	kosten-vermeerdering		kosten-vermindering		opbrengsten-vermindering
klasse 6			klasse 7		

Het journaal

In een dubbele boekhouding worden alle verrichtingen:

- in logische volgorde genoteerd in het grootboek aan de hand van grootboekrekeningen;
- in chronologische volgorde genoteerd in het **journaal** of dagboek.

Elke verrichting wordt genoteerd in het journaal en vormt een **journaalpost**. De activiteit heet **journaliseren**. Dat gebeurt in een schema.

		Datum			
Nummer journaalpost	MAR- nummer	Te debiteren rekening(en)	@ Te crediteren rekening(en)	Te debiteren bedrag(en)	Te crediteren bedrag(en)
			Verantwoordingsstuk		

Action 1 – Kun je de boekingsregels van actief- en passiefrekeningen toepassen?

Ga naar iDiddit en maak de oefeningen op de boekingsregels op actief- en passiefrekeningen.

Action 2 – Gaat het om kosten of opbrengsten, om debet of credit?

Zet een kruisje in de juiste kolom.

- a Boek je de volgende verrichtingen van bakkerij Painture op een kostenrekening (K) of op een opbrengstenrekening (O)?
- b Moet de boeking van de bakkerij op de debet zijde (D) of credit zijde (C) van de rekening staan?

VERRICHTING	K	O	D	C
De maandelijkse huur van de broodautomaat				
Bakkerij Painture verkoopt brood, taart, boterkoeken ...				
Brecht tankt de bestelwagen vol.				
Leverancier Blomme staat altijd 2 % financiële korting toe, als Painture zijn facturen binnen de acht dagen betaalt.				
Een onderhoudsploeg komt dagelijks de winkel en bakkerij schoonmaken.				
Een klant brengt een potje choco terug, de houdbaarheidsdatum is verstreken.				
Bakkerij Painture koopt grondstoffen aan voor de broden en taartjes.				

Action 3 – Kun je de boekingsregels van kosten en opbrengsten toepassen?

- Ga naar iDiddit en maak de oefeningen op de boekingsregels op kosten- en opbrengstenrekeningen.

Action 4 – Kun je de boekingsregels van actief- en passiefrekeningen, kosten- en opbrengstenrekeningen toepassen?

- 1 Op 30 juni zag de balans van bakkerij Painture er als volgt uit. Open de grootboekrekeningen (T-rekeningen) op basis van de balans.

Balans 30 juni			
ACTIEF			PASSIEF
VASTE ACTIVA	380 500,00	EIGEN VERMOGEN	135 000,00
Gebouwen	225 000,00	Kapitaal	135 000,00
Machines	58 000,00		
Meubilair	75 000,00		
Rollend materieel	22 500,00		
VLOTTENDE ACTIVA	66 250,00	VREEMD VERMOGEN	311 750,00
<i>Voorraden</i>	<i>12 500,00</i>	<i>Schulden op > 1 jaar</i>	<i>300 000,00</i>
Grondstoffen	12 500,00	Kredietinstellingen	300 000,00
<i>Vorderingen op ten hoogste één jaar</i>	<i>1 250,00</i>		
Handelsdebiteuren	1 250,00		
<i>Liquide middelen</i>	<i>52 500,00</i>	<i>Schulden op ≤ 1 jaar</i>	<i>11 750,00</i>
Belfius	50 750,00	Leveranciers	7 950,00
Kas	1 750,00	Verschuldigde lonen	3 800,00
TOTAAL ACTIEF	446 750,00	TOTAAL PASSIEF	446 750,00

D _____ C _____

A diagram consisting of two horizontal line segments and a vertical line segment. The top horizontal segment connects two points labeled 'D' on the left and 'C' on the right. A vertical line segment connects the midpoint of the top segment to a point directly below it, forming a T-shape.

A diagram illustrating a geometric configuration. A horizontal line segment is labeled with endpoints **D** on the left and **C** on the right. A vertical line segment extends downwards from point **D**, labeled **E** at its intersection with the horizontal line.

D

C

D

C

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment starts at point D on the left and ends at point C on the right. The bottom segment is positioned below the midpoint of the top segment and is connected to it by a vertical line segment.

The diagram consists of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment extends downwards from the midpoint of this top segment to a horizontal baseline below it.

A diagram consisting of a horizontal line with two vertical lines extending downwards from its center. The left vertical line is labeled 'D' at its top end. The right vertical line is labeled 'C' at its top end.

The diagram consists of two main parts. On the left, there is a horizontal line segment labeled 'D' at its left end and 'C' at its right end. On the right, there is a vertical line segment labeled 'C' at its top end and 'D' at its bottom end, representing a line segment extending downwards from point C.

- 2** Registreer de volgende verrichtingen van de maand juli op de T-rekeningen. Vul het redeneringsschema onder de verrichting in.

a Lieselot, de bakkersvrouw, koopt postzegels aan voor een bedrag van 32,00 euro. Zij betaalt dat met geld uit de kas op 2 juli (KAS150).

- b Zij betaalt op 8 juli via haar bankrekening bij Belfius de factuur van leverancier Blomme: 1 250,00 euro (BELF92).

- c Zij betaalt op 10 juli via haar bankrekening bij Belfius de verschuldigde lonen van de bakkersgast en de winkelbediende: 3 800,00 euro (BELF93).

- d Op 12 juli betaalt klant Verstraete zijn factuur via de bankrekening van Belfius: 375,00 euro (BELF94).

Documentnummer:				Documentdatum:				
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO	
Totaal								

- e Op 17 juli bestelde bakker Brecht pralines bij Chocolatier M voor een bedrag van 750,00 euro. Hij ontvangt de factuur (AF275). (Er wordt geen rekening gehouden met de btw.)

Documentnummer:				Documentdatum:				
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO	
Totaal								

- f Op 17 juli maakt Lies aan het einde van de dag de kassa op. Zij heeft voor 2 800,00 euro taartjes en broden verkocht (KAS151). (Er wordt geen rekening gehouden met de btw.)

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

- g Op 19 juli betaalt Lieselot via haar bankrekening bij Belfius de factuur aan leverancier De Witte Molen: 3 450,00 (BELF95).

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

- h Op 22 juli stuurt AG Verzekering een betalingsaanvraag voor de betaling van de polis van de brandverzekering: 1 200,00 euro (AF276).

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

- i Klant Verstraete heeft in juli voor 345,00 euro goederen gekocht. Lieselot stelt op 31 juli de factuur op (VF132). (Er wordt geen rekening gehouden met de btw.)

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

Action 5 – Kun je de boekingsregels toepassen?

MORE

- Bestudeer de balans.

Balans 30 juni			
ACTIEF		PASSIEF	
VASTE ACTIVA	535 000,00	EIGEN VERMOGEN	450 000,00
Gebouwen	400 000,00	Kapitaal	450 000,00
Machines	100 000,00		
Meubilair	35 000,00		
Rollend materieel			
VLOTTENDE ACTIVA	90 000,00	VREEMD VERMOGEN	175 000,00
<i>Voorraden</i>	<i>10 000,00</i>	<i>Schulden op > 1 jaar</i>	<i>100 000,00</i>
Grondstoffen	10 000,00	Kredietinstellingen	100 000,00
<i>Vorderingen op ten hoogste één jaar</i>	<i>4 000,00</i>	<i>Schulden op ≤ 1 jaar</i>	<i>75 000,00</i>
Handelsvorderingen	4 000,00	Leveranciers	30 000,00
Liquide middelen	76 000,00	Schulden overheid (btw)	20 000,00
Bank (ING)	75 800,00	Schulden personeel	25 000,00
Kas	200,00		
TOTAAL ACTIEF	625 000,00	TOTAAL PASSIEF	625 000,00

- Open de grootboekrekeningen voor elk element op de balans.

D	C

D	C

D	C

D	C

D	C

D	C

D		C
D		C
D		C
D		C
D		C

- b** Breng de balansposten over naar het journaal.

- 2** Registreer de volgende verrichtingen op de grootboekrekeningen. Je werkt verder op de grootboekrekeningen uit vraag 1a. Vul ook het redeneringsschema en het journaal in.

- a 2 juli, ING79: een klant betaalt zijn factuur van 1 500,00 euro.

-							
-							
-							
-							
-							

- b 5 juli, ING80: je betaalt de factuur van leverancier Sneppe 8 500,00 euro

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

-							
-							
-							
-							
-							

- c 8 juli, AF88: je koopt een bestelwagen aan bij leverancier Steyaert: 20 000,00 euro, er wordt geen rekening gehouden met de btw.

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
						Totaal	

- d 15 juli, VF152: omdat de zaak heringericht wordt, verkoop je een deel van het meubilair voor 15 000,00 euro. Er wordt geen rekening gehouden met de btw.

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

- e 19 juli, ING81: het saldo van de btw wordt overgeschreven 20 000,00.

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO

Totaal							

- f 23 juli, ING82: er werd een lening afgesloten op drie jaar voor 30 000,00 euro. Dit bedrag wordt op de rekening gestort.

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG IN EURO	CREDIT- BEDRAG IN EURO
Totaal							

- 3 Bepaal het saldo van de balansrekeningen.
- 4 Sluit de rekeningen af.
- 5 Stel de eindbalans op datum 23 juli op.

Balans op 23 juli	
ACTIEF	PASSIEF
VASTE ACTIVA	EIGEN VERMOGEN
Gebouwen	Kapitaal
Machines	
Meubilair	
Rollend materieel	
VLOTTENDE ACTIVA	VREEMD VERMOGEN
Voorraden	Schulden op > 1 jaar
Grondstoffen	Kredietinstellingen
Vorderingen op ten hoogste één jaar	Schulden op ≤ 1 jaar
Handelsvorderingen	Leveranciers
Liquide middelen	Schulden overheid (btw)
Bank (ING)	Schulden personeel
Kas	
TOTAAL ACTIEF	TOTAAL PASSIEF

Action 6— Kun je de boekingsregels toepassen?

Ga naar iDiddit en maak de oefeningen op de boekingsregels op actief-, passief-, kosten- en opbrengstenrekeningen door elkaar.

Action 7— Vind je de rekeningnummers in het MAR?

- 1 Ga naar Action 4.
 - a Zoek de ontbrekende rekeningnummers van de T-rekeningen op.
 - b Plaats het rekeningnummer telkens voor de rekeningnaam op de T-rekening.
- 2 Ga naar iDiddit en maak de oefeningen om rekeningnummers tegen de tijd op te zoeken.

Action 8— Ken je de klassen en de groepen van het MAR?

Ga naar iDiddit en maak de oefeningen op de klassen en de groepen van het MAR.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheerst.

	JA	KAN BETTER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan de begrippen 'debit' en 'credit' omschrijven.	☐	☐	_____
2 Ik kan de boekingsregels van actiefrekeningen toepassen.	☐	☐	_____
3 Ik kan de boekingsregels van passiefrekeningen toepassen.	☐	☐	_____
4 Ik kan het saldo van een rekening bepalen.	☐	☐	_____
5 Ik kan een rekening afsluiten.	☐	☐	_____
6 Ik kan de boekingsregels van kostenrekeningen toepassen.	☐	☐	_____
7 Ik kan de boekingsregels van opbrengsten-rekeningen toepassen.	☐	☐	_____
8 Ik kan toelichten wat het Minimum Algemeen Rekeningstelsel is.	☐	☐	_____
9 Ik kan rekeningen indelen in klassen en groepen.	☐	☐	_____
10 Ik kan het rekeningnummer van rekeningen opzoeken.	☐	☐	_____

LEVEL ⑧

Hoe registreer je aankoopverrichtingen in de boekhouding?

→ INTRO

1

Bekijk de afbeeldingen. Heeft de aankoop van A.S.Adventure.edu betrekking op bedrijfskosten of op een investering? Noteer in de juiste kolom.

BEDRIJFSKOSTEN	INVESTERING

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksvraag:

Hoe registreer je aankoopverrichtingen in de boekhouding?

Explore 1 – Welke goederen en diensten koopt een onderneming aan?

- 1 Hoe zie je het verschil tussen een aan- en verkoopfactuur?

- 2 Elk bedrijf koopt dagelijks iets aan. Geef voorbeelden van aankopen die Lies Meeus voor A.S.Adventure.edu zal doen om het bedrijf draaiende te houden.

- 3 Bekijk de Intro. In welke twee groepen kun je de bedrijfskosten indelen?

Onderverdeling aankopen

De aankopen van een onderneming kun je onderverdelen in drie grote groepen:

- aankopen handelsgoederen,
- aankopen diensten en diverse goederen,
- aankopen investeringen (investeringsgoederen).

Handelsgoederen zijn alle goederen die de onderneming aankoopt om te verkopen. Dat zijn dus de producten die je in het assortiment vindt.

Diensten en diverse goederen zijn de goederen en diensten die een onderneming regelmatig aankoopt om de onderneming draaiende te houden zoals elektriciteit of kantoorbenodigdheden.

Investeringsgoederen zijn goederen die een onderneming aankoopt om meer dan een jaar te gebruiken. Als de aankoop betrekking heeft op kantormateriaal, klein gereedschap, klein materieel dan is er pas sprake van een investering als het aankoopbedrag exclusief btw hoger is dan 1 000,00 euro.

- 4** Hoe weet je dat het om een aankoop van handelsgoederen gaat?

- 5** Geef een paar voorbeelden van handelsgoederen voor A.S.Adventure.edu.

- 6** Hoe weet je dat een aankoopfactuur betrekking heeft op een investering? Geef drie voorbeelden.

- 7** Wat zijn aankopen van diensten en diverse goederen? Geef drie voorbeelden.

- 8** Wat is het verschil tussen een goed en een dienst?

- 9** Plaats de volgende aankopen van A.S.Adventure.edu in de juiste rij. Kies uit:

fietsverlichting – elektriciteit – brandverzekering – Eastpak-rugzak – internet –
jas Jack Wolfskin – brandstof bestelwagen – snowboard – wandelboek – inrichting winkel –
fietstas – huur winkel – printpapier – HP printer 479,00 euro – bestelwagen

VOORBEELDEN	
HANDELS-GOEDEREN	
DIENSTEN EN DIVERSE GOEDEREN	
INVESTERINGS-GOEDEREN	

Explore 2 – Hoe controleer je een aankoopfactuur?

- 1 Bekijk het organogram van A.S.Adventure.edu achteraan dit thema of op iDiddit.

a Wie is verantwoordelijk voor de aankoop?

b Wie is verantwoordelijk voor de boekhouding?

c Wie zal de aankoopfacturen controleren?

Good to know

A.S.Adventure.edu heeft de factuur zelf niet opgesteld. Het is daarom interessant de aankoopfacturen grondig te controleren en na te rekenen.

- 2 Met welke documenten kun je de aankoopfactuur vergelijken?

- 3 Bestudeer de aankoopfactuur bij Explore 3 (blz. 169). Beantwoord de volgende vragen.

a Wie heeft de factuur opgesteld? _____

b Op welke datum werd de factuur opgesteld? _____

c Tegen welke datum moet de factuur betaald worden? _____

d Welke betalingsvoorraarde heeft A.S.Adventure.edu bij leverancier Adidas?

e Wat is het factuurnummer van de factuur? _____

Good to know

Wanneer een onderneming een aankoopfactuur ontvangt, geeft de boekhouder de factuur een eigen volgnummer. De boekingen moeten elkaar opvolgen.

- f Onder welk nummer wordt de factuur geregistreerd in de boekhouding?
-
- g Waarop heeft de aankoop betrekking?
-
- h Voor welke waarde heeft A.S.Adventure.edu goederen aangekocht?
-
- i Vul in: A.S. Adventure.edu heeft een schuld tegenover leverancier Adidas, voor een bedrag van _____ euro.
- j Hoeveel btw werd er aangerekend?
-
- k Markeer het juiste antwoord:
De btw die op een aankoopfactuur aangerekend wordt, is *aftrekbare btw / verschuldigde btw*.

- 4 Reken de factuur na met behulp van het berekeningsschema uit Level 2.

Explore 3 – Hoe registreer je een eenvoudige aankoopfactuur van handelsgoederen?

Klant

A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem

AF942

Atomiumsquare 1 bus 320
1020 BRUSSEL
Btw: BE450.773.747
Iban: BE26 2850 4801 5029
RPR Brussel

FACTUUR

Leveringsvoorwaarde: Franco huis
Betalingsvoorwaarde: 30 dagen na einde van de maand

Factuurnummer	Order	Factuurdatum		Vervaldag		Btw-nr. klant	
F-20xx-3067	BB-20xx-3045	20xx-11-09		20xx-12-31		BE0465 672 452	
Art. nr.	Artikel-omschrijving	Aantal	Eenheidsprijs	Bedrag zonder btw	Btw-tarief	Btw-bedrag	Bedrag btw incl. in EUR
B212G00006	Adidas T-Shirt Mhe Tee Gfx 2	75	8,84	663,00	21 %	139,23	802,23
B212H00001	Adidas T-Shirt E 3S Tee	75	6,65	498,75	21 %	104,74	603,49
B212H00004	Adidas T-Shirt Fl_Spr X UI Hea	75	6,65	498,75	21 %	104,74	603,49

Totaalbedrag excl. btw in euro
1 660,50

Totale btw-bedrag in euro
348,71

Te betalen € 2 009,21

Voor de algemene verkoopsvoorwaarden: zie keerzijde

Tel. +32 02 475 37 00 - info@adidas.be

- 1 Welke bedragen heb je nodig voor de boekhoudkundige verwerking?

- 2 Bekijk het MAR achteraan dit thema of op iDiddit. Vul aan:

Een aankoop van handelsgoederen vormt _____ voor A.S.Adventure.edu. Die vind je in klasse _____ in het MAR. De aankoop van handelsgoederen vind je in groep _____, je boekt op de rekening _____.

- 3 Vul aan en markeer het juiste antwoord. Bekijk je MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels.

a De schuld aan leverancier Adidas *stijgt / daalt* met _____ euro. De rekeningen met betrekking tot een handelsschuld vind je in klasse _____, namelijk rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*. Je *debiteert / crediteert* de rekening voor dat bedrag.

b Bij een aankoop heb je te maken met *aftrekbare btw / verschuldigde btw*. Dat is een *vordering / schuld* ten opzichte van de btw-administratie. Je boekt het btw-bedrag op een rekening van klasse _____, namelijk rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*, je *debiteert / crediteert* de rekening voor _____ euro.

c A.S.Adventure.edu kocht handelsgoederen aan, dat zijn _____ voor de onderneming. Je boekt de aankoop op een rekening uit klasse _____, namelijk rekening _____. Die rekening *vermeerdert / vermindert*. Je *debiteert / crediteert* de rekening voor _____ euro.

4 Vul nu het redeneringsschema in.

- 5 Boek factuur AF 942 op de grootboekrekeningen.

D		C

D		C

D		C

- 6 Ga naar iDiddit en boek factuur AF942 in het journaal.

Explore 4— Hoe registreer je een aankoopfactuur van diensten en diverse goederen?

- 1 Bestudeer de aankoopfactuur. Beantwoord de vragen.

- a Op welke datum werd de factuur opgesteld? _____
- b Tegen welke datum moet de factuur ten laatste betaald worden? _____
- c Wat is het factuurnummer van de factuur? _____
- d Onder welk nummer wordt de factuur geregistreerd in de boekhouding? _____
- e Op wat heeft de aankoop betrekking? _____
- f Hoeveel bedragen de totaalkosten? _____

Good to know

De kosten voor de onderneming zijn het bedrag exclusief btw. De btw vormt geen kosten (of opbrengsten) voor de onderneming. De onderneming moet het verschil tussen de verschuldigde btw en aftrekbare btw doorstorten aan de overheid.

- g Hoeveel btw werd er aangerekend? _____

Factuur

Klantnummer: 1.5106710

Facturnummer: 09996640121

Periode van deze factuur: 10 okt 20xx - 9 nov 20xx

Factuurdatum: 13 nov 20xx

Contact:

Gsm Orange: 5000 vanuit België

Ander toestel : 0800 8 5000 of 0032 2 745 95 00 in het buitenland

Ma-za: 8u-20u - zo: 10u-18u30

www.orange.be/contact

Consulteer onze Algemene voorwaarden op www.orange.be

AF943

Het originele document is elektronisch - Pag. 1

Facturatieadres

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5

2160 Wommelgem

Totaalbedrag van deze factuur:

€ 79,84 incl. btw

Het verschuldigde bedrag te betalen op
23/11/20xx met gestructureerde
mededeling +++051/4503/12085++

Betaling uiterlijk 23/11/20xx

€ 13,85 btw

Overzicht		Abonnement + opties	Buiten abonnement	Totaal
■ Go Intense	0479 33 12 80	€ 17,36	€ 8,76	€ 26,12
■ Go Intense	0479 33 62 62	€ 17,36	€ 5,15	€ 27,23
■ Go Intense	0492 45 06 57	€ 17,36	€ 0,00	€ 17,36
				€ 65,99

Handige weetjes over je webfactuur

Praktisch en gemakkelijk: je kunt op elk moment je laatste 6 globale of gedetailleerde facturen bekijken in de My Orange-app (Facturen en betalingen). Om je laatste 18 facturen te bekijken, ga je naar je klantenzone.

Wist je dat ... je je factuur nu rechtstreeks online in de My Orange-app kunt betalen.

Raadpleeg de site van de overheid www.bestetarieft.be om het tariefplan te vinden dat het best met je gebruikspatroon overeenstemt.

Aan Orange Belgium nv/s.a. werd vrijstelling verleend van certificatie en ondertekening van de verkoopfacturen op 26 november 1997 met het nummer 1788.

Orange Belgium nv/s.a. - Bourgetlaan 3 Avenue du Bourget - Brussel 1140 Bruxelles

2 Welke bedragen heb je nodig voor de boekhoudkundige verwerking?

3 Neem er opnieuw het MAR bij. Vul aan:

Het gsm-abonnement vormt _____ voor A.S.Adventure.edu, die je in klasse

_____ in het MAR vindt. Het is een _____,

die vind je in groep _____, je boekt op de rekening _____.

4 Vul aan en markeer het juiste antwoord. Bekijk je MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels.

- a De schuld tegenover leverancier Orange *stijgt / daalt* met _____ euro. Je boekt dat op de rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert* Je *debiteert / crediteert* voor dat bedrag.

- b** Bij een aankoop heb je te maken met *aftrekbare btw / verschuldigde btw*. Dat is een *vordering / schuld* ten opzichte van de btw-administratie. Je boekt het btw-bedrag op de rekening

Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die vermeerdert / vermindert, je debiteert / crediteert de rekening voor _____ euro.

- c A.S.Adventure.edu kocht een dienst aan, dat zijn _____ voor de onderneming. Je boekt de aankoop op een rekening uit klasse _____, groep _____, namelijk rekening _____. Die rekening vermeerderd / vermindert. Je debiteert / crediteert de rekening voor _____ euro.

5 Vul nu het redeneringsschema in.

6 Boek factuur AF943 op de grootboekrekeningen.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'D' at its left end and 'C' at its right end. The bottom segment is a shorter horizontal line segment positioned below the first one. A vertical line segment connects the midpoint of the top segment to the bottom segment.

A diagram consisting of two horizontal line segments and a vertical line segment. The top horizontal line segment has endpoints labeled 'D' on the left and 'C' on the right. A vertical line segment extends downwards from the midpoint of this top segment to a point located below the bottom of the top segment. The bottom horizontal line segment is positioned directly beneath the vertical line segment, starting from its midpoint.

Explore 5 – Hoe registreer je een aankoopfactuur van investeringsgoederen?

1 Bestudeer de aankoopfactuur. Beantwoord de vragen.

- a Op welke datum werd de factuur opgesteld? _____
- b Tegen welke datum moet de factuur ten laatste betaald worden? _____
- c Wat is het factuurnummer van de factuur? _____
- d Onder welk nummer wordt de factuur geregistreerd in de boekhouding? _____
- e Op wat heeft de aankoop betrekking? _____
- f Hoeveel kost de aankoop? _____
- g Hoeveel btw werd er aangerekend? _____

Aan A.S.Adventure.edu Nijverheidsstraat 92 bus 5 BE-2160 Wommelgem 	Factuur 00723 Datum 20xx-11-15 Lev. Dat. 20xx-11-15 Klantnr. 2305 Btw-nr. BE0465.672.452 																			
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 30%; padding: 2px;">Nummerplaat</td> <td style="width: 40%; padding: 2px;">1-ABC-003</td> <td style="width: 30%; padding: 2px;"></td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Type</td> <td style="padding: 2px;">FD01</td> <td style="padding: 2px;">Werkorder</td> </tr> <tr> <td style="padding: 2px;">Omschrijving</td> <td style="padding: 2px;">Renault Master bestelwagen – Comfort L2H2 dCi 125-3.5T – FWD</td> <td style="padding: 2px;">Km</td> </tr> </table>		Nummerplaat	1-ABC-003		Type	FD01	Werkorder	Omschrijving	Renault Master bestelwagen – Comfort L2H2 dCi 125-3.5T – FWD	Km										
Nummerplaat	1-ABC-003																			
Type	FD01	Werkorder																		
Omschrijving	Renault Master bestelwagen – Comfort L2H2 dCi 125-3.5T – FWD	Km																		
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 15%;">Belastbaar</th> <th style="width: 15%;">Btw-%</th> <th style="width: 15%;">Btw-bedrag</th> <th style="width: 15%;">Totaal excl. btw</th> <th style="width: 15%;">Totaal btw</th> <th style="width: 15%;">TOTAAL</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="padding: 2px;">26 100,00 EUR</td> <td style="padding: 2px;">21</td> <td style="padding: 2px;">5 481,00 EUR</td> <td style="padding: 2px;">26 100,00 EUR</td> <td style="padding: 2px;">5 481,00 EUR</td> <td style="padding: 2px;">31 581,00 EUR</td> </tr> <tr> <td colspan="6" style="padding: 5px;"> Vervaldag: 20xx-11-17 </td> </tr> </tbody> </table>			Belastbaar	Btw-%	Btw-bedrag	Totaal excl. btw	Totaal btw	TOTAAL	26 100,00 EUR	21	5 481,00 EUR	26 100,00 EUR	5 481,00 EUR	31 581,00 EUR	Vervaldag: 20xx-11-17					
Belastbaar	Btw-%	Btw-bedrag	Totaal excl. btw	Totaal btw	TOTAAL															
26 100,00 EUR	21	5 481,00 EUR	26 100,00 EUR	5 481,00 EUR	31 581,00 EUR															
Vervaldag: 20xx-11-17																				
<p>De persoonsgegevens op dit document worden, behoudens bezwaar van uwentwege, opgenomen in onze gegevensbank. Zij zijn bestemd voor intern gebruik in onze firma, maar kunnen ook gebruikt worden om u op de hoogte te brengen van onze toekomstige promotieacties. U heeft het recht deze gegevens in te zien en eventuele verbeteringen ervan aan te vragen. Wet van 1995-12-08.</p> <p>Romkes Deurne bvba – Palinckstraat 146 – 2100 DEURNE – BTW BE0860.291.317 Tel. 03 324 45 45 – Fax 03 324 45 53 – E-mail: romkes1@renault.be IBAN BE28 3850 5925 3020 – BIC BBRUBEBB – 050098023</p>																				

- 2 Welke bedragen heb je nodig voor de boekhoudkundige verwerking?

- 3 Bekijk het MAR. Vul aan:

De aankoop van een bestelwagen is een _____ voor A.S.Adventure.edu, die vind je in klasse _____ in het MAR, groep _____, je boekt op de rekening _____.

- 4 Vul aan en markeer het juiste antwoord. Bekijk je MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels.

a De schuld ten opzichte van leverancier Romkes *stijgt / daalt* met _____ euro.

Je boekt dat op de rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert* Je *debitiert / crediteert* voor dat bedrag.

b Bij een aankoop heb je te maken met *aftrekbare btw / verschuldigde btw*. Dat is een *vordering / schuld* ten opzichte van de btw-administratie. Je boekt het btw-bedrag op de rekening _____.

Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert* je *debitiert / crediteert* de rekening voor _____ euro.

c A.S.Adventure.edu kocht een bestelwagen aan, dat is een _____ voor de onderneming. Je boekt de aankoop op een rekening uit klasse _____, groep _____, namelijk rekening _____.

Die rekening *vermeerdert / vermindert* Je *debitiert / crediteert* de rekening voor _____ euro.

5 Vul nu het redeneringsschema in.

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG	CREDIT-BEDRAG
Totaal							

6 Boek factuur AF944 op de grootboekrekeningen.

D _____ C _____

_____ | _____

D _____ C _____

_____ | _____

D _____ C _____

_____ | _____

Explore 6 – Hoe registreer je een inkomende creditnota?

1 Bestudeer het document. Beantwoord de vragen:

- Welk document is dit? _____
- Op welke factuur heeft die creditnota betrekking? _____
- Waarom werd de creditnota opgesteld?

- Wat is het nummer van de creditnota? _____
- Onder welk nummer wordt de factuur geregistreerd in de boekhouding? _____
- Welk bedrag mag A.S.Adventure.edu in mindering brengen op de factuur? _____
- Markeer het juiste antwoord.

Het btw-bedrag op een inkomende creditnota is *aftrekbare btw / verschuldigde btw*.

Klant
A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 WOMMELGEM

Atomiumsquare 1 bus 320
1020 BRUSSEL
btw: BE450.773.747
Iban: BE26 2850 4801 5029
RPR Brussel

CREDITNOTA

Leveringsvoorwaarde: Franco huis
Betalingsvoorwaarde: 30 dagen na einde van de maand

Factuurnummer	Order	Factuurdatum		Vervaldag		Btw-nr. klant	
C-20xx-010	BB-20xx-3045 / F-20xx-3067	20xx-11-17		20xx-12-31		BE0465.672.452	
Art. nr.	Artikel Omschrijving	Aantal	Eenheidsprijs	Bedrag zonder btw	Btw-tarief	Btw-bedrag	Bedrag btw incl. in EUR
B212H00001	Adidas T-Shirt E 3S Tee	-75	6,65	-498,75	21%	-104,74	-603,49

Fout factuur, artikel werd niet geleverd.
Btw terug te storten aan de Staat in de mate waarin zij oorspronkelijk in aftrek werd gebracht (art. 4 §1 3° KB nr.4).

Totaalbedrag excl. btw in euro - 498,75	Totale btw-bedrag in euro - 104,74	Totaalbedrag incl. btw in euro - 603,49
--	---------------------------------------	--

Te betalen -€ 603,49

Voor de algemene verkoopsvoorwaarden: zie keerzijde

Tel. +32 02 475 37 00 - info@adidas.be

- ## **2 Welke bedragen heb je nodig voor de boekhoudkundige verwerking?**

- 3 Vul aan of schrap wat niet past. Bekijk je MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels.**

- a De schuld ten opzichte van leverancier Adidas *stijgt / daalt* met _____ euro.
Je boekt dat op de rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*. Je *debiteert / crediteert* voor dat bedrag.

b Bij een inkomende creditnota heb je te maken met *aftrekbare btw / verschuldigde btw*. Dat is een *vordering / schuld* ten opzichte van de btw-administratie. Je boekt het btw-bedrag op de rekening _____.
Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*, je *debiteert / crediteert* de rekening voor _____ euro.

c Adidas brengt een deel van de aangerekende goederen in mindering. Dat zijn _____ voor A.S.Adventure.edu die _____. Je boekt het bedrag exclusief btw op de rekening _____, die je *debiteert / crediteert* voor _____ euro.

- #### 4 Vul nu het redeneringsschema in.

5 Boek creditnota CN15 op de grootboekrekeningen.

D		C

D		C

D		C

→ TO THE POINT

De aankopen van een onderneming kun je onderverdelen in drie grote groepen:

- aankopen handelsgoederen,
- aankopen diensten en diverse goederen,
- aankopen investeringsgoederen.

Handelsgoederen zijn alle goederen die de onderneming aankovert om te verkopen. Dat zijn dus de producten die je in het assortiment vindt.

Diensten en diverse goederen zijn de goederen en diensten die de onderneming regelmatig aankovert om de onderneming draaiende te houden zoals elektriciteit of kantoorbenodigheden.

Investeringsgoederen zijn goederen die een onderneming aankovert om meer dan een jaar te gebruiken. Als de aankoop betrekking heeft op kantormateriaal, klein gereedschap, klein materiaal dan is er pas sprake van een investering als het aankoopbedrag exclusief btw hoger is dan 1 000,00 euro.

Aankoopverrichtingen volgens het MAR:
aankoop handelsgoederen

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	BEDRAG
Schuld aan leverancier stijgt.	440000	Leveranciers	P	+	C	Totaalbedrag factuur
Btw op aankopen = terug te vorderen btw. De vordering op overheid stijgt.	411100	Aftrekbare btw	A	+	D	Btw-bedrag
Aankopen HG = bedrijfskosten stijgen.	604000	Aankopen handelsgoederen	K	+	D	Bedrag excl. btw

Aankoopverrichtingen volgens het MAR: aankoop diensten en diverse goederen

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	BEDRAG
Schuld aan leverancier stijgt.	440000	Leveranciers	P	+	C	Totaalbedrag factuur
Btw op aankopen = terug te vorderen btw. De vordering op overheid stijgt.	411100	Aftrekbare btw	A	+	D	Btw-bedrag
Aankoop dienst of divers goed = bedrijfskosten stijgen.	61...		K	+	D	Bedrag excl. btw

Aankoopverrichtingen volgens het MAR: aankoop investeringsgoed

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	BEDRAG
Schuld aan leverancier stijgt.	440000	Leveranciers	P	+	C	Totaalbedrag factuur
Btw op aankopen = terug te vorderen btw. De vordering op overheid stijgt.	411100	Aftrekbare btw	A	+	D	Btw-bedrag
Aankopen investeringsgoed = bezit (actief) stijgt.	22... 23... 24...		A	+	D	Bedrag excl. btw

Aankoopverrichtingen volgens het MAR: inkomende creditnota

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	BEDRAG
Schuld aan leverancier daalt.	440000	Leveranciers	P	-	D	Totaalbedrag creditnota
Btw op inkomende creditnota = verschuldigde btw op inkomende creditnota's	451200	Verschuldigde btw op inkomende creditnota's	P	+	C	Btw-bedrag
Retour HG = bedrijfskosten dalen.	604010	Retours op aankopen (-)	K	-	C	Bedrag excl. btw

Action 1 – Kun je aankoopfacturen registreren?

- Bekijk de factuur die A.S.Adventure.edu van Vaude ontvangt.

VAUDE
Sint-Niklaasstraat 52
9000 GENT
Tel. +32 09 27 83 764
VAUDE.Store.Gent@vaude.com
www.vaude.be
RPR Gent
Iban: BE87 5503 5180 0094
btw: BE0478.184.858

AF 945

VAUDE
The spirit of mountain sports

Klant
A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem

Factuur

Leveringsvoorwaarde:	Franco thuis
Betalingsvoorwaarde:	30 dagen na einde van de maand
Handelskorting:	

Klantnummer	Datum	Vervaldag	Factuurnummer		
K-0984	20xx-11-18	20xx-12-31	20xx/FA/2847		
Code	Omschrijving	EP	Aantal	Totaal	Btw-%
1121C3008	Vaude Tent Taurus	€ 68,85	20	€ 1 377,00	21 %
9141C4203	Vaude Jas Escape Bike Light	€ 27,55	15	€ 413,25	21 %

Voor de algemene verkoopsvoorwaarden: zie keerzijde

Basisprijs	€ 1 790,25
Handelskorting	
Vervoerskosten	
Maatstaf van heffing	€ 1 790,25
Btw-bedrag	€ 375,95
Te betalen	€ 2 166,20

a Vul het redeneringsschema in.

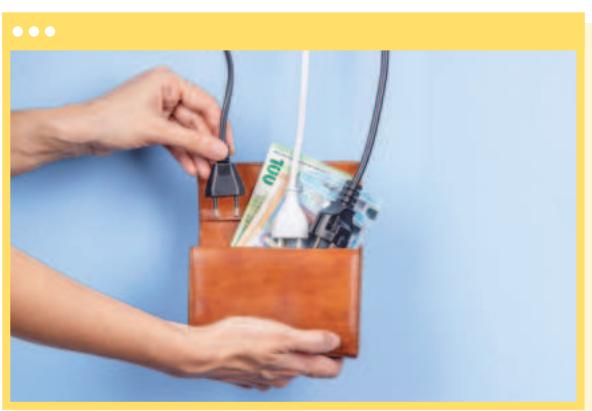
Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG	CREDIT-BEDRAG
Totaal							

b Boek de factuur op de grootboekrekeningen.

D _____ C

D _____ C

D _____ C

2 Bekijk de factuur die A.S.Adventure.edu van Engie ontvangt.

Klantnummer: 2 208 261 082 **Uw webactiveringscode:** 1008231328
Factuurnummer: 709 609 526 625 (www.engie.be/activeren)

046/BERNLVD4

A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 WOMMELGEM

AF946

engie

Vragen?
www.engie.be/nl/contact
Energielijn: 078 35 33 33
bereikbaar: ma-vr 8:00-20:00 za 9:00-13:00
Fax: 03 280 03 55
Brief: ENGIE
Simón Bolívarlaan 34 • 1000 Brussel

Bij een elektriciteitsstoring: 078 35 35 00 (24u/24)
(netbeheerder Fluvius - tarief Imewo)

Factuurdatum 19 november 20xx

Tussentijdse factuur periode
november 20xx

Verbruiksadres: Nijverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM excl. btw btw
Uw Easy contract

Elektriciteit - EAN 541448860017376963	118,73	21%
	4,57	<1>
Totaal (excl. btw)	123,30	
Totaal btw-bedrag	24,93	
Totaal (incl. btw)	€ 148,23	

Gelieve het bedrag van € 148,23 te betalen vóór 30 november 20xx.

- Op IBAN rekening BE46 0003 2544 8336 (BIC = BPOTBEB1) van Electrabel nv
- Met vermelding van de gestructureerde mededeling +++430/6160/65988+++

De hierboven vermelde bedragen zijn steeds uitgedrukt in euro.

Door uw facturen tijdig te betalen, vermindt u onnodige kosten. Bij laattijdige betaling zijn wij genoodzaakt een herinnering te sturen. De kosten van deze herinnering (€ 7,50) worden u in dit geval aangerekend.

Btw-informatie

btw-regime	btw-grondslag	btw
21%	€ 118,73	€ 24,93
<1> Vrijstelling art. 28 van het btw-wetboek	€ 4,57	-
Totaal	€ 123,30	€ 24,93

Contact: zie boven rechts

Hoofdzetel: Electrabel nv, Simón Bolívarlaan 34, 1000 Brussel, België

BTW BE 0403.170.701 RPR Brussel - Bankrekening IBAN BE46 0003 2544 8336 - BIC BPOTBEB1

Pagina 1

a Vul het redeneringsschema in.

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	DEBET- BEDRAG	CREDIT- BEDRAG
Totaal							

b Boek de factuur op de grootboekrekeningen.

D	_____	C

D	_____	C

D	_____	C

- 3 Bekijk de factuur die A.S.Adventure.edu van Nike ontvangt.

THANK YOU FOR SHOPPING WITH US!

Factuur

Nike
Nikelaan 1
2430 LAAKDAL
Ond.nr.: 0450.989.424
RPR ANTWERPEN

Klantgegevens
Klant: 234
A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
BE0465.672.452

Leverdatum 20xx-11-17 **Factuurdatum** 20xx-11-20
Factuurnummer N_F_20xx_10254 **Vervaldag factuur** 20xx-12-20

Omschrijving	Art.nr.	Aantal	Eenheidsprijs	Btw-%	Totaal
Nike T-Shirt M Top SS Hpr Dry	B212C90007	25	10,66	21 %	€ 266,50
Nike T-Shirt Rise 365	B212G00014	20	13,33	21 %	€ 266,60
Nike T-Shirt M Top SS Hpr Dry	B212G00029	15	9,97	21 %	€ 149,55

Brutobedrag	€ 682,65
Handelskorting	
Nettobedrag	€ 682,65
Transportkosten	
Maatstaf van heffing	€ 682,65
Btw	€ 143,36
Totaal	€ 826,01

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer ter vermelden.

Algemene voorwaarden: zie achterkant

a Vul het redeneringsschema in.

b Boek de factuur op de grootboekrekeningen.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'D' on its left end and 'C' on its right end. The bottom segment is positioned below the top one. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom segment to the midpoint of the top segment.

The diagram consists of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment intersects the bottom segment at its midpoint. The intersection point is located on the bottom segment, which has two horizontal tick marks indicating it is divided into two equal halves by the vertical line.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment has endpoints labeled 'D' on the left and 'C' on the right. A vertical line segment connects the midpoint of this top segment to a point on the horizontal line below it.

- 4 Bekijk de factuur die A.S.Adventure.edu van Semaburo ontvangt.

 Frans Van Dijckstraat 99-101 - 2100 DEURNE Tel. 03 324 90 75 – Fax 03 326 21 55 www.semaburo.be – e-mail: info@semaburo.comq		<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; text-align: center;"> AF948 </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 10px;"> A.S.Adventure.edu Nijverheidsstraat 92 bus 5 BE-2160 Wommelgem </div> <div style="border: 1px solid black; padding: 10px; margin-top: 10px;"> Leveringsadres A.S.Adventure.edu Nijverheidsstraat 92 bus 5 </div>																																									
Factuur 3540																																											
Klantnummer 6834	Ondernemingsnummer Btw BE 0465 672 454	Documentdatum 20XX-11-20	Vervaldatum 20XX-12-19	Factuurnummer 3540 pag. 1/1																																							
Vertegenwoordiger: Referentie: <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 10%;">Artikel</th> <th style="width: 40%;">Omschrijving</th> <th style="width: 10%;">Aantal</th> <th style="width: 10%;">E.P.</th> <th style="width: 10%;">Korting</th> <th style="width: 10%;">Prijs</th> <th style="width: 10%;">Btw-%</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>87680</td> <td>Enveloppen 114x229/500ST SUPERS MV WIT 324202 Betaald Kas: 18,68 EUR</td> <td>1,00</td> <td>15,44</td> <td></td> <td>15,44</td> <td>21</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse; margin-top: 10px;"> <tr> <td style="width: 15%;">Btw-%</td> <td style="width: 15%;">21 %</td> <td style="width: 15%;">MvH</td> <td style="width: 15%;">15,44</td> <td style="width: 15%;">Btw</td> <td style="width: 15%;">3,24</td> <td style="width: 15%;">Subtotaal</td> <td style="width: 15%;">15,44 EUR</td> </tr> <tr> <td colspan="4"></td> <td colspan="2"></td> <td>Btw-bedrag</td> <td>3,24 EUR</td> </tr> <tr> <td colspan="6"></td> <td style="text-align: right;">Totaal</td> <td style="text-align: right;">18,68 EUR</td> </tr> </table> <p>Betalingsvoorraad: 30 dagen factuurdatum</p> <p>Kantoorinrichtingen – Kantoormachines – School- en bureelbenodigdheden – Computersupplies Btw: BE 0453.401.268 – Rpr Antwerpen – Bank 737-3073226-18 – IBAN BE50 7373 0732 2618 – BIC KREDBEBB</p>						Artikel	Omschrijving	Aantal	E.P.	Korting	Prijs	Btw-%	87680	Enveloppen 114x229/500ST SUPERS MV WIT 324202 Betaald Kas: 18,68 EUR	1,00	15,44		15,44	21	Btw-%	21 %	MvH	15,44	Btw	3,24	Subtotaal	15,44 EUR							Btw-bedrag	3,24 EUR							Totaal	18,68 EUR
Artikel	Omschrijving	Aantal	E.P.	Korting	Prijs	Btw-%																																					
87680	Enveloppen 114x229/500ST SUPERS MV WIT 324202 Betaald Kas: 18,68 EUR	1,00	15,44		15,44	21																																					
Btw-%	21 %	MvH	15,44	Btw	3,24	Subtotaal	15,44 EUR																																				
						Btw-bedrag	3,24 EUR																																				
						Totaal	18,68 EUR																																				

a Vul het redeneringsschema in.

b Boek de factuur op de grootboekrekeningen.

A diagram showing a horizontal line segment labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment labeled 'DE' extends downwards from the left end of the horizontal segment.

The diagram consists of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment intersects the bottom segment at its midpoint. The intersection point is located on the bottom segment, which has two horizontal tick marks indicating it is divided into two equal halves by the vertical line.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment starts at point D on the left and ends at point C on the right. The bottom segment is shorter and also starts at point D. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom segment to the midpoint of the top segment.

5 Bekijk de factuur die A.S.Adventure.edu van Pieter Menue ontvangt.

PIETER MENU FIRST CLASS INTERIORS		AF949	
A.S.Adventure.edu Nijverheidsstraat 92/5 2160 Wommelgem			
Werf-adres Nijverheidsstraat 92/5 2160 Wommelgem			
FACTUUR. 225	BTW : BE0465.672.452	DATUM: 20XX-11-21	
OMSCHRIJVING	AANTAL	EENH. PRIJS	TOTAAL
Voor het maken van kassameubels in winkel volgens plan Kast	1	4 850,00	4 850,00
BTW	21 %	M.V.H BEDRAG	TOTAAL:
1 018,50		4 850,00	5 868,50 EUR
Te betalen voor 20xx-11-28			
DE KLANT HEEFT KENNIS VAN DE ALGEMENE VERKOOPVOORWAARDEN ALS VERMELD OP DE OMMEZIJDE. DEWELKE HIJ HEEFT GELEZEN EN UITDRUKKELIJK HEEFT AANVAARD.		WWW.MENUE.BE - MENUE@TELENET.BE JONGE JANSDREEF 38 - 2160 Wommelgem TEL. 0032 (0) 496/49 26 78 - BIC KRED BEBB KBC. BE75 73 70 32 64 13 51 - BTW. BE0833 577 12	

a Vul het redeneringsschema in.

b Boek de factuur op de grootboekrekeningen.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment intersects the bottom segment at its midpoint. The intersection point is located on the bottom segment.

A diagram consisting of two horizontal line segments and one vertical line segment. The top horizontal segment is labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment intersects the bottom horizontal segment at its midpoint. The intersection point is located on the bottom horizontal segment.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment starts at point D on the left and ends at point C on the right. The bottom segment is shorter and also starts at point D. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom segment to the midpoint of the top segment.

Action 2— Kun je aankoopfacturen registreren?

Ga naar iDiddit en maak de oefeningen op het registreren van aankoopfacturen.

Action 3— Kun je een inkomende creditnota registreren?

A.S.Adventure.edu stuurt de tent terug aangezien ze beschadigd is. Bekijk de creditnota die Vaude heeft opgesteld.

VAUDE		CN16		VAUDE The spirit of mountain sports		
Sint-Niklaasstraat 52 9000 GENT Tel. +32 09 27 83 764 VAUDE.Store.Gent@vaude.com www.vaude.be RPR Gent Iban: BE87 5503 5180 0094 btw: BE0478.184.858		Klant A.S.Adventure.edu Nijverheidsstraat 92/5 2160 Wommelgem				
Creditnota						
Leveringsvoorwaarde:		Franco thuis				
Betalingsvoorwaarde:		30 dagen na einde van de maand				
Handelskorting:						
Klantnummer	Datum	Vervaldag		Factuurnummer		
K-0984	20xx-11-18	20xx-12-31		20xx/C/0007		
Code	Omschrijving	EP	Aantal	Totaal	Btw-%	
1121C3008	Vaude Tent Taurus	€ 68,85	-2	-137,70	21%	
Retour wegens beschadiging 20xx/FA/2847 Btw terug te storten aan de Staat in de mate waar zij oorspronkelijk in aftrek werd gebracht, (art. 4 §1 3° KB nr. 4).		Basisprijs			-€ 137,70	
		Handelskorting				
		Vervoerskosten				
		Maatstaf van heffing			-€ 137,70	
		Btw-bedrag			-€ 28,92	
		Te betalen			-€ 166,62	
Voor de algemene verkoopsvoorwaarden : zie keerzijde						

a Vul nu het redeneringsschema in.

b Boek creditnota CN16 op de grootboekrekeningen.

A diagram consisting of two horizontal line segments and one vertical line segment. The top horizontal segment starts at a point labeled 'D' on the far left and ends at a point labeled 'C' on the far right. A vertical line segment extends downwards from the midpoint of this top segment, ending at a point below the bottom of the top segment. This creates a shape resembling a stylized letter 'T'.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment extends downwards from the midpoint of this segment to a point on the horizontal baseline.

A diagram of a trapezoid ABCD. The top horizontal side is labeled with points A and B. The bottom horizontal side is labeled with points C and D. A vertical line segment EF passes through the trapezoid, representing the midline. Point E is on side AB and point F is on side CD. The trapezoid is divided into three regions by the midline: a triangle ABE above the midline, a trapezoid BCFE in the middle, and a triangle FCD below the midline.

Action 4 – Kun je een inkomende creditnota registreren?

- Ga naar iDiddit en maak de oefeningen op het registreren van creditnota's.

→ BREAKING NEWS

- 1 Ga naar iDiddit. Je vindt er een actualiteitsitem over het onderwerp.
- 2 Los de vragen op.
- 3 Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheert.

	JA	KAN BETTER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan verschillende soorten aankopen onderscheiden.	☐	☐	_____
2 Ik kan een eenvoudige aankoopfactuur van handelsgoederen registreren.	☐	☐	_____
3 Ik kan een eenvoudige aankoopfactuur van diensten en diverse goederen registreren.	☐	☐	_____
4 Ik kan een eenvoudige aankoopfactuur van een investeringsgoed registreren.	☐	☐	_____
5 Ik kan een inkomende creditnota registreren.	☐	☐	_____

LEVEL 9

Hoe registreer je verkoopverrichtingen in de boekhouding?

→ INTRO

1

Bekijk de afbeeldingen.

- a Welk document laat de chauffeur aftekenen door klant Camping International?

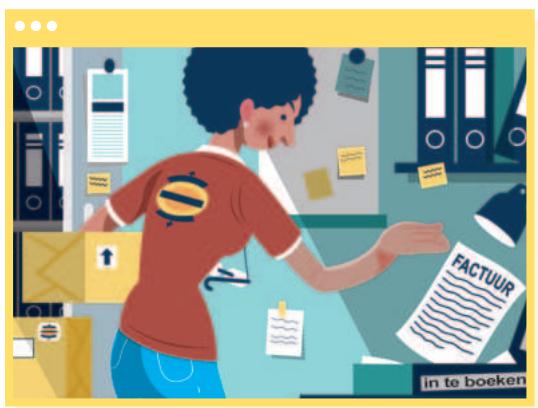
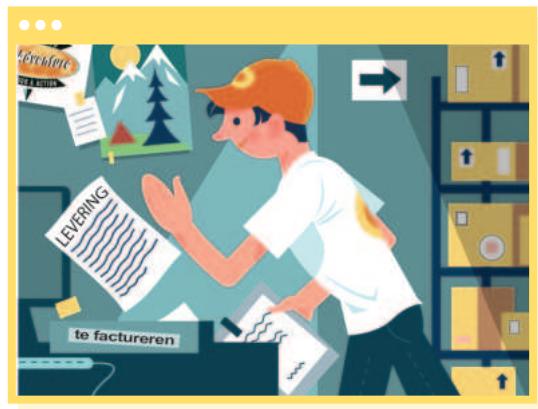
- b De chauffeur legt het document in het bakje 'te factureren'. Bekijk het organogram van A.S.Adventure.edu achteraan dit thema of op iDiddit. Waar staat dat bakje?

- c Wat zal zij opstellen?

- d Mulin legt het document in het bakje 'te boeken'. Bekijk het organogram. Waar staat dat bakje?

- e Wat zal zij doen?

2

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksraag:

Hoe registreer je verkoopfacturen en uitgaande creditnota's in de boekhouding?

Explore 1 – Welke verkopen kun je onderscheiden?

- 1 De meeste ondernemingen verkopen handelsgoederen. Geef vijf voorbeelden van handelsgoederen voor A.S.Adventure.edu.

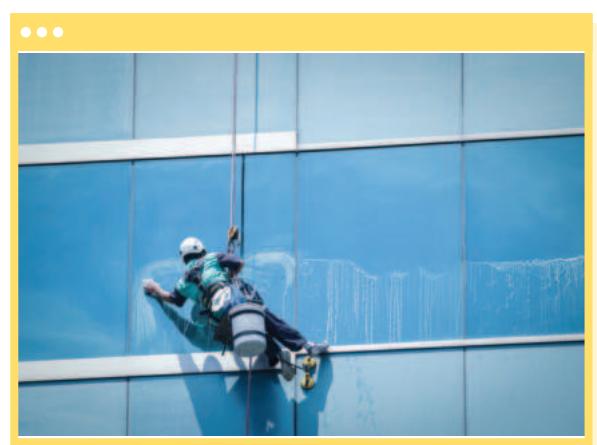
- 2 Een glazenwasser verkoopt geen handelsgoederen. Hoe noem je zo'n verkoop?

- 3 Kun je nog twee voorbeelden geven van bedrijven die geen of niet enkel handelsgoederen verkopen?

- 4 Bekijk het MAR. Vul aan.

Een verkoop van handelsgoederen is een _____ voor A.S.Adventure.edu,
die vind je in klasse _____ in het MAR. De verkoop van handelsgoederen vind je in groep _____,
je boekt die op de rekening _____
of _____.

Explore 2 – Kun je een verkoopfactuur analyseren?

Bestudeer de verkoopfactuur. Beantwoord de vragen.

- a Op welke datum is de factuur opgesteld?

- b Wat is de uiterste betalingsdatum?

- c Wat is het factuurnummer?

- d Schrijf je de factuur onder hetzelfde factuurnummer in de boekhouding in?

- e Vul in:

A.S.Adventure.edu heeft een _____ op _____
_____, voor een bedrag van _____.

- f Waarop heeft de verkoop betrekking?

- g Voor welke waarde heeft A.S.Adventure.edu goederen verkocht?

- h Hoeveel btw werd er aangerekend?

- i Welk btw-tarief is er van toepassing op deze factuur?

- j Markeer het juiste antwoord:

De btw op de verkoop van goederen en diensten is *aftrekbare btw / verschuldigde btw*.

A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 WOmmelgem
Tel. + 32 3 480 55 11
info@asadventure.edu

Camping International
Pré Cawiai 3
6941 BOMAL SUR OURTHE DURBUY

Factuur	Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum
	40009	BE0442 492 521	VF20xx-01201	20xx-11-04	20xx-12-04

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Totaal	
				Btw-%	
10024	Petzl Hoofdlamp E+Lite	5	20,62	21 %	€ 103,10
10025	Ledlenser Zaklamp P3	5	16,49	21 %	€ 82,45

Transactie uw aankoop winkel dd. 20xx-11-04

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %	185,55		185,55		185,55		185,55	38,97	224,52
Totaal	185,55		185,55		185,55		185,55	38,97	224,52

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag Bedrag in euro 224,52

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u EUR in mindering brengen.

A.S.Adventure.edu - Nijverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBEBB

Algemene voorwaarden: zie achterkant

Explore 3 – Hoe registreer je een eenvoudige verkoopfactuur?

- 1 Welke bedragen heb je nodig voor de boekhoudkundige verwerking?

- 2** Vul aan en markeer het juiste antwoord. Bekijk je MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels.

- a De vordering op klant Camping International stijgt / daalt met _____ euro.
De rekeningen met betrekking tot een vordering vind je in klasse _____ , namelijk rekening
_____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening*
die vermeerdert / vermindert. Je moet de rekening dus *debiteren / crediteren* voor dat bedrag.
 - b Bij een verkoop heb je te maken met *aftrekbare btw / verschuldigde btw*. Dat is een *vordering / schuld* ten opzichte van de btw-administratie. Je boekt het btw-bedrag op een rekening van klasse
_____, namelijk rekening _____.
Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die vermeerdert / vermindert, je *debiteert / crediteert* de
rekening voor _____ euro.
 - c A.S.Adventure.edu verkocht handelsgoederen, dat is een _____ voor
de onderneming. Je boekt de verkoop op een rekening uit klasse _____ , namelijk rekening
_____. Die rekening vermeerdert /
vermindert. Je *debiteert / crediteert* de rekening voor _____ euro.

- ### 3 Vul nu het redeneringsschema in.

- 4 Boek factuur VF20xx-01201 op de grootboekrekeningen.

D		C

D		C

D		C

- 5 Ga naar iDiddit en boek factuur VF20xx-01201 in het journaal.

Explore 4 – Hoe registreer je een verkoopfactuur met meerdere btw-tarieven?

- 1 Bestudeer de verkoopfactuur.

A.S.Adventure.edu
Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
Tel. + 32 3 480 55 11
info@asadventure.edu

Chirojeugd Vlaanderen
Kipdorp 30
2000 ANTWERPEN

Factuur	Klantcode 40002	Btw-nummer BE0476 038 485	Factuurnummer VF20xx-01202	Factuurdatum 20xx-11-05	Vervaldatum 20xx-12-05
----------------	--------------------	------------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------------

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
10001	Vaude Tent Taurus 2P	2	165,25	21 %	€ 330,50
10009	Campingaz Kookvuur Bivouac	1	45,41	21 %	€ 45,41
10199	Groot Wandelboek Ardennen	1	24,52	6 %	€ 24,52

Transactie uw aankoop winkel dd. 20xx-11-05

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %	24,52		24,52		24,52		24,52	1,47	25,99
21 %	375,91		375,91		375,91		375,91	78,94	454,85
Totaal	400,43		400,43		400,43		400,43	80,41	480,84

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag	Bedrag in euro 480,84
---------------------------	----------------------------

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u EUR in mindering brengen.

A.S.Adventure.edu - Nijverheidsstraat 92/5 2160 WOMMELGEM - BTW BE0465672452 - RPR Antwerpen - IBAN: BE20 3200 6835 4556 - BIC BBRUBEBB

Algemene voorwaarden: zie achterkant

- 2 Welke bedragen heb je nodig voor de boekhoudkundige verwerking?

- 3 Vul aan en markeer het juiste antwoord. Bekijk het MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels achteraan dit thema.

- a De vordering op klant Chirojeugd Vlaanderen *stijgt / daalt* met _____ euro.
Je boekt dat op de rekening _____.
Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*. Je *debiteert / crediteert* de rekening voor dat bedrag.
- b Bij een verkoop heb je te maken met *aftrekbare btw / verschuldigde btw*. Dat is een *vordering / schuld* ten opzichte van de btw-administratie. Je boekt dat op de rekening _____.
_____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*, je *debiteert / crediteert* de rekening voor _____ euro.
- c A.S.Adventure.edu verkocht handelsgoederen aan 6 % en 21 % btw, dat is een _____ voor de onderneming. Je boekt de verkoop aan 6 % op de rekening _____.
_____. Dat is een *kostenrekening / opbrengstenrekening* die *vermeerdert / vermindert*. Je *debiteert / crediteert* de rekening voor _____ euro. De verkoop aan 21 % btw, boek je op de rekening _____.
_____. Dat is een *kostenrekening / opbrengstenrekening* die je *debiteert / crediteert* voor _____ euro.

- #### 4 Vul nu het redeneringsschema in.

- 5 Boek factuur VF20xx-01202 op de grootboekrekeningen.

D

C

A diagram consisting of a horizontal line with two vertical segments extending downwards from it. The left vertical segment is labeled 'D' at its top end. The right vertical segment is labeled 'C' at its top end. The horizontal line has a break between the two vertical segments.

A diagram consisting of two horizontal line segments and a vertical line segment. The top horizontal line segment has endpoints labeled 'D' on the left and 'C' on the right. A vertical line segment connects the midpoint of this top line to a point located below the bottom horizontal line segment.

A diagram consisting of two horizontal line segments and one vertical line segment. The top horizontal segment connects two points labeled 'D' on the left and 'C' on the right. The bottom horizontal segment is positioned below the first, with its midpoint aligned vertically with the midpoint of the top segment. A single vertical line segment connects the midpoints of the two horizontal segments.

Explore 5 – Kun je een uitgaande creditnota analyseren?

Bestudeer de creditnota. Beantwoord de vragen.

- a Voor wie is de creditnota bestemd? _____
- b Wat is het nummer van de creditnota? _____
- c Op welke factuur heeft de creditnota betrekking? _____
- d Waarom werd de creditnota opgesteld? _____
- e Geef nog drie andere oorzaken die aanleiding geven tot het opstellen van een uitgaande creditnota.

- f Welk bedrag mag Camping International in mindering brengen op de factuur? _____
- g Markeer het juiste antwoord.

Het btw-bedrag op een uitgaande creditnota is *aftrekbare btw / verschuldigde btw*.

A.S.Adventure.edu

Nijverheidsstraat 92/5
2160 Wommelgem
Tel. + 32 3 480 55 11
info@asadventure.edu

Camping International
Pré Cawiai 3
6941 BOMAL SUR OURTHE DURBUY

CREDITNOTA

Klantcode	Btw-nummer	Factuurnummer	Factuurdatum	Vervaldatum
40009	BE0442 492 521	CN20xx-008	20xx-11-06	20xx-12-06

Art.nr.	Omschrijving	Aantal	Verkoopprijs/e	Btw-%	Totaal
10024	Petzl Hoofdlamp E+Lite	-1	20,62	21 %	-€ 20,62

Transactie retour wegens defect, factuur VF20xx-01201 dd. 20xx-14-04

Btw terug te storten aan de staat in de mate waarin zij oorspronkelijk in aftrek werd gebracht, art. 4 §1 3° KB nr. 4

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %	-20,62		-20,62		-20,62		-20,62	-4,33	-24,95
Totaal	-20,62		-20,62		-20,62		-20,62	-4,33	-24,95

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag Bedrag in euro -24,95

Gelieve bij betaling het factuurnummer en uw klantennummer te vermelden.

Bij betaling binnen de 10 dagen mag u

EUR in mindering brengen.

Explore 6 – Hoe registreer je een uitgaande creditnota?

- 1 Welke bedragen heb je nodig voor de boekhoudkundige verwerking?

- 2 Vul aan en markeer het juiste antwoord. Bekijk het MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels.

- a De vordering op klant Camping International *stijgt / daalt* met _____ euro.
Je boekt dat op de rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*. Je moet de rekening dus *debiteren / crediteren* voor dat bedrag.
- b Het btw-bedrag van een uitgaande creditnota mag je terugvorderen van de overheid. Bij een uitgaande creditnota heb je te maken met *aftrekbare btw / verschuldigde btw*. Dat is een *vordering / schuld* ten opzichte van de btw-administratie. Je boekt het btw-bedrag op een rekening van klasse _____, namelijk rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening* die *vermeerdert / vermindert*, je *debiteert / crediteert* de rekening voor _____ euro.
- c Camping International brengt een deel van de verkochte handelsgoederen terug. Dat is een _____ voor de onderneming, die _____. Je boekt het brutobedrag op de rekening _____, die je _____ voor _____ euro.

3 Vul nu het redeneringsschema in.

4 Boek creditnota CN20xx-008 op de grootboekrekeningen.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'D' on the left and 'C' on the right. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom part of the horizontal line to its top part.

A diagram showing a horizontal line segment labeled 'DC'. The left endpoint is labeled 'D' and the right endpoint is labeled 'C'. A vertical line segment extends downwards from the midpoint of the horizontal segment DC.

A diagram consisting of two horizontal line segments and a vertical line segment. The top horizontal line segment has endpoints labeled 'D' on the left and 'C' on the right. A vertical line segment connects the midpoint of this top line to a point on the bottom horizontal line segment. The bottom horizontal line segment has two unlabeled endpoints.

→ TO THE POINT

Soorten verkopen

Verkopen zijn bedrijfsopbrengsten. De meeste ondernemingen verkopen vooral handelsgoederen, maar er zijn ook ondernemingen zoals glazenwassers of tuinmannen, die vooral diensten verkopen.

Verkoopverrichtingen volgens het MAR: verkoopfactuur

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P K/O	+/-	D/C	BEDRAG
Vordering op klant stijgt.	400000	Handelsdebiteuren	A	+	D	Totaalbedrag factuur
Btw op verkopen = verschuldigde btw. De schuld aan overheid stijgt.	451100	Verschuldigde btw	P	+	C	Btw-bedrag
Verkopen HG = bedrijfsopbrengst stijgt.	704001	Verkopen HG aan 6 % btw	O	+	C	Brutobedrag btw 6 %
Verkopen HG = bedrijfsopbrengst stijgt.	704002	Verkopen HG aan 21 % btw	O	+	C	Brutobedrag btw 21 %

Verkoopverrichtingen volgens het MAR: uitgaande creditnota

REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P	+/-	D/C	BEDRAG
Vordering op klant daalt.	400000	Handelsdebiteuren	A	-	C	Totaalbedrag creditnota
Btw op uitgaande creditnota's = aftrekbare btw op uitgaande cn's	411200	Aftrekbare btw op uitgaande cn's	A	+	D	Btw-bedrag
Retour HG = bedrijfsopbrengst daalt.	704010	Retours op verkopen (-)	O	-	D	Brutobedrag

Action 1 – Kun je verkoopfacturen registreren?

- 1** Op 20xx-11-09 stelt A.S.Adventure.edu verkoopfactuur VF20xx-01203 op aan klant Wijnegem Bicycle Club vzw.

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %	940,80		940,80		940,80		940,80	197,57	1 138,37
Totaal	940,80		940,80		940,80		940,80	197,57	1 138,37

Terugstuurbare verpakking

Te betalen voor vervaldag	Bedrag in euro	1 138,37
---------------------------	-----------------------	-----------------

a Vul het redeneringsschema in.

b Boek VF20xx-01203 op de grootboekrekeningen.

A diagram consisting of two line segments. The top segment is a horizontal line with endpoints labeled D on the left and C on the right. A second line segment, labeled E, extends vertically downwards from the midpoint of the bottom of the horizontal line segment DC.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment starts at point D on the left and ends at point C on the right. The bottom segment is shorter and also starts at point D. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom segment to the midpoint of the top segment.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment starts at a point labeled 'D' on the left and ends at a point labeled 'C' on the right. The bottom segment is a shorter horizontal line segment located below the first one, ending at a point on the original horizontal line segment. A vertical line segment connects the midpoint of the top horizontal line to the endpoint of the bottom horizontal line.

- 2** Op 20xx-11-10 stelt A.S.Adventure.edu verkoopfactuur VF20xx-01204 op aan klant Synergie Wellness Point.

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %	404,88		404,88		404,88		404,88	85,02	489,90
Totaal	404,88		404,88		404,88		404,88	85,02	489,90
Terugstuurbare verpakking									
Te betalen voor vervaldag							Bedrag in euro		489,90

a Vul het redeneringsschema in.

- b** Boek VF20xx-01204 op de grootboekrekeningen.

D _____ C

D _____ C

D _____ C

- 3 Op 20xx-11-14 stelt A.S.Adventure.edu verkoopfactuur VF20xx-01205 op aan klant Chirojeugd Vlaanderen.

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %	49,04		49,04		49,04		49,04	2,94	51,98
21 %	685,78		685,78		685,78		685,78	144,01	829,79
Totaal	734,82		734,82		734,82		734,82	146,95	881,77

- a** Vul het redeneringsschema in.

					Totaal	

b Boek VF20xx-01205 op de grootboekrekeningen.

D	_____	C

D	_____	C

D	_____	C

D	_____	C

- 4 Op 20xx-11-15 stelt A.S.Adventure.edu verkoopfactuur VF20xx-01206 op aan klant Camping International.

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %	31,98		31,98		31,98		31,98	1,92	33,90
21 %	859,37		859,37		859,37		859,37	180,47	1 039,84
Totaal	891,35		891,35		891,35		891,35	182,39	1 073,74
Terugstuurbare verpakking									
Te betalen voor vervaldag							Bedrag in euro 1 073,74		

a Vul het redeneringsschema in.

b Boek VF20xx-01206 op de grootboekrekeningen.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment connects points D on the left and C on the right. The bottom segment is shorter and also connects points D and C. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom segment to the midpoint of the top segment.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment has endpoints labeled 'D' on the left and 'C' on the right. The bottom segment is positioned below the top one. A vertical line segment connects the midpoint of the bottom segment to the midpoint of the top segment.

A diagram illustrating a geometric construction. It features a horizontal line segment labeled DC, where D is positioned to the left of C. A vertical line segment extends downwards from the midpoint of DC to a point on a horizontal line segment at the bottom. The top horizontal line segment is divided into two equal parts by the vertical line, and the bottom horizontal line segment is also divided into two equal parts by the vertical line.

A diagram consisting of two horizontal line segments. The top segment is labeled 'DC' at its right end. A vertical line segment intersects the bottom segment at its midpoint. The intersection point is located on the bottom segment.

Action 2 – Kun je eenvoudige verkoopfacturen registreren?

- Ga naar iDiddit en maak er de oefeningen op het registreren van eenvoudige verkoopfacturen.

Action 3 – Kun je een uitgaande creditnota registreren?

Op 20xx-11-10 wordt CN20xx-009 opgesteld aan klant Wijnegem Bicycle Club vzw. Er werd een artikel te veel aangerekend op de factuur.

Btw-%	Brutobedrag	Korting	Netto	Kosten	Subtotaal	Fin. Korting	MvH	Btw	Totaal in euro
6 %									
21 %	-165,25		-165,25		-165,25		-165,25	-34,70	-199,95
Totaal	-165,25		-165,25		-165,25		-165,25	-34,70	-199,95
Terugstuurbare verpakking									
Te betalen voor vervaldag								Bedrag in euro	-199,95

a Vul nu het redeneringsschema in.

- b Boek creditnota CN20xx-009 op de grootboekrekeningen.

D	_____	C
	_____	_____
	_____	_____

D	_____	C
	_____	_____
	_____	_____

D	_____	C
	_____	_____
	_____	_____

Action 4— Kun je uitgaande creditnota's registreren?

Ga naar iDiddit en maak er de oefeningen op het registreren van creditnota's.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheert.

	JA	KAN BETTER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan een eenvoudige verkoopfactuur registreren in de boekhouding.	☐	☐	_____
2 Ik kan een verkoopfactuur met meerdere btw-tarieven registreren in de boekhouding.	☐	☐	_____
3 Ik kan een uitgaande creditnota registreren in de boekhouding.	☐	☐	_____

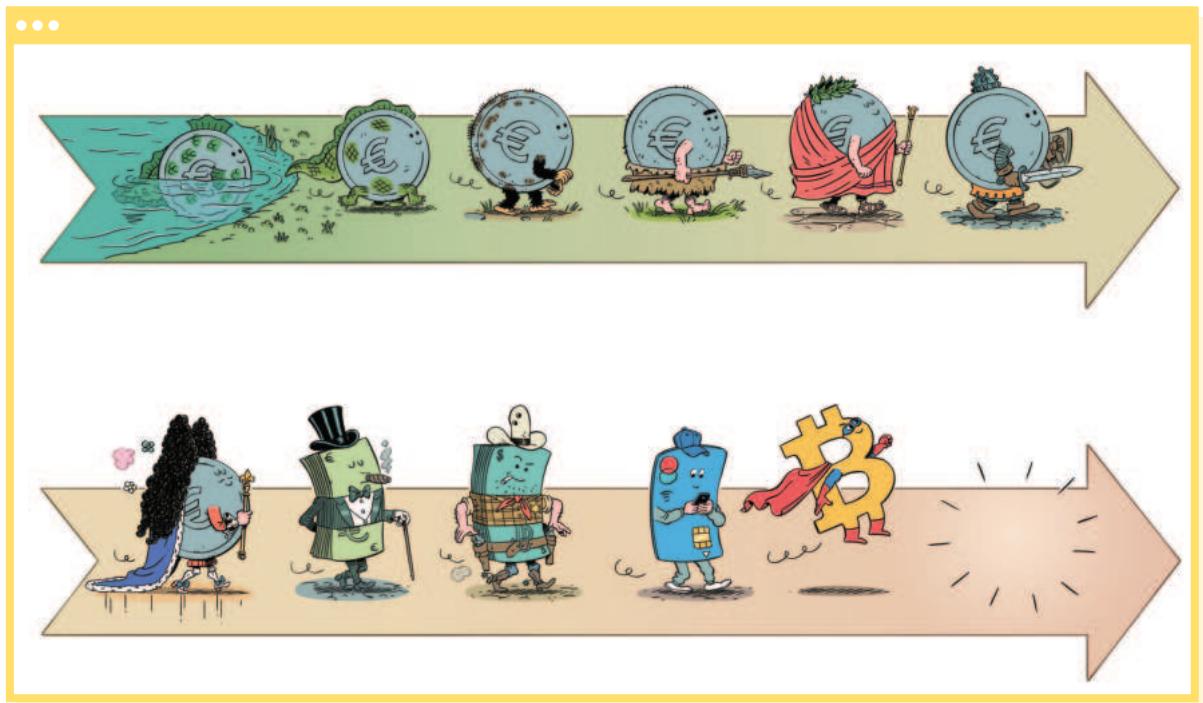
LEVEL 10

Hoe registreer je financiële verrichtingen in de boekhouding?

→ INTRO

1

Wat wil de cartoonist volgens jou met deze cartoon zeggen?

© Frodo De Decker en Het Nieuwsblad

2

Bespreek klassikaal:

- a Heb jij nog cashgeld op zak?
- b Hoe betaal je kleine aankopen?
- c Hoe betaal jij geleend geld terug aan vrienden?
- d Is er een evolutie in de manier van betalen bij jouw ouders?

3

In dit Level beantwoord je stap voor stap deze onderzoeksvraag:

Hoe registreer je financiële verrichtingen in de boekhouding?

Explore 1 – Kun je een bankafschrift analyseren

- 1 Bestudeer het bankafschrift van A.S.Adventure.edu. Noteer onder het bankafschrift naast elke letter de juiste omschrijving of het juiste onderdeel.

A	ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393 BIC (SWIFT): BBRUBEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789
B	ING Green Account – EURO (EUR) A.S.Adventure.edu
C	IBAN: BE20 3200 6835 4556
D	BIC: BBRUBEBB
E	Vorig saldo op 20xx-11-01 + 64 187,96
F	Europese overschrijving Van: Synergie Wellness Point – BE38 1030 2555 0272 VF20xx-01200/40010 Verrichting 807 van 20xx-11-03 – valuta 20xx-11-04
G	+ 660,20
H	Europese overschrijving Naar: Jack Wolfskin – BE02 0016 1598 7540 F420013 – klant 10002972 Verrichting 808 van 20xx-11-03 – valuta 20xx-11-04
I	Nieuw saldo op 20xx-11-05 + 63 560,60
J	- 1 287,56
Afschrift 78/001 © MDart10	

OMSCHRIJVING	
A	
B	
C	
D	
E	

OMSCHRIJVING	
F	
G	
H	
I	
J	

- 2 Geef twee synoniemen voor ‘bankafschrift’.

3 Wat betekenen deze begrippen? Gebruik het internet.

a BIC

b Valutadatum

4 Wat is het documentnummer?

5 Welke verrichtingen zie je op het bankafschrift?

6 Hoeveel bedraagt het beginsaldo?

7 Hoeveel bedraagt het eindsaldo?

8 Vul aan:

Het saldo van de ING-rekening van A.S. Adventure.edu is _____ met
_____ euro.

9 Bekijk het MAR achteraan dit thema of op iDiddit. Vul aan en markeer het juiste antwoord:

Het saldo op de ING-bankrekening van A.S. Adventure.edu vind je op de *balans / resultatenrekening*, het behoort tot *vaste activa / vlottende activa*, onder de rubriek _____.

Die vind je in het MAR, klasse _____, groep _____. Verrichtingen op de ING-rekening boek je op de rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening*

Explore 2 – Op welke rekening vind je de openstaande schulden en vorderingen?

D	440000 Leveranciers	C
(CN15)	603,49	2 009,21 (AF942)
		79,84 (AF943)
		31 581,00 (AF944)

D	551000 ING	C
(BS)	63 560,60	

D	400000 Handelsdebitoren	C
(VF1201)	224,52	24,95 (CN8)
(VF1202)	480,84	

1 Bekijk de grootboekrekeningen. Vul aan en markeer het juiste antwoord.

- a De *schulden / vorderingen* tegenover de leveranciers vind je op de _____ zijde van de rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening*. Bij het registreren van een *aankoopfactuur / verkoopfactuur* boek je het _____ op de _____ zijde, bij een inkomende creditnota op de _____ zijde. Wanneer A.S. Adventure.edu een leverancier betaalt, *vermeerdert / vermindert* de _____, je *debiteert / crediteert* de rekening.
- b De *schulden / vorderingen* ten opzichte van de klanten vind je op de _____ zijde van de rekening _____. Dat is een *actiefrekening / passiefrekening*. Bij het registreren van een *aankoopfactuur / verkoopfactuur* boek je het _____ op de _____ zijde, bij een uitgaande creditnota op de _____ zijde. Wanneer een klant A.S. Adventure.edu betaalt, *vermeerdert / vermindert* de _____, je *debiteert / crediteert* de rekening.

2 Op de grootboekrekening 551000 ING staat op de debet zijde BS 63 560,60. Verklaar dat bedrag.

Explore 3 – Hoe registreer je een betaling?

Bestudeer het bankafschrift van A.S.Adventure.edu. Beantwoord de vragen.

	ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393 BIC (SWIFT): BBRUBEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789
ING Green Account – EURO (EUR)	BIC: BBRUBEBB
A.S.Adventure.edu	
<hr/>	
IBAN: BE20 3200 6835 4556	Vorig saldo op 20xx-11-05
<hr/>	
Europese overschrijving	- 79,84
Naar: Orange – BE05 2100 2335 9975	
+++051/4503/12085+++	
Verrichting 809 van 20xx-11-20 – valuta 20xx-11-21	
<hr/>	
Afschrift 79/001	Nieuw saldo op 20xx-11-22
<hr/>	

© MDart10

- a Op welke verrichting heeft het bankafschrift betrekking?

- b Bekijk de grootboekrekening in Explore 2. Onder welk nummer werd die factuur geregistreerd in de boekhouding van A.S.Adventure.edu?

- c Onder welk nummer en datum registreer je die verrichting in de boekhouding?

- d Vul aan en markeer het juiste antwoord. Bekijk je MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels achteraan dit thema.

▪ Het saldo op de bankrekening ING *stijgt / daalt* met _____ euro (eindsaldo)

_____ euro – _____ euro). Je boekt dit bedrag op

de rekening _____ . Dit is een _____

die *stijgt / daalt*, dus je *debiteert / crediteert* die rekening.

▪ De *vordering / schuld* ten opzichte van de leverancier Orange *stijgt / daalt* voor een bedrag

van _____ euro. Je boekt op de rekening _____

_____ , dat is een _____ rekening, die _____

je *debiteert / crediteert*

- e Vul nu het redeneringsschema in.

Documentnummer:				Documentdatum:			
REDENERING	REK.NR.	REKENINGNAAM	A/P	+/-	D/C	DEBET-BEDRAG	CREDIT-BEDRAG
Totaal							

- f Boek dagafschrift ING 79 op de grootboekrekeningen in Explore 2.

Explore 4— Hoe registreer je een inning?

Bestudeer het bankafschrift van A.S.Adventure.edu. Beantwoord de vragen.

ING 	ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393 BIC (SWIFT): BBRUBEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789	
ING Green Account – EURO (EUR)	BIC: BBRUBEBB	
A.S.Adventure.edu		
IBAN: BE20 3200 6835 4556	Vorig saldo op 20xx-11-22	+ 63 480,76
Europese overschrijving		+ 480,84
Naar: Chirojeugd Vlaanderen – BE02 1401 2004 4540 VF20xx-01202/40002 Verrichting 810 van 20xx-11-25 – valuta 20xx-11-26		
Afschrift 80/001	Nieuw saldo op 20xx-11-27	+ 63 961,60

- a Op welke verrichting heeft het bankafschrift betrekking?

- b Onder welk nummer en datum zal je deze verrichting registreren in de boekhouding?

- Vul aan of markeer het juiste antwoord. Bekijk het MAR. Gebruik ook het overzicht met de boekingsregels.

 - Het saldo op de bankrekening ING *stijgt / daalt* met _____ euro (eindsaldo _____ euro – _____ euro). Je boekt dit bedrag op de rekening _____. Dit is een _____ rekening die *stijgt / daalt*, dus je *debiteert / crediteert* die rekening.
 - De *vordering / schuld* tegenover klant Chirojeugd Vlaanderen *stijgt / daalt* voor een bedrag van _____ euro. Je boekt op de rekening _____, dit is een _____ rekening, die je *debiteert / crediteert*.

- d Vul nu het redeneringsschema in.

- e Boek dagafschrift ING80 op de grootboekrekeningen in Explore 2.
- f Bepaal het saldo van de grootboekrekening 551000 ING in Explore 2. Wat stel je vast?

→ TO THE POINT

Een betaling van een aankoopfactuur volgens het MAR

REDENERING	REK. NR.	REK. NAAM	A/P K/O	+/-	D/C	BEDRAG
Schuld aan leverancier daalt.	440000	Leveranciers	P	-	D	bedrag verrichting
Saldo op de bankrekening daalt.	55 ...		A	-	C	eindsaldo -beginsaldo

Een inning van een verkoopfactuur volgens het MAR

REDENERING	REK. NR.	REK. NAAM	A/P K/O	+/-	D/C	BEDRAG
Vordering op klant daalt.	400000	Handels-debiteuren	A	-	C	bedrag verrichting
Saldo op de bankrekening stijgt.	55 ...		A	+	D	eindsaldo -beginsaldo

Action 1 – Kun je betalingen en inningen registreren?

- ## 1 Vul van elk bankafschrift het redeneringsschema in.

ING	ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393 BIC (SWIFT): BBRUBEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789
ING Green Account – EURO (EUR)	BIC: BBRUBEBB
A.S.Adventure.edu	
IBAN: BE20 3200 6835 4556	Vorig saldo op 20xx-11-27
	+ 63 961,60
Europese overschrijving	- 31 581,00
Aan: Romkes – BE28 3850 5925 3020	
23/05/00723	
Verrichting 811 van 20xx-11-28 – valuta 20xx-11-29	
Afschrift 81/001	Nieuw saldo op 20xx-11-30
	+ 32 380,60

ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393
BIC (SWIFT): BBRUBE BBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789

ING Green Account – EURO (EUR)

BIC: BBRUBEBB

A.S.Adventure.edu

IBAN: BE20 3200 6835 4556

Vorig saldo op 20xx-11-30

+ 32 860,60

Europese overschrijving

+ 1 138,37

Van: Wijnegem Bicycle Club vzw – BE89 3800 1173 8485

VF20xx-01203/40011

Verrichting 812 van 20xx-12-09 – valuta 20xx-12-10

Afschrift 82/001

Nieuw saldo op 20xx-12-11

+ 33 518.97

ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393
BIC (SWIFT): BBRUBEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789

ING Green Account – EURO (EUR)

BIC: BBRUBEBB

A.S.Adventure.edu

IBAN: BE20 3200 6835 4556

Vorig saldo op 20xx-12-11

+ 33 518,97

Europese overschrijving

+ 1 073,74

Van: Camping International – BE37 2900 5351 5628

VF20xx-01206/40009

Verrichting 813 van 20xx-12-15 – valuta 20xx-12-16

Afschrift 83/001

Nieuw saldo op 20xx-12-17

+ 34 592.71

ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393
BIC (SWIFT): BBRU BEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789

ING Green Account – EURO (EUR)

BIC: BBRUBEBB

A.S.Adventure.edu

IBAN: BE20 3200 6835 4556

Vorig saldo op 20xx-12-17

+ 34 592,71

Europese overschrijving

- 148,23

Aan: Engie – BE46 0003 2544 8336

+++430/0661/65988+++

Verrichting 814 van 20xx-12-16 – valuta 20xx-12-17

Afschrift 84/001

Nieuw saldo op 20xx-12-17

+ 34 444.48

ING Belgium SA/NV – Head Office: Avenue Marnix 24, B-1000 Brussels – RPL Brussels – VAT BE 0403 200 393
BIC (SWIFT): BBRU BEBB – IBAN: BE45 3109 1560 2789

ING Green Account – EURO (EUR)

BIC: BBRUBEBB

A.S.Adventure.edu

IBAN: BE20 3200 6835 4556

Vorig saldo op 20xx-12-18

+ 34 444,48

Europese overschrijving

- 826,01

Aan: Nike – BE32 3850 0013 9402

N F20xx-10254 – klant 234

Verrichting 815 van 20xx-12-20 – valuta 20xx-12-21

Europese overschrijving

+ 881 77

Van: Chirurgie Vlaanderen – BE03 1401 2004 4540

Van: Omroepgids Vlaanderen

Verrichting 816 van 20xx-12-20 - valuta 20xx-12-21

Verrichting 818 van 200

Afschrift

Nieuw saldo op 20xx-12-22

+ 34 500,24

- 2** Registreer de bankafschriften op de grootboekrekeningen die je onder de laatste redeneringsschema's vindt.

D	440000 Leveranciers	C	D	551000 ING	C
(CN15)	603,49	2 009,21 (AF942)	(BS)	63 961,60	
(CN16)	166,62	31 581,00 (AF944)			
		2 166,20 (AF945)			
		148,23 (AF946)			
		826,01 (AF947)			
		18,68 (AF948)			
		5 868,50 (AF949)			

D	400000 Handelsdebitoren	C
(VF1203)	1 138,37	24,95 (CN8)
(VF1204)	489,90	199,95 (CN9)
(VF1205)	881,77	
(VF1206)	1 073,74	

- 3** Bepaal het saldo van de grootboekrekening 551000 ING. Wat stel je vast?

- 4** Hoeveel bedraagt de totale schuld van A.S. Adventure.edu tegenover zijn leveranciers?

- 5** Hoeveel bedraagt de totale vordering van A.S. Adventure.edu op haar klanten?

Action 2 – Kun je betalingen en inningen registreren?

- Ga naar iDiddit en maak er de oefeningen op het registreren van betalingen en inningen.

→ CHECKLIST

Duid aan of je de onderstaande vaardigheden voldoende beheerst.

	JA	KAN BETER	EXTRA OEFENMATERIAAL
1 Ik kan een bankafschrift analyseren.	☐	☐	_____
2 Ik kan een betaling registreren.	☐	☐	_____
3 Ik kan een inning registreren.	☐	☐	_____

STEP-UP

1

Ga naar de website van de Nationale Bank, daar vind je de balanscentrale. Je kunt er onder andere de neergelegde jaarrekeningen raadplegen. Raadpleeg de laatste jaarrekening (niet geconsolideerde) van Studio 100, met ondernemingsnummer 0457 622 640.

2

Beantwoord de volgende vragen met betrekking tot de meest recente jaarrekening van Studio 100.

a Welke rechtsvorm heeft Studio 100?

c Bestudeer de actiefzijde van de balans.

▪ Op welke datum werd de balans opgesteld?

▪ Hoeveel bedraagt de waarde van het meubilair en rollend materieel?

▪ Hoeveel bedraagt de waarde van de voorraad?

▪ Hoeveel bedraagt de vordering op de klanten?

▪ Over hoeveel liquide middelen beschikt Studio 100?

d Bestudeer de passiefzijde van de balans.

▪ Hoeveel bedraagt de inbreng van de eigenaars?

▪ Hoeveel bedraagt de schuld op meer dan één jaar?

- Hoeveel bedraagt de schuld ten opzichte van de leveranciers?
-

- Hoeveel moet Studio 100 nog betalen aan personeelsleden?
-

e Is de balans in evenwicht?

f Bestudeer de resultatenrekening.

- Voor welk bedrag heeft men handelsgoederen verkocht?
-

- Voor welk bedrag heeft men handelsgoederen aangekocht?
-

- Voor welk bedrag heeft men diensten en diverse goederen aangekocht?
-

- Hoeveel bedroeg de totale loonkosten?
-

- Hoeveel bedraagt de bedrijfswinst (bedrijfsverlies)?
-

- Heeft Studio 100 uiteindelijk winst of verlies gemaakt dit boekjaar? Hoeveel?
-
-

3

In de toelichting vind je een opsplitsing van de omzet.

- a Stel in een cirkeldiagram de omzet voor uitgesplitst per bedrijfscategorie. Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.
- b Stel in een cirkeldiagram de omzet voor uitgesplitst per geografische markt.
- c Geef het bestand een duidelijke naam en bewaar het in je portfolio.

Begrippenlijst Thema 3

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
1	aftrekbare btw	Btw die op de aankoop van producten en diensten wordt berekend. De verkoper mag die btw in mindering brengen bij de fiscus.	_____
1	btw	Dat is belasting over de toegevoegde waarde. Het is een belasting die de overheid heft op de verkoop van goederen en diensten.	_____
1	btw-tarief	Dat is het btw-percentage dat van toepassing is op een bepaald product of een bepaalde dienst.	_____
1	exclusief btw	Dat betekent zonder btw of btw niet inbegrepen.	_____
1	inclusief btw	Dat betekent met btw of btw inbegrepen.	_____
1	toegevoegde waarde	Dat is het verschil tussen de verkoop- en de aankoopsprijs (exclusief btw).	_____
1	verbruiksbelasting	Dat is een belasting die gedragen wordt door de verbruiker (= consument) van het product of de dienst.	_____
1	verschuldigde btw	Dat is de btw die op de verkoop van producten en diensten wordt berekend. De verkoper moet die btw doorstorten aan de overheid.	_____
2	af magazijn	Het risico en de kosten van het transport zijn ten laste van de koper.	_____
2	algemene factuur-voorwaarden	De algemene factuurvoorwaarden zijn belangrijk als er later betalingsproblemen opduiken. In deze voorwaarden stelt men zijn voorwaarden met betrekking tot: de termijn van factuurprotest, het schadebeding en het bevoegdheidsbeding.	_____
2	betaling op termijn	De klant krijgt betalingsuitstel om de factuur te betalen, dit kan 30, 60 of 90 dagen na factuurdatum zijn.	_____
2	betalings-voorwaarde	Deze voorwaarde geeft aan wanneer de betaling moet gebeuren en of de klant al dan niet een financiële korting krijgt bij contante betaling.	_____

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
2	bijzondere voorwaarden	Dat zijn de afspraken tussen de koper en de verkoper die specifiek van toepassing zijn op hun verkoopovereenkomst. Deze voorwaarden kunnen dus verschillen van factuur tot factuur.	_____
2	brutowedrag	Het bedrag zonder aftrek van kortingen.	_____
2	contante betaling	De klant betaalt de factuur binnen de 8 à 10 dagen na factuurdatum.	_____
2	creditnota	De creditnota is een verbetering van de factuur. Het vermindert het factuurbetrag. Dat document wordt opgesteld als er een fout wordt vastgesteld in de factuur of levering.	_____
2	doorgerekende kosten	Dat zijn kosten, zoals transport en extra verpakking, die de verkoper doorrekt aan zijn klant.	_____
2	extra verpakking	Verpakking die je doorrekt aan de klant zoals een kartonnen doos, een kist of petflessen. De klant kan de verpakking niet terugsturen. Op de verpakking bereken je de btw aan het laagste btw-tarief dat van toepassing is op de factuur.	_____
2	financiële korting	Dat is een korting die toegestaan wordt wanneer de klant contant betaalt. Die korting heeft als doel een snellere betaling te verkrijgen.	_____
2	franco thuis	De verkoper draagt het risico en de kosten van het transport.	_____
2	handelskorting	Korting die tot doel heeft meer te verkopen. Die korting sta je bijvoorbeeld toe aan trouwe klanten of bij aankoop van grote hoeveelheden.	_____
2	leverings-voorwaarde	Die voorwaarde geeft aan wanneer men zal leveren en of er al dat niet kosten worden aangerekend.	_____
2	maatstaf van heffing	Over dat bedrag bereken je btw. Dat bedrag is het totaal van de brutoprijs – handelskorting + extra kosten, verminderd met de financiële korting.	_____
2	nettowedrag	Dat is het brutowedrag verminderd met de handelskorting.	_____

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
2	terugstuurbare verpakking	Dat is verpakking zoals een europallet of een gasfles, waarvoor de klant een waarborg betaalt die hij terug krijgt als hij de verpakking terugbezorgt. Op terugstuurbare verpakking wordt er geen btw aangerekend.	_____
2	transport-kosten	Een vergoeding die je aanrekt om de goederen te leveren tot bij de klant. Daarop bereken je de btw aan het laagste btw-tarief dat van toepassing is op de factuur.	_____
2	verkoopfactuur	Dat is een document waarop de verkoper uitrekent hoeveel de koper voor de geleverde goederen moet betalen. Het is een officiële uitnodiging om te betalen.	_____
3	actief	Dat is de linkerzijde op een balans, die bestaat uit de vaste activa en de vlottende activa. Het is een opsomming van alle bezittingen en vorderingen van de onderneming, gerangschikt volgens omzetbaarheid in geld. Het vormt de werkmiddelen van de onderneming.	_____
3	balans	Dat is een schematisch overzicht van de bezittingen, de vorderingen en de schulden van een onderneming op een bepaald ogenblik.	_____
3	bedrijfskosten	Dat zijn kosten voor het dagelijkse handeldrijven van de onderneming. bv. de aankoop van handelsgoederen, elektriciteit, verzekering	_____
3	bedrijfsmiddel	Dat is elk werkmiddel dat voor lange tijd (meer dan een jaar) aanwezig is in de onderneming.	_____
3	bedrijfs-opbrengsten	Dat zijn de opbrengsten van het dagelijkse handeldrijven van de onderneming. bv. verkoop van handelsgoederen	_____
3	diensten en diverse goederen	Dat zijn alle noodzakelijke aankopen om de onderneming te doen functioneren.	_____
3	eigen vermogen	Het eigen vermogen bestaat aanvankelijk uit het kapitaal, aangevuld met de winst die een onderneming maakt.	_____

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
3	financiële kosten	Dat zijn de kosten die ontstaan bij geldverhandelingen. bv. interest op leningen, bankkosten	
3	financiële opbrengst	Dat zijn opbrengsten die ontstaan bij geldverhandelingen. bv. ontvangen interest op financiële rekeningen, financiële korting ontvangen door leveranciers	
3	financierings-middel	Dat vind je op de passiefzijde van de balans en geeft aan op welke manier de onderneming de werkmiddelen heeft gefinancierd.	
3	handels-vordering	Dat is het bedrag dat een bedrijf nog moet innen van de klanten.	
3	kapitaal	Dat is het deel van het privévermogen dat de ondernemer in zijn onderneming heeft ingebracht.	
3	kosten	Dat is wat een onderneming betaalt voor de productie of aankoop van bepaalde goederen of diensten.	
3	liquide middelen	Dat is het tegoed op de financiële rekeningen (= rekeningen bij de bank) en het geld in de kas.	
3	niet-recurrente kosten	Dat zijn kosten die niet tot de normale bedrijfsactiviteit behoren, ze zijn eerder uitzonderlijk.	
3	opbrengst	Dat is wat een onderneming ontvangt voor de verkoop van bepaalde goederen of diensten.	
3	passief	Dat is de rechterzijde van de balans die bestaat uit het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de onderneming. Het bestaat uit het kapitaal en alle schulden van de onderneming. Het vormt de financieringsmiddelen van de onderneming gerangschikt volgens de opvraagbaarheid.	
3	resultaat	Dat is het verschil tussen kosten en opbrengsten.	
3	resultaten-rekening	Dat is het overzicht van de gemaakte kosten en opbrengsten over een hele periode. Je kunt daaruit de winst of het verlies van de onderneming afleiden.	

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
3	rollend materieel	Onder die noemer staat de waarde van de bestelwagens, bedrijfswagens, heftrucks ... op de balans.	
3	schuld	Dat is het nog te betalen bedrag, dat kan aan een bank zijn (leningen) of aan leveranciers.	
3	tegoed of vordering	Dat is het nog te ontvangen of te vorderen bedrag, het geld dat je nog moet krijgen.	
3	vaste activa	Dat zijn werkmiddelen die voorbestemd zijn om heel lang in het bedrijf te blijven. bv. gebouwen, winkelinrichting, kantoormeubelen	
3	verlies	Als de kosten hoger zijn dan de opbrengsten.	
3	vlottende activa	Dat zijn werkmiddelen van de onderneming die regelmatig omgezet worden in geld. Bv. voorraden, vorderingen tegenover klanten, liquide middelen	
3	voorraad	Dat zijn alle goederen die beschikbaar zijn in de onderneming en dus verkocht kunnen worden.	
3	vreemd vermogen	Dat zijn de schulden van de onderneming.	
3	werkmiddelen	Dat zijn de bezittingen en vorderingen die op de actiefzijde van de balans staan.	
3	winst	Als de opbrengsten hoger zijn dan de kosten.	
4	aanvangs-vermogen	De inbreng bij de oprichting van een bv moet voldoende zijn om te kunnen starten.	
4	authentieke akte	Dat document is opgemaakt door een notaris en dient als bewijs van de gemaakte afspraken.	
4	beperkt aansprakelijk	Dat betekent dat de aandeelhouders in principe slechts aansprakelijk zijn tot het bedrag van hun inbreng in de vennootschap.	
4	besloten vennootschap (bv)	Dat is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die kan opgericht worden door een of meer personen en waar er geen minimale kapitaalinbreng vereist is.	

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
4	deelbaarheid	Wanneer meerdere partijen zich verbinden tot eenzelfde prestatie, moeten de partijen enkel hun eigen deel van de schuld betalen.	_____
4	eenmanszaak	Dat is een ondernemingsvorm opgericht door een natuurlijk persoon. De oprichter en zijn onderneming worden als één geheel beschouwd.	_____
4	fiscaal statuut	Dat verwijst naar het feit of je onder de personenbelasting of de vennootschapsbelasting belast wordt.	_____
4	hoofdelijke aansprakelijkheid	Wanneer meerdere partijen zich verbinden tot eenzelfde prestatie, kan de schuldeiser bij beide partijen de volledige schuld opeisen.	_____
4	inbreng in kapitaal	Dat is de inbreng van geld in de onderneming	_____
4	inbreng in natura	Dat is de inbreng van goederen zoals een auto, huis, laptop in de onderneming.	_____
4	inbreng van nijverheid	Dat is de inbreng van iemands arbeid of kennis in de onderneming.	_____
4	minimumkapitaal	Minimumkapitaal is het kapitaal dat minimum moet ingebracht worden bij de oprichting van een nv.	_____
4	naamloze vennootschap (nv)	Dat is een vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die kan opgericht worden door één of meer personen. De minimale kapitaalinbreng bedraagt 61 500,00 euro en de aandelen zijn vrij overdraagbaar.	_____
4	natuurlijk persoon	Dat is een mens van vlees en bloed die rechten en plichten heeft en contracten kan afsluiten.	_____
4	onbeperkte aansprakelijkheid	De oprichters zijn aansprakelijk tot het bedrag dat ze inbrengen in de onderneming, maar indien dat niet volstaat, staan ze ook met hun privébezit in voor het terugbetalen van de schulden.	_____
4	ondernemingsvorm	Dat is de vorm die de onderneming kan aannemen. bv. een eenmanszaak, een vennootschap, een vzw	_____

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
4	rechtsbekwaam	Dat betekent dat je houder bent van rechten. In België heeft in principe iedereen bepaalde rechten, ook minderjarigen. Voorbeelden hiervan zijn het recht op een naam, recht op een mening, recht op eigendom, recht op privacy ... Een minderjarige heeft geen handelingsbekwaamheid, waardoor hij geen onderneming kan oprichten.	_____
4	rechtspersoon	Dat is een juridische constructie, een 'persoon' beschreven in juridische documenten, zoals een onderneming of een vereniging zoals een vzw. Door die juridische constructie kan de onderneming of vereniging optreden als een volwaardig persoon.	_____
4	vennootschap	Dat zijn één of meerdere personen (natuurlijke personen of rechtspersonen) die een onderneming opstarten. Daardoor ontstaat een nieuwe persoon, een rechtspersoon, met eigen rechten en plichten.	_____
5	dubbele boekhouding	Dat is een registratiesysteem van alle verrichtingen waar er een geldwaarde tegenover staat. In tegenstelling tot een enkelvoudige boekhouding kent elke verrichting echter ook een tegenboeking. De verplichtingen zijn ook ruimer en alle inschrijvingen moeten gebeuren op basis van een vastgelegd rekeningstelsel. Er moet tevens een jaarrekening worden opgemaakt.	_____
5	enkelvoudige of vereenvoudigde boekhouding	Daar houdt een onderneming een volledig overzicht bij van alle uitgaven en inkomsten. Ze moeten de volgende boeken bijhouden: een verkoopdagboek, een aankoopdagboek, een financieel dagboek met een kasboek en een bankboek en een inventarisboek.	_____
5	inventaris	Een beschrijving en een waardering van de bezittingen, vorderingen en schulden van een onderneming op een bepaald moment.	_____

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
5	sociale balans	In dat onderdeel van de jaarrekening staat specifieke informatie over het personeelsbestand en -verloop en de opleidingsactiviteiten van de werknemers.	_____
5	toelichting	Dat is het onderdeel van de jaarrekening met bijkomende informatie over de rubrieken van de balans en resultatenrekening.	_____
5	verantwoordingstukken	Die documenten zijn de basis om verrichtingen te registreren in de boekhouding.	_____
6	externe stakeholder	Die belanghebbenden bevindt zich buiten de organisatie. bv. leveranciers, klanten, banken, concurrenten, de media ...	_____
6	interne stakeholder	Die belanghebbende bevindt zich binnen de organisatie. bv. werknemers, managers, aandeelhouders, ondernemingsraad ...	_____
6	stakeholder	Dat is iemand die (positieve of negatieve) invloed ondervindt van of zelf invloed kan uitoefenen op een onderneming of een organisatie.	_____
7	actiefrekening	Die rekening komt voor op de actiefzijde van een balans.	_____
7	afsluiten (rekening)	Een rekening afsluiten doe je nadat je het saldo bepaald hebt. Je maakt het totaal van de debet zijde en de credit zijde, beide zijden moeten gelijk zijn, de totalen worden dubbel onderstreept.	_____
7	beginsaldo	Dat is het beginbedrag van een rekening	_____
7	boeken	Dat is een bedrag inschrijven op een rekening.	_____
7	crediteren	Dat is een bedrag inschrijven langs de credit zijde van de rekening.	_____
7	creditsaldo	Dat is het bedrag waarmee men het totaal aan de credit zijde moet vermeerderen om het totaal bedrag van de debet zijde te bekomen.	_____

LEVEL	BEGRIJP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
7	creditzijde	Dat is de rechterzijde van een grootboekrekening.	_____
7	debiteren	Dat is een bedrag inschrijven op de debetlijze van een grootboekrekening.	_____
7	debetsaldo	Dat is het bedrag waarmee men het totaal op de debetlijze moet vermeerderen om het totaalbedrag van de creditzijde te bekomen.	_____
7	debetlijze	Dat is de linkerzijde van een grootboekrekening.	_____
7	groep	Elke klasse van het MAR is onderverdeeld in groepen. Dat zijn de eerste twee cijfers van het rekeningnummer.	_____
7	grootboek-rekening	Die heeft de vorm van een T. Elke verrichting wordt erop geregistreerd op basis van een verantwoordingsstuk. Het bestaat uit een debetlijze (linkerzijde) en een creditzijde (rechterzijde). Bovenaan staat het rekeningnummer en de naam van de rekening.	_____
7	journaal	In het journaal worden de dagelijkse boekhoudkundige verrichtingen chronologisch geboekt of ingeschreven.	_____
7	journaalpost	Een verrichting boeken in het journaal gebeurt door middel van een journaalpost. Een journaalpost bestaat uit minstens twee regels omdat je bij een verrichting minstens twee rekeningen hebt. De twee regels moeten altijd in evenwicht zijn, aangezien een journaalpost bestaat uit twee zijden, de debiteuren en de crediteuren.	_____
7	journaliseren	Dat is een verrichting boeken in het journaal.	_____
7	klasse	Het MAR is ingedeeld in zeven klassen. Klasse 1 tot 5 bevatten de balansrekeningen, klasse 3 en 7 de resultatenrekeningen.	_____
7	kostenrekening	Dat is de rekening waarop je kosten boekt.	_____

LEVEL	BEGRIP	VERKLARING	IN JE EIGEN WOORDEN
7	MAR	Dat is het Minimum Algemeen Rekeningstelsel, een lijst van alle rekeningen die bij de boekhouding gebruikt kunnen worden. Het is wettelijk vastgelegd.	_____
7	opbrengsten-rekening	Dat is de rekening waarop je opbrengsten boekt.	_____
7	passief-rekening	Dat is de rekening die voorkomt op de passiefzijde van de balans.	_____
7	saldo	Dat is het verschil tussen het totaal van de debet zijde en het totaal van de credit zijde van een rekening. Daardoor ken je de exacte waarde van de rekening op een bepaald ogenblik.	_____
8	diensten en diverse goederen	Dat zijn de goederen en diensten die een onderneming regelmatig aankoopt om de onderneming draaiende te houden. bv. elektriciteit, kantoorbenodigdheden ...	_____
8	handels-goederen	Alle goederen die een onderneming aankoopt om te verkopen.	_____
8	investerings-goederen	Dat zijn goederen die een onderneming aankoopt om meer dan een jaar te gebruiken. Als de aankoop betrekking heeft op kantormateriaal, klein gereedschap, klein materiaal dan spreekt men pas over een investering als het aankoopbedrag exclusief btw hoger is dan 1 000,00 euro.	_____

Overzicht boekingsregels

ACTIEF	Datum balans	PASSIEF
D		C
(BS) Beginsaldo		Beginsaldo (BS)
+ vermeerdering	- vermindering	+ vermeerdering

klasse 1, 2, 3, 4 (groep 40, 41) en 5

klasse 1 en 4 (groep 42 t.e.m. 48)

KOSTEN	Resultatenrekening	OPBRENGSTEN
D		C
+ kosten vermeerdering	- kosten vermindering	- opbrengsten vermindering
		+ opbrengsten vermeerdering

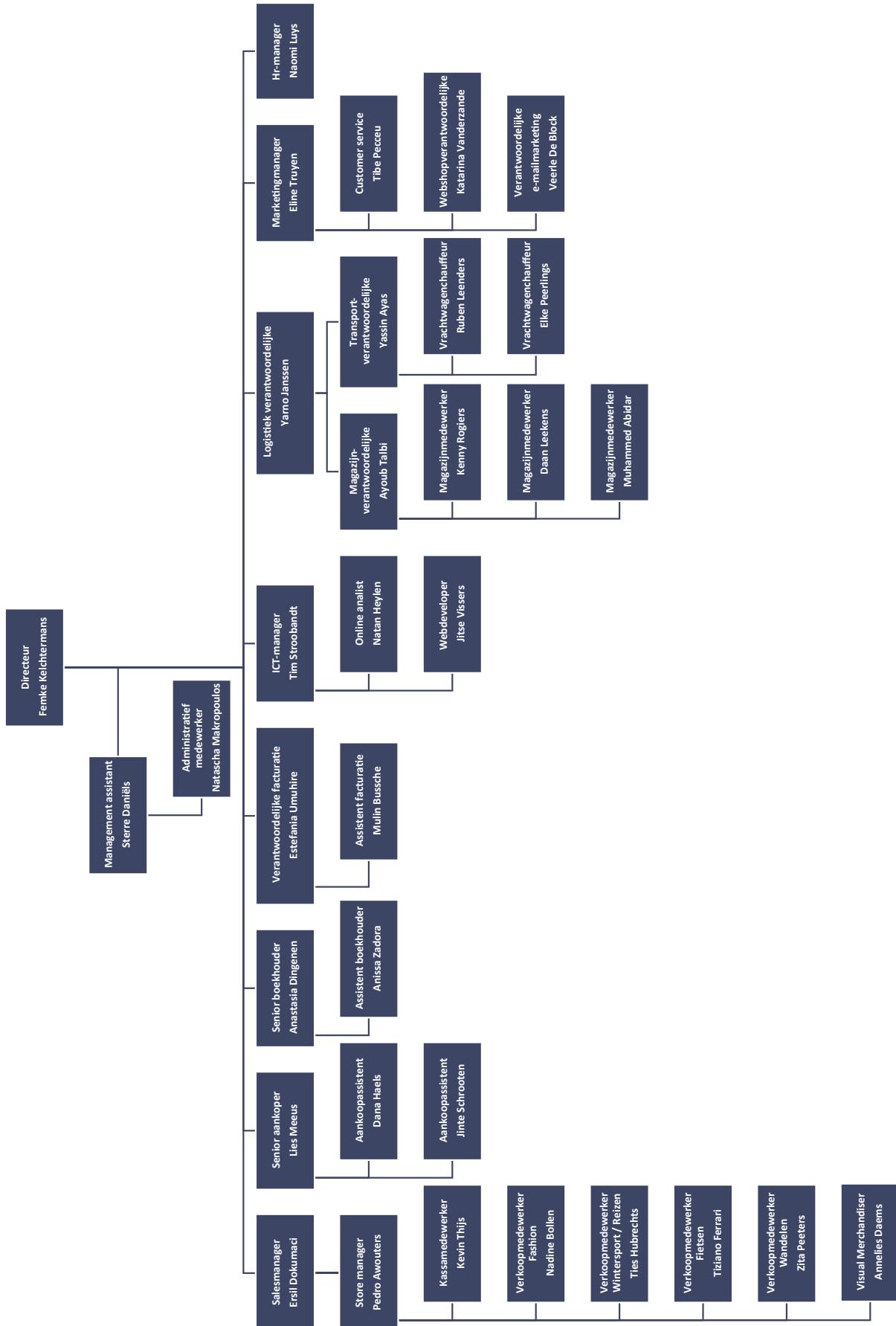
klasse 6

klasse 7

Klantenbestand A.S.Adventure.edu

KLANTNUMMER	KLANTGEGEVENS	KLANTGEGEVENS- EN VOORWAARDEN
40001	Beleko Amerikalei 90 2000 ANTWERPEN tel. 03 257 27 72 info@beleko.com contactpersoon: Caro Miermans	BTW BE0883 404 239 Ond.nr. 0883 404 239 IBAN BE60 7373 0744 4270 BIC KREDBEBB 30 dagen factuurdatum 15 % handelskorting Af fabriek
40002	Chirojeugd Vlaanderen Kipdorp 30 2000 ANTWERPEN tel. 03 231 07 95 info@chiro.be contactpersoon: Larissa Klein	BTW BE0476 038 485 Ond.nr. 0476 038 485 IBAN BE02 1401 2004 4540 BIC GEBABEBB 30 dagen na factuurdatum Franco huis
40003	Fiets! Vlaamse Kaai 20 2000 ANTWERPEN tel. 03 337 89 66 antwerpen@fiets.com contactpersoon: Thybe Snoks	BTW BE0823 778 933 Ond.nr. 0823 778 933 IBAN BE28 0001 0480 0820 BIC BPOTBEB1 30 dagen na factuurdatum 15 % handelskorting Af fabriek
40004	Fitality Club Ruggeveldlaan 603 2100 DEURNE tel. 03 326 63 72 deurne01@fitality.be contactpersoon: Remy Cuypers	BTW BE0458 666 280 Ond.nr. 0458 666 280 IBAN BE73 0639 9193 4260 BIC BPOTBEB1 30 dagen na factuurdatum 10 % handelskorting Franco huis
40005	KSA Nationaal Vooruitgangsstraat 225 1030 SCHAARBEEK tel. 02 201 15 10 info@ksa.be contactpersoon: Younes Lachnachi	BTW BE0420 509 351 Ond.nr. 0420 509 351 IBAN BE32 0682 1090 4602 BIC GKCCBEBB 30 dagen na factuurdatum 2 % financiële korting Franco huis
40006	Ski- & Snowboardcentrum Snow Valley Deusterstraat 74/E 3990 PEER tel. 011 61 01 90 info@snowvalley.be contactpersoon: Lauren Stakenborg	BTW BE0464 256 648 Ond.nr. 0464 256 648 IBAN BE89 7360 3683 3085 BBRUBEBB 30 dagen na factuurdatum Af fabriek
40007	Groendienst Gent Woodrow Wilsonplein 1 9000 GENT tel. 09 210 10 10 gentinfo@stadgent.be contactpersoon: Julie De Ryck	BTW BE0207 451 227 Ond.nr. 0207 451 227 IBAN BE53 0910 1965 4653 BIC GKCCBEBB 60 dagen na factuurdatum 2 % financiële korting Franco huis
40008	Wandelsport Vlaanderen vzw Industrielaan 11 bus 3 9990 MALDEGEM tel. 050 72 00 19 info@wandelsport.be contactpersoon: Hanne Cuykx	BTW BE0643 481 073 Ond.nr. 0643 481 073 IBAN BE53 7390 1317 7853 BIC KREDBEBB 30 dagen na factuurdatum 15 % handelskorting Af fabriek
40009	Camping International Pré Cawiai 3 6941 BOMAL SUR OURTHE DURBUY tel. 0498 62 90 79 info@campinginternational.be contactpersoon: Anouar Aafir	BTW BE0442 492 521 Ond.nr. 0442 492 521 IBAN BE37 2900 5351 5628 BIC GEBABEBB 30 dagen na factuurdatum Af fabriek
40010	Synergie Wellness Point Brieleke 16 2160 WOMMELGEM tel. 03 354 99 11 info@synergie.com contactpersoon: Zonne Paredis	BTW BE0448 602 630 Ond.nr. 0448 602 630 IBAN BE38 1030 2555 0272 BIC NICABEBB 30 dagen na factuurdatum Franco huis
40011	Wijnegem Bicycle club vzw Merksemsebaan 5 2110 WIJNEGEM tel. 03 353 73 20 info@bicycle.com contactpersoon: Jesse Delli Santi	Ond.nr. 0455 227 730 IBAN BE89 3800 1173 8485 BIC BBRUBEBB 30 dagen na factuurdatum Af fabriek

Organogram A.S.Adventure.edu

MAR

Minimum Algemeen Rekeningstelsel

<p>KLASSE 1 EIGEN VERMOGEN, VOORZIENINGEN VOOR RISICO'S EN KOSTEN EN SCHULDEN OP MEER DAN EEN JAAR</p> <p>10 Kapitaal</p> <p>100000 Geplaatst kapitaal 101000 Niet-opgevraagd kapitaal</p> <p>13 Reserves</p> <p>130000 Wettelijke reserve 132000 Belastingvrije reserves 133000 Beschikbare reserves</p> <p>14 Overgedragen winst of overgedragen verlies</p> <p>140000 Overgedragen winst 141000 Overgedragen verlies (-)</p> <p>16 Voorzieningen en uitgestelde belastingen</p> <p>160000 Voorzieningen voor pensioenen 162000 Voorzieningen voor grote herstellingen en onderhoud 164000 Voorzieningen voor overige risico's en kosten</p> <p>17 Schulden op meer dan één jaar</p> <p>172000 Leasing Schulden 173000 Schulden aan kredietinstellingen 174000 Overige leningen</p> <p>KLASSE 2 OPRICHTINGSKOSTEN, VASTE ACTIVA EN VORDERINGEN OP MEER DAN ÉÉN JAAR</p> <p>20 Oprichtingskosten</p> <p>200000 Kosten oprichting en kapitaalverhoging 200009 Afschrijving op kosten oprichting en kapitaalverhoging (-)</p> <p>21 Immateriële vaste activa</p> <p>211000 Concessies, octrooien, licenties, knowhow, merken 211009 Afschrijvingen op concessies, octrooien, licenties, knowhow, merken (-) 215000 Software 215009 Afschrijvingen op software (-)</p> <p>22 Terreinen en gebouwen</p> <p>220000 Terreinen 221000 Gebouwen 221009 Afschrijvingen op gebouwen (-)</p> <p>23 Installaties, machines en uitrusting</p> <p>230000 Installaties 230009 Afschrijvingen op installaties (-) 231000 Machines 231009 Afschrijvingen op machines (-) 232000 Uitrusting 232009 Afschrijvingen op uitrusting (-)</p> <p>24 Meubilair en rollend materieel</p> <p>240000 Meubilair 240009 Afschrijvingen op meubilair (-) 240100 Kantoormachines 240109 Afschrijvingen op kantoormachines (-) 240200 Computers 240209 Afschrijvingen op computers (-) 241000 Rollend materieel 241009 Afschrijvingen op rollend materieel (-)</p> <p>25 Leasing</p> <p>251000 Installatie, machines, uitrusting in leasing 251009 Afschrijving installaties, machines en uitrusting in leasing 252000 Meubilair en rollend materieel in leasing 252009 Afschrijving meubilair en rollend materieel in leasing</p> <p>KLASSE 3 VOORRADEN EN BESTELLINGEN IN UITVOERING</p> <p>30 Grondstoffen</p> <p>300000 Voorraad grondstoffen</p>	<p>34 Handelsgoederen</p> <p>340000 Voorraad handelsgoederen</p> <p>KLASSE 4 VORDERINGEN EN SCHULDEN OP TEN HOOGSTE EEN JAAR</p> <p>40 Handelsvorderingen</p> <p>400000 Handelsdebiteuren 401000 Te innen wissels 404000 Te innen opbrengsten 406000 Vooruitbetalingen 407000 Dubieuze debiteuren 409000 Geboekte waardeverminderingen op handelsvorderingen (-)</p> <p>41 Overige vorderingen</p> <p>411000 Terug te vorderen btw-saldo 411100 Aftrekbare btw 411200 Aftrekbare btw op uitgaande creditnota's 412000 Terug te vorderen Belgische winstbelastingen 414000 Te innen opbrengsten 416000 Vorderingen op de eigenaar 416100 Voorschotten op bezoldigingen 418000 Terug te vorderen verpakking</p> <p>42 Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen</p> <p>422000 Binnen een jaar vervallende leasingschulden 423000 Binnen het jaar vervallende schulden aan kredietinstellingen 424000 Binnen het jaar vervallende overige leningen</p> <p>43 Financiële schulden</p> <p>433000 Kredietinstellingen – schulden in rekening courant 439000 Diverse financiële schulden</p> <p>44 Handelsschulden</p> <p>440000 Leveranciers 441000 Te betalen wissels 444000 Te ontvangen facturen</p> <p>45 Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten</p> <p>450000 Geraamd bedrag der Belgische winstbelastingen 451000 Te betalen btw-saldo 451100 Verschuldigde btw 451200 Verschuldigde btw op inkomende creditnota's 451300 Verschuldigde btw op IC-verwervingen 451400 Btw op invoer met verlegging van heffing 451500 Verschuldigde btw werken in onroerende staat 451600 Regularisatie btw verkopen 452000 Te betalen Belgische winstbelastingen 453000 Ingehouden bedrijfsvoorheffing 454000 Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ) 455200 Verschuldigde lonen 455300 Verschuldigde salarissen 456000 Vakantiegeld</p> <p>47 Schulden uit de bestemming van het resultaat</p> <p>471000 Dividenden over het boekjaar 472000 Tantièmes over het boekjaar</p> <p>48 Diverse schulden</p> <p>488000 Terug te betalen verpakking 489000 Schulden aan de eigenaar</p> <p>49 Overlopende rekeningen</p> <p>490000 Over te dragen kosten 491000 Verkregen opbrengsten 492000 Toe te rekenen kosten 493000 Over te dragen opbrengsten</p>
--	--

KLASSE 5 GELDBELEGGINGEN EN LIQUIDE MIDDELEN	636100 Voorzieningen voor grote herstellingen en groot onderhoud: terugname (-)
55 Kredietinstellingen	
550000 KBC	
551000 ING	
552000 BNP Paribas Fortis	
553000 Belfius	
555000 Bank X	
57 Kassen	
570000 Kas	
58 Interne overboekingen	
580000 Interne overboekingen	
59 Elektronische inning	
590000 Elektronische inning	
KLASSE 6 KOSTEN	
60 Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	
604000 Aankopen handelsgoederen	
604010 Retours op aankopen (-)	
604020 Handelskorting op aankopen (-)	
604030 Aankoopkosten	
608000 Ontvangen kortingen, ristorno's en rabatten (-)	
609000 Voorraadwijziging grondstoffen	
609400 Voorraadwijzigingen handelsgoederen	
61 Diensten en diverse goederen	
611000 Huur en huurlasten	
611500 Onderhoud en herstellingen machines	
611600 Onderhoud en herstellingen gebouwen	
611700 Onderhoud informatica	
611800 Onderhoud en herstellingen rollend materieel	
612000 Kantoorbenodigdheden en drukwerk	
612100 Boeken en documentatie	
612200 Klein materiaal	
612220 Beroepskledij	
612500 Verbruik water	
612600 Verbruik gas	
612700 Verbruik elektriciteit	
612800 Handelsverpakkingen	
613200 Erelonen boekhouders	
613300 Sociaal secretariaat	
613500 Wettelijke bekendmaking	
614000 Brandverzekering	
614400 Verzekering rollend materieel	
615000 Vervoerskosten op verkoop	
616000 Postzegels, portkosten	
616200 Telefoon, gsm	
616300 Internetkosten	
616500 Brandstof voertuigen	
616520 Publiciteitskosten	
617000 Uitzendkrachten	
62 Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen	
620200 Bezoldigingen bedienden	
620300 Bezoldigingen arbeiders	
621000 Werkgeversbijdrage RSZ	
623000 Andere personeelskosten	
625000 Voorziening vakantiegeld	
63 Afschrijvingen, waardeverminderingen en voorzieningen voor risico's en kosten	
630000 Afschrijvingen oprichtingskosten	
630100 Afschrijvingen op immateriële vaste activa	
630200 Afschrijvingen op materiële vaste activa	
630300 Afschrijvingen op meubilair en rollend materieel leasing	
634000 Waardeverminderingen op handelsvorderingen op ten hoogste 1 jaar: toevoeging	
634100 Waardeverminderingen op handelsvorderingen op ten hoogste 1 jaar: terugname (-)	
636000 Voorzieningen voor grote herstellingen en groot onderhoud: toevoeging	
64 Andere bedrijfskosten	
640000 Bedrijfsbelastingen	
642000 Minderwaarden op de realisatie van handelsvorderingen	
643000 Diverse bedrijfskosten	
65 Financiële kosten	
650000 Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden	
650010 Kosten van leasingschulden	
652000 Minderwaarden op realisatie van vlottende activa	
654000 Wisselresultaten: verlies	
657000 Betalingskortingen aan klanten	
659000 Diverse financiële kosten	
66 Niet-recurrente bedrijfs- en financiële kosten	
662000 Voorzieningen voor niet-recurrente risico's en kosten: toevoeging	
662100 Voorzieningen voor niet-recurrente risico's en kosten: terugname (-)	
663000 Minderwaarden op de realisatie van vaste activa	
664000 Andere niet-recurrente bedrijfskosten	
668000 Andere niet-recurrente financiële kosten	
67 Belastingen op het resultaat	
670000 Verschuldigde of gestorte belastingen en voorheffingen	
670100 Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen (-)	
670200 Geraamde belastingen	
671000 Belgische belastingen op het resultaat van het vorige boekjaar	
69 Resultaatverwerking	
690000 Overgedragen verlies van het vorige boekjaar	
692000 Toevoeging aan de wettelijke reserves	
692100 Toevoeging aan de overige reserves	
693000 Over te dragen winst	
694000 Vergoeding van het kapitaal	
695000 Bestuurders of zaakvoerders	
696000 Andere rechthebbenden	
KLASSE 7 OPBRENGSTEN	
70 Omzet	
700000 Verkopen en diensten	
704000 Verkopen handelsgoederen	
704001 Verkopen handelsgoederen aan 6 % btw	
704002 Verkopen handelsgoederen aan 21 % btw	
704010 Retours op verkopen (-)	
704020 Handelskorting op verkopen (-)	
74 Andere bedrijfsopbrengsten	
742000 Meerwaarden op de realisatie van handelsvorderingen	
744000 Huuropbrengsten	
746000 Doorgerekende kosten	
749000 Diverse bedrijfsopbrengsten	
75 Financiële opbrengsten	
751000 Opbrengsten uit vlottende activa	
752000 Meerwaarden op de realisatie van vlottende activa	
754000 Wisselresultaten: winst	
757000 Betalingskortingen van leveranciers	
759000 Diverse financiële opbrengsten	
76 Niet-recurrente bedrijfs- of financiële opbrengsten	
764000 Andere niet-recurrente bedrijfsopbrengsten	
768000 Andere niet-recurrente financiële opbrengsten	
79 Resultaatverwerking	
790000 Overgedragen winst van het vorige boekjaar	
793000 Over te dragen verlies	

NOTITIES

NOTITIES

NOTITIES